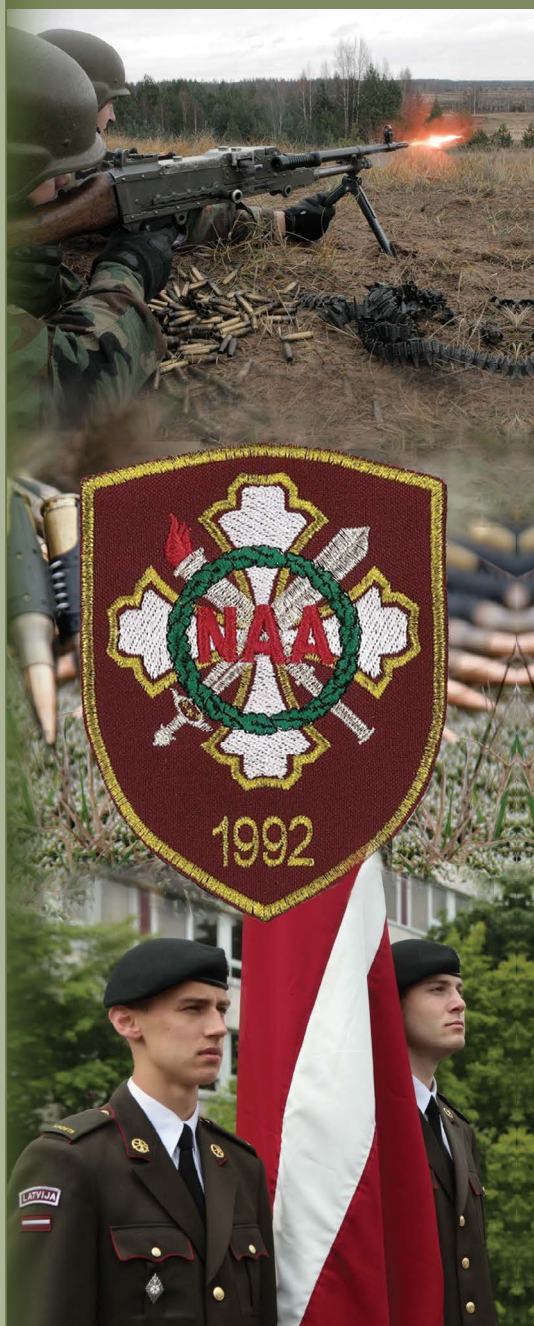


KADETS

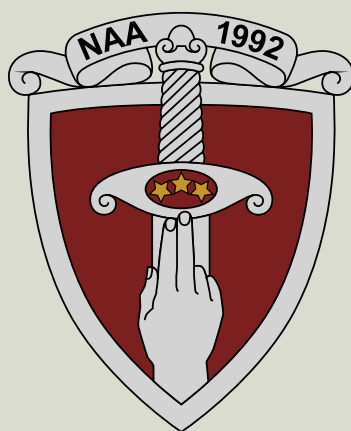
Nr. 44



**LATVIJAS NACIONĀLĀ AIZSARDZĪBAS
AKADĒMIJA**

KADETS

Nr. 44



Latvijas Nacionālā aizsardzības akadēmija
Rīga 2016

**Izdevējs:****LATVIJAS NACIONĀLĀ AIZSARDZĪBAS AKADEMIJA,
LATVIEŠU VIRSNIEKU APVIENĪBA**

Redakcijas kolēģijas priekšsēdētājs:
pulkvežleitnants *Mg. paed.* Valts Āboliņš.

Redakcijas kolēģija:

pulkvežleitnants Raimonds Kursītis,
komandkapteinis Egīls Kopelis,
komandleitnante *Dr. psych.* Andžela Rožcenkova,
Dr. sc. pol. Ieva Bērziņa,
pulkvežleitnants Igors Harlapenkovs,
majors Juris Višņakovs,
majors Intars Bērziņš,
majors *Mg. paed.* Vitālijs Šlendins,
kapteinleitnants *Mg. hist.* Jānis Viļums,
kapteinis Ingus Siliņš.

Redaktors: *Mg. edu.*, MBA Mareta Krisberga un atv. kapteine Sarma Līne.

Maketēja: Aļona Savicka (Jaunsardzes un informācijas centrs).

Iespiests v/a „Latvijas Ģeotelpiskā informācijas aģentūra” tipogrāfijā.

Redakcijas adrese:

Žurnāls „Kadets”
Latvijas Nacionālā aizsardzības akadēmija
Ezermalas ielā 8, Rīga, LV-1014.

Par rakstu saturu, kas parakstīti ar autoru vārdu un uzvārdu, atbild to autori.
Žurnālā izmantoti fotoattēli no rakstu autoru, Latvijas Nacionālās aizsardzības
akadēmijas un Valsts aģentūras „Tēvijas Sargs” arhīviem.







SATURA RĀDĪTĀJS

IEVADVārds	9
Pulkvežleitnants Georgs Kerlins.	
I. AKTUĀLIE GADA NOTIKUMI NACIONĀLAJĀ AIZSARDZĪBAS AKADĒMIJĀ	10
II. IESKATS KADETU DZĪVĒ UN TRADĪCIJĀS	17
Leitnante Elīna Kukaine. <i>Crisis Response Operations</i> apmācību bloks	17
Kadete Gerda Miglava. Pirmā prakse un iespaidi	18
Kadete Anete Čeiča. Gaisa spēku militārās vadības 3. kursa prakse	20
Leitnants Toms Lagimovs. Kadetu prakse Kājnieku skolā Alūksnē	21
Kadets Jānis Ķēniņš. Kaujas izturības kurss	22
Kadets Valentīns Brokāns. Lauku nometne	24
5. kursa kadeti. Taktikas kauss	25
Kapteinis Ingus Siliņš. Gaisa operāciju kurss, Tartu, Igaunijā	27
Kadets Aleksis Ozoliņš. NAA Krīvu padomes darbs	27
Kadets Māris Ķīsis. <i>Melnās kafijas vakars</i>	28
Kadets Māris Eņģelis. "Baltā nakts"	30
Kadets Emīls Ripa. Talka Nāves salā	32
Kadets Oskars Kursiņš. Litenes nometne	33
Kapteinis Ingus Siliņš. Gaisa spēku militārās vadības 4. kursa kadetu taktiskais vingrinājums "Labie darbi"	36
Kaprāle Jurāte Babre. NAA starptautiskajā izglītības izstādē "SKOLA 2016"	37
Kadets Ričards Stacevičs. NAA atvērto durvju diena	39
Kadets Andris Zeps. Zemessardzes 24. izlūkpatruļa	41
Kadets Vladislavs Konopļa. Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas sporta dzīve	42
Leitnants Maksims Petrovs. Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas dalība NBS spartakiādē Gulbenē	46
Kadets Uldis Andruškēvičs. Kā kadeti par stipru Latviju skrēja	46
III. KADETI APMEKLĒ VĒSTURISKĀS CĪŅU VIETAS	48
Kadets Raitis Ezeriņš. Atceroties Vareļu kaujās kritošos kadetus	48
Leitnante Sintija Mudele. NAA kadeti piemin Ziemassvētku kaujas	48
Kadets Maksims Petrovs. Pieminot latviešu strēlnieku kaujas Ķekavas apkaimē 1916. gadā	50
Kadets Aleksis Ozoliņš. Trešā Kurzemes lielkauja	52
Kadeti Artūrs Mudelis, Voldemārs Jurēvics. Ekspedīcija pa Kalpaka bataljona ceļu	54
Kadets Mairis Hušča. Kadeti Nāves salā	56
Kadets Mārtiņš Ivbulis. Cēsu kauju varoņus pieminot	58
IV. NACIONĀLĀS AIZSARDZĪBAS AKADĒMIJAS STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA	60
Pulkvežleitnants Raimonds Kursītis. NATO studiju kursa paveiktais šajā mācību gadā ...	60
Kadete Gerda Miglava. Starptautiskā nedēļa	63
Leitnanti Krišjānis Almanis, Kristians Šakalis. Ziemas kalnu treniņu pamatkurss	64
Kadete Māra Vilnīte. Kadetu starptautiskā nedēļa Igaunijas Nacionālajā aizsardzības koledžā	66
Leitnants Krišjānis Almanis. „Sandhurst competition”	67
Leitnants Ernests Berkmanis. Ziemas apmācība Norvēģijā	70



V. MILITĀRĀS IZGLĪTĪBAS AKTUALITĀTES	72
Profesore Dr. med. LVA biedre Liāna Pļaviņa. Nacionālās aizsardzības akadēmijas docētāju dalība Latvijas augstskolu profesoru asociācijā: mūsdienu studiju procesa izaicinājumi	72
VI. NO LATVIJAS KARASKOLAS LĪDZ EIROPAS SAVIENĪBAS KAUJAS GRUPAI	75
Devīzes "Savam godam, latvju slava, tēvzemei un brīvībai" pirmsākums	75
LVA biedre atv. kapteine Sarma Līne. Latvijā atjaunotajai LVA 25	77
LVA biedrs pulkvežleitnants Andris Rieksts. Zemessardzes 45. Nodrošinājuma bataljona iegūtā pieredze ES kaujas grupā Lielbritānijā	79
LVA biedrs pulkvežleitnants Andris Rieksts. Jaunsardze un Zemessardze	81
LVA biedrs pulkvežleitnants Andris Rieksts. Skrundas pilsētiņas liktenis un nākotne ...	82
VII. NEDRĪKSTAM AIZMIRST	84
LVA biedrs atv. pulkvežleitnants A.Pētersons. Par tanku kaujām Latvijas teritorijā 1944. gadā	84
VIII. AIZSAULES PULKOS IESAUKTI	93
LVA biedrs atv. pulkvežleitnants Gunārs Goba. Latvijas patriots Aizsaulē	93
LVA biedre Maija Zālīte. Atvaļināts leitnants Arturs Vaidziņš Aizsaulē	94
LVA biedre Maija Zālīte. Pēdējais mums zināmais Latvijas Kara skolu beigušais virsnieks, atvaļināts virsleitnants Jānis Bachmanis mūžībā	96
IX. LATVIEŠU VIRSNIKU APVIENĪBAS BIEDRU, GODA BIEDRU IEVĒROJAMĀS JUBILEJAS 2017. GADĀ	98
X. LVA PAR SEVI UN SAVIEM BIEDRIEM 2016. GADĀ FOTOGRĀFIJĀS	100



*Mācību vadības pavēlniecības
komandieris/
Latvijas Nacionālās aizsardzības
akadēmijas rektors
pulkvežleitnants **Georgs Kerlins***



Cienījamie žurnāla „Kadets” lasītāji!

2016. gadā atbilstoši augošo Nacionālo bruņoto spēku pieprasījumam esam kāpinājuši kopējo apmācāmo skaitu dažādās Nacionālās aizsardzības akadēmijas studiju programmās unursos, vienlaikus turpinot uzlabot studiju aktualitāti un kvalitāti. Minēšu dažus redzamākos piemērus.

Šogad uzlabotajā Kaujas izturības kursā papildus Sauszemes spēku kadeti pirmo reizi ar atzīstamiem panākumiem piedalījās arī Gaisa un Jūras spēku kadeti. Nenoliedzami, spēja kvalitatīvi darboties noguruma un paaugstināta stresa apstākļos ir nepieciešama katram virsniekam, tādēļ turpināsim pilnveidot Kaujas izturības kursu, kā arī sistemātisku iepriekšēju sagatavošanos tam.

Esam pārstrādājuši Virsnieku speciālistu kursa saturu, organizējuši rotas un bataljona līmeņa virsnieku kvalifikācijas uzturēšanas kursus, kā arī atbalstījuši Izlūkošanas speciālistu kursa izstrādi, kurš pēc ilgāka pārtraukuma tiks sākts akadēmijā šī gada novembrī. Mūsu pētnieki un pasniedzēji ir turpinājuši sekot līdzi jaunākajām tendencēm mūsdienu karadarbībā, īpaši Ukrainā un Sīrijā, un integrējuši svarīgākās atziņas mācību procesā. NAA ir viesojušies un dalījušies savās pārdomās arī vairāki vieslektori ar personīgu pieredzi Ukrainas notikumos. Šādu studiju programmu un kursu satura bagātināšanu ar drošības un aizsardzības nozarēm aktuāliem izaicinājumiem turpināsim arī nākotnē.

Starptautiskās sadarbības un studējošo mobilitātes jomā jāizceļ divi jaunumi – dalība Vestpointas militārajās sacensībās un pievienošanās Erasmus+ programmai. Pirmo reizi vēsturē 2016. gadā NAA kadetu komanda piedalījās Sandhērstas starptautiskajās militārajās sacensībās ASV Vestpointas militārajā akadēmijā¹. Šajās prestižajās sacensībās 60 komandu konkurencē NAA komanda ierindojās “sudraba” līmeņa komandu vidū, kopumā sasniedzot 18. labāko rezultātu. Iespējams, svarīgāka bija neformālā atsauksme, ko saņēmām par mūsu komandu – Latvijas kadeti tika īpaši izcelti savas augstās morāles un komandas gara dēļ. Gatavošanās un dalība šajās sacensībās ir vērtīga un izglītojoša pieredze topošajiem virsniekiem, tādēļ plānojam NAA komandas dalību arī turpmāk. Šī gada novembrī tika saņemts apstiprinājums, ka NAA ir uzņemta starptautiskajā studiju apmaiņas programmā augstākajā izglītībā Erasmus+. Tas, savukārt, dod mums iespēju oficiāli pievienoties šīs programmas militārajai apakšprogrammai *Emilyo* (*European Initiative for the Exchange of Military Young Officers*), kas paver iespējas tālāk attīstīt studējošo apmaiņas programmu, tai skaitā izmantojot ES līdzekļus.

Visbeidzot, noteikti ir jāizceļ Krīvu padome, kas ir spējusi ne tikai organizēt kvalitatīvas aktivitātes NAA kadeti, bet arī ieguvusi atpazīstamību un cieņu civilo augstskolu

¹ <http://www.usma.edu/dmi/sitepages/sandhurst%20competition.aspx>

pašpārvalžu vidū. Novēlu Krīviem nezaudēt uzņēmību un izturību viņu svarīgajā sabiedriskajā darbā. Savukārt visiem kadetiem iesaku aktīvāk atbalstīt Krīvu padomi, lai jūsu ārpus studiju laiks taptu vēl pilnvērtīgāks un interesantāks.

2017. gads arī solās būt spraigs un interesants. Līdztekus esošo programmu tālākai uzlabošanai galvenie izaicinājumi būs jaunās Sauszemes spēku militārās vadības programmas akreditācija un gatavošanās rezerves virsnieku apmācības uzdevumam. Noteikti turpināsim centienus stiprināt NAA spēju kvalitatīvi pildīt tai uzticētos daudzus svarīgus pienākumus. Divi prioritārie virzieni arī nākošgad paliks personāls un infrastruktūra. Akadēmijas karavīriem – gan pastāvīgajam personālam gan kadetiem – arvien vēl būs jāspēj akadēmiskos, administratīvos un mācību pienākumus savietot ar gatavošanos iespējamajiem uzdevumiem krīzes vai kara gadījumā.

Apzinos un novērtēju to darba apjomu, kas tiek veikts, lai pildītu esošos un sagatavotos jaunajiem uzdevumiem. Tādēļ atkārtoti pateicos visiem karavīriem un civilajiem darbiniekiem, kas Nacionālajā aizsardzības akadēmijā, Mācību vadības pavēlniecībā un citās Nacionālo bruņoto spēku un Aizsardzības ministrijas struktūrās ir sekmējuši mūsu ļoti svarīgo darbu.

Novēlu mums izturību un veiksmi arī turpmāk. Turamies!



Foto no Jaunsardzes un informācijas centra arhīva



I. AKTUĀLIE GADA NOTIKUMI NACIONĀLAJĀ AIZSARDZĪBAS AKADEMIJĀ

*NAA Mācību plānošanas un atbalsta daļas
4. klases speciālists seržants **Eriks Leonovičs**,
2. klases speciāliste dižkareive **Evija Bokša***

AKTUĀLIE GADA NOTIKUMI NAA LAIKA POSMĀ NO 2015. GADA OKTOBRA LĪDZ 2016. GADA OKTOBRIM

Šajā laika periodā NAA personālsastāva rindas ir papildinājuši jauni virsnieki un pasniedzēji. Par Jaunākā štāba virsnieka kursa priekšnieku tika iecelts majors Igors Harlapenkovs. Sauszemes spēku studiju kursa pasniedzēja amatā – kapteinis Guntars Tauriņš. Vispārējo priekšmetu studiju grupas pasniedzēju rindas papildinājis Andis Landrāts.

Pašlaik mācības studiju virzienā "Militārā aizsardzība" turpina otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības programmas "Komandējošā sastāva virsnieks" kadeti un profesionālā bakalaura studiju programmas "Sauszemes spēku militārā vadība" 2., 3., 4. un 5. kursa kadeti, "Jūras spēku militārā vadība" 2., 3., 4. un 5. kursa kadeti un "Gaisa spēku militārā vadība" 2., 3., 4. un 5. kursa kadeti, kā arī profesionālās maģistra programmas "Militārā vadība un drošība" klausītāji. Šā gada 1. augustā mācības Jaunākā štāba virsnieka kursā sāka 16 klausītāji, tai skaitā, turpinot sadarbību ar Valsts robežsardzi, divi robežsardzes pārstāvji. Arī Vecākā virsnieka speciālista kursā šogad mācības sāka seši klausītāji.

Kopumā no 2015. gada oktobra līdz 2015. gada septembrim dokumenti par sekmīgu mācību pabeigšanu NAA izsniegti šādu kursu kadetiem un klausītājiem:

1. 2015. gada 16. decembrī NAA absolvēja 13 Virsnieka speciālista pamatkursa klausītāji: **Lauris Bočs, Gatis Frīdenbergs, Lāsma Ozola, Georgijs Piljinovičs, Vjačeslavs Simonovs, Kaspars Sloka, Rūta Abrāmova, Jeļena Sokoviča, Zigmārs Atvars, Jurgis Puškeiris, Kristaps Babris, Ēriks Ābers, Mārtiņš Liepa.**
2. 2015. gada 5. novembrī NAA izsniedza apliecinājumu par ZS komandieru pienākuma izpildītāja kursa 2. daļas beigšanu 13 klausītājiem.
3. 2015. gada 17. decembrī NAA Jaunākā štāba virsnieka kursa programmu sekmīgi pabeidza 9 klausītāji: **Andris Lācītis, Jānis Miglāns, Armīns Skerbergs, Ilona Gausiņa, Jānis Gavrilovs, Vita Gavene, Viesturs Elferts, Irina Starceva, Oļegs Smirnovs.**
4. Šī gada 4. martā NAA sertifikāti par Nodrošinājuma speciālista kursa programmas apgūšanu tika izsniegti 10 šī kursa klausītājiem.
5. Šī gada 9. maijā sākās NAA otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības studiju programma "Komandējošā sastāva virsnieks". Kursa noslēgums ir paredzēts 2017. gada 16. jūnijā, tiek plānots, ka kursu absolvēs 25 klausītāji.
6. No šī gada 23. maija līdz 26. maijam notika ILIAS administratoru kurss, kuru beidzot NAA sertifikātus saņēma 10 klausītāji.
7. No šī gada 11. janvāra līdz 10. jūnijam notika Jūras spēku vidējā līmeņa vadības un štāba virsnieku kurss. Kursā mācījās un kursu pabeidza 10 klausītāji – 3 no Latvijas, 3 no Igaunijas un 4 no Lietuvas.
8. Šī gada 17. jūnijā NAA absolvēja 10 kadeti, kas studēja studiju programmā "Komandējošā sastāva virsnieks" un ieguva otrā līmeņa profesionālo augstāko izglītību: **Jevgeņijs Berezins, Dagnija Ozola, Līva Umbraško, Juris Mašinskis, Aleksandrs Gerasimovs, Viktors Poļaks, Raivis Krečeris, Maksims Petrovs, Jānis Zvirgzds, Ieva Niparte.**
9. Šī gada 17. jūnijā NAA absolvēja 18 kadeti, kas studēja profesionālā bakalaura studiju programmā "Sauszemes spēku militārā vadība": **Rūdolfs Bērziņš, Sintija Mudele, Kristīne Švikstiņa, Ernests Berkmanis, Aleksejs Ivanovs, Elīna Kukaine, Gatis Baumanis, Laimonis Jonāns, Agnese Ziediņa, Uldis Majors, Krišjānis Almanis,**

Gatis Slavēns, Toms Lagimovs, Monta Razgale, Eduards Grenovskis, Kristians Šakalis, Mārtiņš Brēdiķis, Lauris Ozoliņš.

10. Šī gada 1. augustā sākās Vecākā virsnieka speciālista kurss. Kursu pabeidza 6 karavīri. Kursa noslēgums bija 30. septembrī.
11. Šī gada 1. augustā sākās Jaunākā štāba virsnieku kurss. Kursa noslēgums paredzēts 2016. gada 16. decembrī, tiek plānots, ka kursu absolvēs 16 klausītāji.
12. Profesionālā maģistra studiju programmu „Militārā vadība un drošība”, iegūstot maģistra grādu militārajā vadībā un drošībā, šajā gadā absolvēja divi šādi maģistranti: pulkvežleitnants **Edgars Allers** (Latvija) – 2016. gada 12. februārī un majors **Andrei Pascal** (Moldova) – 2016. gada 30. martā.

*NAA Sauszemes spēku studiju kursa priekšnieks
majors **Juris Višņakovs***

SAUSZEMES SPĒKU STUDIJU KURSS

Sauszemes spēku studiju kursa “paspārnē” tiek realizētas divas studiju programmas: “Sauszemes spēku militārā vadība” un “Komandējošā sastāva virsnieks”. Studiju programmas “Sauszemes spēku militārā vadība” (SzS MV) studiju ilgums ir 4 gadi un 6 mēneši. Studiju programmas “Komandējošā sastāva virsnieks” (KSV) studiju ilgums – 1 gads un 3 mēneši. Programmu akreditācijas termiņš ir 2019. gada 11. jūnijs. Abu programmu absolventi iegūst leitnanta dienesta pakāpi un specializāciju kājnieku vada komandieris. SzS MV programmas absolventi papildus iegūst profesionālā bakalaura diplomu.

SzS MV tiek realizēta sadarbībā ar Rīgas Tehniskās universitātes Transporta un mašīnzinību fakultātes Autotransporta institūtu. Šobrīd KSV kursā studē 20 kadeti, SzS MV 5. kursā studē 10 kadeti, 4. kursā studē 16 kadeti, 3. kursā studē 19 kadeti un 2. kursā studē 25 kadeti.

Pēdējos piecus gadus SzS studiju kursa priekšnieks bija majors Ilmārs Šķesters, kurš ieviesa vairākus kursa jauninājumus, tādējādi paaugstinot apmācības kvalitāti un efektivitāti. Majors I.Šķesters ir izveidojis darba komandu no pieredzējušiem virsniekiem un instruktoriem un panācis būtiskus uzlabojumus kadetu apmācībā. Kopš 2016. gada aprīļa SzS studiju kursu vada majors Juris Višņakovs.

*NAA Gaisa spēku studiju kursu priekšnieks
kapteinis **Ingus Siliņš***

STUDIJU KURSA “GAISA SPĒKU MILITĀRĀ VADĪBA” AKTUALITĀTES

Pēc ilgāka pārtraukuma studiju programmā “Gaisa spēku militārā vadība” (GS MV) ir “vecākais kurss” – 5. kurss. Pavisam studiju programmā šobrīd ir četri kursi – GS MV 2013/17 (5. kurss), GS MV 2014/18 (4. kurss), GS MV 2015/19 (3. kurss) un GS MV 2016/20 (2. kurss). Kopējais kadetu skaits – 36 kadeti.

Studiju programma “Gaisa spēku militārā vadība” tiek realizēta sadarbībā ar civilajām augstskolām. Viena no tām ir Rīgas Tehniskā universitāte (RTU), otra ir Transporta un sakaru institūts, ar ko 2016. gadā sadarbība tika sākta pirmo reizi.

Visi tagadējie GS MV 2013/17 (5. kurss) kadeti š.g. janvārī pabeidza studiju posmu, kas tika realizēts sadarbībā ar RTU, un ieguva 1. līmeņa augstāko izglītību



profesionālā studiju programmā ar kvalifikāciju “Gaisa kuģu tehniskās ekspluatācijas tehniķis mehāniķis”.

Uzvarot konkursu starp visiem vēlmi izteikušajiem 1. kursa kadeti, š.g. 19. septembrī uz Vācijas studēt Vācijas Federālo bruņoto spēku Helmuta Šmita Universitātē bakalaura programmā “Vispārējā inženierzinātne: aizsardzības sistēmas” devās GS MV 1. kursa kadets Gustavs Mačs. Mācības ilgs 2 gadus un 3 mēnešus. Tās ir sadalītas 7 trimestros (katrs 12 nedēļas). Mācības beidzot, tiek iegūts bakalaura grāds. Mācības notiek angļu valodā. Programma piedāvā sagatavot plaša profila inženierus. Šāda sadarbība ir sākta pirmo reizi.

*NAA Jūras spēku studiju kursu priekšnieks
kapteinleitnants Mg. hist. Jānis Viļums*

JŪRAS SPĒKU STUDIJU KURSI

2015./2016. mācību gadā Jūras spēku studiju kursu kadetu rindas papildināja trīspadsmit pirmā kursa kadeti, kuri tika uzņemti apakšprogrammā “Kuģu vadīšana”, tādējādi kopumā 2016. gada pavasarī Jūras spēku militārās vadības (JS MV) programmu apguva 45 kadeti.

Izmaiņas norisinājās arī JS militārās vadības studiju kursu instruktoru sastāvā. Seržantes Gerdas Grantiņas vietā par kursa virsseržantu kļuva militārās pieredzes bagātais virsseržants Oskars Baumanis.

Lai kļūtu par JS virsnieku, ir jāmācās, jābūt mērķtiecīgam un nedrīkst padoties grūtību priekšā. Ir jācīnās līdz galam un jābūt interesei par savu izvēlēto profesiju. Diemžēl ne visi kadeti spēja izturēt saspringto mācību grafiku. Sākot mācības 2016. gada septembrī, JS MV kadetu rindās jau bija vairs tikai 39 kadeti.

Zīmīgs šis mācību gads ir JS MV 4. kursa kadeti. Viņi, skaitā astoņi, pirmo reizi kopā ar SzS un GS kadeti piedalījās Kaujas izturības kursā. Piedalījās un, neskatoties uz fiziskajām grūtībām, skopo ēdināšanu un negulēšanu, spēja visi kā viens izturēt, tādējādi parādot, ka arī jūrnikiem ir pa spēkam izturēt Kaujas izturības kursu.

JS kadeti aktīvi piedalījās arī NAA rīkotajos sporta pasākumos, kur parādīja augstus sasniegumus. 2016. gada NAA Rektora kausa izcīņas sacensību uzvarētāji bija komanda “Vinnijs Pūks”, kas sastāvēja no JS militārās vadības 3. un 4. kursa kadeti.

*Drošības un stratēģiskās pētniecības centra
vadošā pētniece Dr. sc. pol. Nora Vanaga*

DROŠĪBAS UN STRATĒĢISKĀS PĒTNIECĪBAS CENTRA VEIKUMS

Drošības un stratēģiskās pētniecības centra (DSPC) darbinieki minētajā laika periodā turpināja aktīvi veikt pētniecību ar drošību saistītajos jautājumos, īstenojot pētījumu par drošības situācijas novērtējumu Latgalē. Pētījuma rezultāti tika apkopoti kopsavilkumā “Sabiedrības destabilizācijas iespējamība Latvijā: potenciālie nacionālās drošības apdraudējumi” un prezentēti Aizsardzības ministrijā un drošības iestādēm, kā arī masu plašsaziņas līdzekļiem 2016. gada pavasarī. DSPC turpināja organizēt publiskās vieslekcijas par aktuālajiem starptautiskās drošības jautājumiem – pulkvežleitnants Šandors Fabians (*Sandor Fabian*) par mazu valstu aizsardzības stratēģijām, Dr. Mārtins Zapfe (*Martin Zapfe*) par NATO militāro integrāciju un aizsardzības plānošanu, Dr. Ahmeds Salahs Hašims (*Ahmed Salah Hashim*) par teroristiskā grupējuma “Daīš” darbības

principiem, Dr. Igors Sutjagins (*Igor Sutyagin*) par Krievijas militārajām spējām Baltijas jūras reģionā. 2015. gada 9. decembrī Latvijas Nacionālajā aizsardzības akadēmijā norisinājās 3. ikgadējā DSPC zinātniskā konference “Drošības izaicinājumi nedrošajai Eiropai”. DSPC darbinieki aktīvi līdzdarbojas NAA mācību procesā, vadot un recenzējot kadetu maģistra, bakalaura un diplomdarbus, kā arī pasniedzot lekcijas.

DSPC darbinieki ir bijuši aktīvi arī savā individuālajā pētniecībā. Centra direktors Dr. oec. Jānis Bērziņš ir publicējis nodaļas “*Innovation and Development in Latvia*” grāmatā “*Sustainable Development, Knowledge Society and Smart Future Manufacturing Technologies*” (Red. Leal-Filho, W., Ubelis, A., Bērziņa, D., izdevējs: Springer) un “*Russian New Generation Warfare is not Hybrid Warfare*” grāmatā “*The War in Ukraine: Lessons for Europe*” (Red. Pabriks, A. & Kudors, A., izdev.: EPP), kā arī rakstu “*The West is Russia’s main adversary and the Answer is New Generation Warfare*” zinātniskajā žurnālā “*S+F*” (“*Sicherheit und Frieden – Security and Peace*”). Viņš ir uzstājies kā eksperts vai lasījis lekcijas tādos augsta līmeņa pasākumos kā Budapeštas Drošības konference, Zviedrijas Aizsardzības aģentūra, Speciālo operāciju komandstruktūras Eiropā organizētajā seminārā, Zviedrijas Aizsardzības universitātē un Rīgas konferencē. Vienlaikus piedalījās divās zinātniskās konferencēs (“*International Society for Military Science*” 2015. un 2016. gadā), uzstājoties ar referātiem par Krievijas militāro stratēģiju. Šīs pašas tēmas ietvaros viņš darbojas kā viespētnieks Zviedrijas Aizsardzības universitātē un “*The Potomac Foundation*”. Visbeidzot, viņš darbojas kā Latvijas pārstāvis divos lielos NATO pētniecības projektos par hibridkara ietekmi uz NATO un Publiskās-privātās-partnerības principu iekļaušanu NATO darbībā.

Vadošā pētniece Dr. sc. pol. Ieva Bērziņa organizēja un vadīja DSPC pētījumu „Sabiedrības destabilizācijas iespējamība Latvijā: potenciālie nacionālās drošības apdraudējumi”. Viņa piedalījās ECPR starptautiskajā zinātniskajā konferencē ar referātu „*Sovereignty, Democracy and the Emergence of a Polycentric World Order*”. Viņa ir publicējusi nodaļas „*Zapad 2013 as a Form of strategic Communication*” grāmatā “*Russia’s Zapad 2013 Military Exercise: Lessons for Baltic Regional Security*” (red. Zdanavičius, L. & M. Czekaj., izdev.: The Jamestown Foundation: Washington) un „*Foreign and Domestic Discourse on the Russian Arctic*” grāmatā “*Arctic Yearbook 2015*” (red. Heininen, L., H. Exner-Pirot, & J. Plouffe, izdev.: Northern Research Forum), kā arī zinātnisko rakstu „*Political Campaigning Environments in Latvia: From a Global to a Local Perspective*” žurnālā “*Journal of Political Marketing*”.

Vadošā pētniece Dr. sc. pol. Nora Vanaga 2016. gada laikā ir prezentējusi divus zinātniskos referātus (“*Small States’ Military Niche Developing Strategy within Alliance: A Case of Baltic States*” un “*Extended deterrence in Northeastern Europe post-Ukraine: the case of Latvia*”) starptautiskā konferencē “*International Society for Military Science*” Varšavā, Polijā. Viņa ir lasījusi lekcijas par mazu valstu ārpolitiku un aizsardzības stratēģijām Baltijas Aizsardzības koledžā un par Krievijas apdraudējumu Baltijas valstīm Īrijas militārajā koledžā, Baltijas Aizsardzības koledžas organizētajā konferencē par Krieviju un Starptautiskajā kapelānu konferencē. Viņa ir publicējusi rakstu “*Baltic Military Cooperation: Seeking a Common Response, Strategic Review*” DSPC rakstu sērijā “*CSSR Strategic Briefs*” un “ES krīžu vadība un spējas: savu interešu meklējumos” akadēmiskajā žurnālā “*Latvijas intereses Eiropas Savienībā*”. Viņa izstrādāja projektu Aizsardzības ministrijas vajadzībām par nepieciešamo NATO spēku izvietojumu Baltijas valstīs un šobrīd kopā ar Tomu Rostoku darbojas projektā par atturēšanu. Viņa lasīja kursu “*Politoloģija*” NAA kadetiem un lekcijas Jaunākā štāba virsnieku kursam par mazu valstu stratēģijām, militāro teoriju un konfliktiem. Viņa turpināja pildīt NAA maģistra programmas direktora pienākumus.

Pētnieks Dr. sc. pol. Toms Rostoks ir nopublicējis trīs zinātniskos rakstus. DSPC zinātnisko rakstu sērijā ir nopublicēts raksts “*Latvijas-Krievijas attiecības sabiedrības skatījumā*”.

Akadēmiskajā žurnālā *"Infinity"* ir nopublicēts raksts *"IR, or no IR? The Potential Contribution of IR Subjects to Professional Military Education at the Latvian National National Defence Academy"*. Somijas Ārpolitikas institūta rakstu krājumā *"After Rebalance: Visions for the Future of US Foreign Policy and Global Role Beyond"* ir nopublicēts raksts *"United States' Power and Latvia"*. Vēl 2016. gadā tika sagatavots raksts par valstu nodomu identificēšanu (Latvijas gadījuma analīze), kas tika iesniegts akadēmiskajā žurnālā *"Journal of Baltic Studies"*. Papildus zinātniskajiem rakstiem izdevuma "Tēvijas Sargs" 2016. gada jūlija numurā ir publicēts Toma Rostoka raksts par atturēšanu. 2016. gada pavasarī tika pasniegts kurss "Ievads starptautiskajā politikā". 2015. gada decembrī Toms Rostoks uzstājās ikgadējā DSPC konferencē, savukārt 2016. gada martā Toms Rostoks uzstājās *"International Studies Association"* (ISA) rīkotajā konferencē Atlantā, ASV. 2016. gadā sadarbībā ar DSPC pētnieci Noru Vanagu tika sākts darbs pie pētnieciskā projekta, kas veltīts atturēšanas tēmai.

Pētnieks Mg. sc. pol. Mārtiņš Hiršs pēdējā gada laikā ir prezentējis savu pētījumu rezultātus Baltijas pētniecības veicināšanas asociācijas konferencē "Globāls, globāls un lokāls" no Filadelfijā, ASV, kā arī Baltijas Aizsardzības koledžas forumā "Krievijas (dez)informācijas operācijas Baltijas valstīs" Tartu, Igaunijā. Viņš ir publicējis DSPC zinātnisko rakstu "Drošības riski Baltijas valstīm pēc ASV prezidenta vēlēšanām," rakstu "2016. gads – izšķirošs brīdis transatlantiskajām attiecībām" akadēmiskajā žurnālā "Latvijas intereses Eiropas Savienībā" un ir autors sadaļai "Krievijas ietekmes līmenis Latvijā" DSPC pētījumā "Sabiedrības destabilizācijas iespējamība Latvijā: potenciālie nacionālās drošības apdraudējumi."

Pētnieks Valdis Kuzmins sāka strādāt NAA 2016. gada sākumā. Šajā laika posmā viņš ir veicis pētniecību saistībā ar militārās vēstures jautājumiem. Viņš izstrādā unikālu datu bāzi par nozīmīgākajām kaujām Latvijas vēsturē. Viņš ir uzstājies ar referātu starptautiskā konferencē *"International Society for Military Science"* Varšavā, Polijā. Pētnieks strādā pie Aizsardzības ministrijas pētniecības projektiem par demogrāfiju un Latvijas armijas pretmobilitātes spējām vēsturiskā perspektīvā. Viņš ir sniedzis atbalstu Jaunākā štāba virsnieka kursam, organizējot izbraukumus pa vēsturiskajām kaujas vietām.

*Tālmācības centra priekšnieks
majors Mg. paed. Vitālijs Šlendins*

TĀLMĀCĪBAS CENTRA DARBĪBA

Visa gadā garumā NAA Tālmācības centra kolektīvs turpināja aktīvi strādāt pie tālmācības attīstības NBS un Zemessardzes vienībās, kā arī ILIAS tālmācības platformas pilnveidošanas un papildināšanas ar jauniem moduļiem. Daudz laika arī veltīts NBS personāla sagatavošanai. Tā 2016. gadā izstrādāts un maijā pirmoreiz tika organizēts ILIAS administratora kurss NBS un Zemessardzes vienību pārstāvjiem.

Tālmācības centrs aktīvi piedalījies arī starptautiskajā sadarbībā. 2016. gadā pirmoreiz Latvijā tika organizēta (*Advanced Distributed Learning*) ADL Workshop konference, kurā piedalījās pārstāvji no 15 NATO un PfP valstīm. Var minēt arī Tālmācības centra pārstāvja dalību 15. ILIAS izstrādātāju starptautiskajā konferencē Ultrēhtā, Holandē, kur tika prezentēts mūsu centra izstrādātie moduļi un to iespēja atbalstīt mācību procesu, kā rezultātā ir piedāvājumi no ILIAS izstrādātāju puses sākt aktīvu sadarbību šajā jomā.

Neskatoties uz šiem sasniegumiem, vienmēr ir iespēja pilnveidoties un attīstīties, tādējādi gan stiprinot tālmācības ieviešanu NBS un Zemessardzē, gan aktīvāk popularizējot NAA starptautiskajā vidē.

NAA JS/GS nodaļas JS VLŠVK priekšnieks
komandkapteinis **Egīls Kopelis**

STARPTAUTISKĀ JŪRAS SPĒKU VIDĒJĀ LĪMEŅA VADĪBAS UN ŠTĀBA VIRSNIEKU KURSA AKTUALITĀTES



2016. gadā no 11. janvāra līdz 10. jūnijam Latvijas Nacionālajā aizsardzības akadēmijā notika pēc kārtas jau desmitais starptautiskais Jūras spēku vidējā līmeņa vadības un štāba virsnieku kurss (turpmāk tekstā – Kurss). Kursā mācības sāka 11 virsnieki no trim Baltijas valstīm, t.i., trīs virsnieki no Igaunijas, četri virsnieki no Latvijas un četri virsnieki no Lietuvas. Tomēr viens Latvijas virsnieks mācības kursā nepabeidza, jo savu kursa darbu, t.i., akadēmisko eseju, uzrakstīja nesekmīgi. Viņam ir dota iespēja pārrakstīt akadēmisko darbu un aizstāvēt to 2017. gadā.

Nodarbības šogad vadīja civilie un militārie eksperti no Latvijas, Lietuvas, Igaunijas, ASV, Lielbritānijas, Francijas, Vācijas, Dānijas, Norvēģijas, Beļģijas, Nīderlandes, Zviedrijas un Somijas bruņotajiem spēkiem, kā arī vieslektori no Latvijas Universitātes un Baltijas Aizsardzības koledžas. Kursa vadība ir ieinteresēta saglabāt kursa kvalitāti, tādēļ tā uztur pastāvīgus kontaktus gan ar BV BS, gan ārvalstu institūcijām, kas palīdz nodrošināt kursu ar kompetentiem mācībspēkiem.

Jāuzsver, ka kursa vadībā ir notikušas izmaiņas. Vecāko virsnieku klt. Igoru Koroļovu nomainīja klt. Nauris Lakševics, kurš veiksmīgi sācis dienestu jaunajā vidē.



2016. gada Jūras spēku vidējā līmeņa vadības un štāba virsnieku kursa izlaidums,
viesi, vadība un kursa klausītāji

Pirmā rinda pirmais no kreisās Polijas aizsardzības atašejs pulkvedis *Roman Opalach*, Igaunijas Jūras spēku komandieris jūras kapteinis *Sten Sepper*, Lietuvas Jūras Spēku štāba priekšnieks komandkapteinis *Svajunas Bandzevicius*, Latvijas Jūras spēku flotiles komandieris flotiles admirālis *Ingus Vizulis*, NAA prorektors pulkvežleitnants *Valts Āboliņš*, kursa priekšnieks komandkapteinis *Egīls Kopelis*, pārstāvji no Jūras spēkiem: komandleitinants *Jānis Cimoška*, komandleitinants *Pēteris Subbota* un komandleitinants *Jānis Auce*.

No 6. līdz 13. maijam notika ikgadējās starptautiskās Baltijas valstu Jūras spēku mācības “Baltic Fortress”, un šogad tajās piedalījās ne tikai Jūras spēku flotiles un Baltijas valstu kuģu eskadras (BALTRON) kuģi un personālsastāvs, bet arī divas NATO kuģu grupas – NATO 1. pastāvīgā Jūras spēku grupa (SNMG1) un NATO 1. pastāvīgā jūras pretmīnu grupa (SNMCMG1). Mācībās kopumā piedalījās 14 kuģi un personālsastāvs no desmit valstīm – no Latvijas, Lietuvas, Igaunijas, Vācijas, Norvēģijas, Nīderlandes, Beļģijas, Spānijas, Dānijas un Lielbritānijas. Mācības notika Latvijas teritoriālajos ūdeņos un tās organizēja Latvijas Jūras spēku flotile.

Kursa apmācība tiek organizēta, pamatojoties uz pastāvīgo apmācību programmu, kura tika apstiprināta 2008. gadā. Tās saturs ik gadu tiek pilnveidots un papildināts, ņemot vērā iepriekšējo gadu pieredzi, t.i., Lessons learned, kā arī Baltijas valstu BS un ārvalstu ekspertu atziņas un rekomendācijas.

2015. gada beigās Baltijas valstu JS komandieri deva uzdevumu pārskatīt kursa programmu. Šogad kursa vadība sadarbībā ar Igaunijas, Latvijas un Lietuvas JS ekspertiem intensīvi strādā pie kursa programmas pārstrādes, lai jau 2017. gadā to izmēģinātu. Darba grupa ņem vērā katras valsts JS virsnieka mūsdienu nepieciešamās zināšanas / prasības, kā arī kursa klausītāju ieteikumus.

Nākamā kursa sākums ir paredzēts 2017. gada 9. janvārī, un tā ilgums būs 23 nedēļas.



Foto no Jaunsardzes un informācijas centra arhīva

II. IESKATS KADETU DZĪVĒ UN TRADĪCIJĀS

Leitnante **Elīna Kukaine**,
bij. bakalaura studiju programmas
"Sauszemes spēku militārā vadība"
5. kursa kadete

CRISIS RESPONSE OPERATIONS APMĀCĪBU BLOKS

Taktikas kursa noslēdzošais bloks ir CRO jeb *Crisis Response Operations* apmācība. Šīs starptautiskās apmācības norisinājās 2015. gadā no 19. novembra līdz 5. decembrim. NAA Taktikas kursa kadeti pievienojās 4 kadeti no Norvēģijas militārās akadēmijas jeb *Krigsskolen* un trīs kadeti no Lietuvas *Jonas Žemaitis Militārās akadēmijas*.

Apmācību laikā tika pasniegtas lekcijas, lai mēs izprastu dažādas krīzes un nemierus, kuri ir norisinājušies pasaulē, un veiktu analīzi, kas ir izdarīts pareizi vai nepareizi krīzes atrisināšanas procesā. Tika iegūts ieskats par tēmām un cilvēkiem, kuru zinātniskā darbība krīžu risināšanas jautājumos ir ievērojama, un mums kā kadetiem būtu nepieciešama dziļāka šo jautājumu izpēte. Apmācību laikā tika pasniegtas arī praktiskās nodarbības Ādažu poligonā, uz kuru pamata norisinājās CRO bloka uzdevumu izpilde.



Pūļa kontroles paņēmieni apguve

Lai sekmīgi varētu lietot apmācību procesā iegūtās iemaņas, Taktikas kursa vadība bija izveidojusi leģendu, kuras ietvaros bija jāveic dažādi uzdevumi. Leģenda galvenokārt bija informācija, ka studenti nemiernieki vēlas gāzt pastāvošo kārtību valstī un no galvaspilsētas Rīgas ir dislocējušies Vidzemes apgabalā, kurš bija mūsu atbildības rajons. Viens no uzdevumiem bija novērst nemiernieku provokācijas, saglabāt kontroli pār atbildības rajonu un izolēt nemiernieku līderi vārdā *Alma*. Lai to paveiktu, veidojām kontrolposterus, pārmeklējām automašīnas un aizdomīgas personas, veicām patruļas atbildības rajonā, kā arī centāmies iegūt informāciju no studentiem par viņiem zināmajiem nemiernieku plāniem. Rezultātā tika sagūstīta līdere *Alma* un nogādāta apsargātā teritorijā. Nemiernieku pūlis centās ielauzties teritorijā, lai atgūtu savu līderi, tādēļ mūsu uzdevums bija to novērst, izmantojot pūļa kontroles paņēmienus. Mums atbalstu

sniedza arī Policijas koledžas kadeti. Šo uzdevumu izpildījām, un pūlis atkāpās. Noslēdzot šais uzdevums bija sagūstīt otru nemiernieku līderi *Piču*, kurš pēc izlūkinformācijas datiem atradās objektā *Skuķīši*. Izvirzījāmies uz minēto objektu agri no rīta, lai veiktu *Cordon and Search* operāciju. Divas nodaļas nodrošināja apkārtējā perimetra drošību, kamēr viena no nodaļām veica ēku tīrīšanu objektā, lai sagūstītu *Piču*. Operācija tika izpildīta, un varējām atgriezties Rīgā. No *Skuķīšiem* Garkalnes novadā devāmies uz akadēmiju. Virzījāmies kolonnā pa Vidzemes šoseju, sekojot pirmajai HUMWEE automašīnai, virs kuras plīvoja Latvijas valsts karogs. CRO bloks bija noslēdzies! Secinājumi pēc šīm apmācībām katram – tika iegūtas jaunas zināšanas, pieredze, spēja komunicēt angļu valodā, kā arī iespēja pārrunāt, kā notiek kadetu apmācība citās militārajās akadēmijās Eiropā.

*Bakalaura studiju programmas
"Jūras spēku militārā vadība"
4. kursa kadete Gerda Miglava*

PIRMĀ PRAKSE UN IESPAIDI

Jauno mācību gadu NAA Jūras spēku militārās vadības 3. kursa kadeti iesāka ar praktiskām apmācībām. 2015. gada septembrī un oktobrī bijām "Kuģa klāja matrožu kursā" Liepājā Jūras spēku Mācību centrā. Tur nodarbībās, kuras pasniedza pieredzējuši instruktori un virsnieki, ieguvām gan jaunas zināšanas un praktiskas iemaņas, gan arī atsvaidzinājām jau apgūto. Šajā periodā apgūvām navigāciju, kas jūrnikiem un kuģu vadītājiem ir ļoti nepieciešama, tostarp guvām atkārtotu ieskatu meteoroloģijā, atkārtojām par kuģa uzbūvi un uz kuģa esošajām ierīcēm un sistēmām, kas nodrošina drošu kuģa ekspluatāciju. Jaunas zināšanas ieguvām par meklēšanas un glābšanas līdzekļiem un operācijām jūrā, mīnu meklēšanas operācijām, mīnu specifiku. Notika arī dažādas praktiskās nodarbības, piemēram, ieskatu ugunsgrēka dzēšanā un sūces likvidēšanā, kas nepieciešams kuģa dzīvotspējas nodrošināšanai, arī nodarbības ar dažādiem ieročiem. Mācību centrā apgūtais mums prakses laikā palīdzēja.



Ugunsdzēsības apmācība Mācību centrā

Uz turpmāko prakses laiku mūsu kurss tika sadalīts: daļa bija praksē uz A-90 "Varonis", bet lielākā daļa no mūsu kursa bija uz A-53 "Virsaitis". Katram karavīram, kas ierodas dienēt uz Jūras spēku kuģa, ir obligāta prasība nokārtot attiecīgā kuģa ieskaites. To bija nepieciešams darīt arī mums kā jaunajam kuģa personālam. Mācoties ieskaitēm, bija iespēja iepazīties ar kuģi, tā iekārtām, telpu izvietojumu un īpatnībām, dienas kārtību. Jautājumu un neskaidrību gadījumā varējām vērsties pēc palīdzības pie kuģa personāla, kas paskaidroja, parādīja, ļāva izmēģināt. Līdztekus mācoties un kārtojot ieskaites, piedalījāmies dažādos kuģa darbos, kas ir svarīgi, lai kuģis spētu sekmīgi pildīt savas funkcijas jūrā. Tajos ietilpa kuģa ārejo klāju un iekštelpu krāsošana, tīrības uzturēšana, ziemā arī sniega tīrīšana un vēl daudzi citi darbi. Tikām iesaistīti mācību trauksmēs, kur tika "izspēlēts" gan ugunsgrēks kādā no kuģa telpām, gan sūce, tāpēc kuģa telpu pārziņāšana ir ļoti svarīga. Mācību trauksmes tika "izspēlētas", arī kuģim esot jūrā. Pēc kuģa ieskaistu nokārtošanas sākām piedalīties kuģa diennakts norīkojuma dežūrās, kuras bija arī nedēļas nogalēs un svētku dienās. Diennakts norīkojums atbild par tīrību un kārtību uz kuģa un piestātnē, kā arī ir atbildīgs par drošu kuģa stāvēšanu, piemēram, pasliktinoties laikapstākļiem.



Izbrauciens ar kuģa laivu

Nenoliedzami visgaidītākais prakses notikums bija iešana jūrā, kas gandrīz mums visiem bija kaut kas jauns un nepiedzīvots. Uz A-53 piekomandētajiem jūrā izdevās iziet divas reizes: pirmo reizi aptuveni nedēļu ilgā laika posmā, ejot uz Rīgu 18. novembra pasākumu ietvaros, otro reizi – neilgi pirms prakses beigām. Esot jūrā, dienas sadale krasi atšķiras no tās, kas ir kuģim, esot krastā. Jūrā apkalpe ir sadalīta vakts maiņās, un katram karavīram ir noteikts postenis pie attiecīgām situācijām, piemēram, pie ieiešanas ostā, operācijām ar helikopteru vai uzbrukuma gadījumā. Vakts maiņu laikā mēs pildījām novērotāja-signālista, stūresvīra un daļēji arī stūrmaņa pienākumus. Signālistiem jāziņo par visiem novērojumiem apkārt kuģim, īpaši tādiem, kas kuģim var radīt bīstamību. Sevišķi svarīgi tas ir ostās, šaurumos un rajonos ar blīvu kuģu satiksmi. Stūresvīrs ir pie stūres rata un tur vakts virsnieka doto kursu. Stūrmanis seko līdz kuģa pozīcijai un



periodiski atliek kuģa pozīciju uz kartes, dod ieteikumus vaks virsniekam par kursa maiņu. Šeit aprakstītais gan ir tikai neliela daļa no darbībām, kuras jāveic pārgājiena laikā. Mums bija iespēja arī pašiem vaks virsnieka vadībā dot komandas stūresvīram, lai noturētu kuģi uz iecerētā maršruta. Piedalījāmies arī tauvošanās un enkurošanās procedūrās, un arī pašiem bija iespēja noenkurot kuģi.

Tika "izspēlētas" trauksmes, kuru laikā tika iesaistīts viss kuģa personāls neatkarīgi no tajā brīdī esošās atbildīgās vaks maiņas. Pārgājiena laikā izspēlētās situācijas bija dažādas, tādējādi mums bija iespēja būt par kaujiniekiem uzbrukuma gadījumā, ugunsgrēka vai sūču gadījumā veikt darbības to likvidēšanai.

Viens no iespaidīgākajiem notikumiem bija Rīgā, kad bijām noenkurojušies Daugavas vidū pie Vanšu tilta ar citiem kuģiem, un 18. novembrī uz kuģa dziedājām valsts himnu un varējām novērot salūtu.

Prakses laiks uz kuģa bija 2,5 mēneši, pēc kuriem atgriezāmies Rīgā, lai turpinātu studijas Nacionālajā aizsardzības akadēmijā un Latvijas Jūras akadēmijā, bet turpmākajos semestros jau ar lielāku darba spar un degsmi, saprotot, cik daudz mums vēl ir jāapgūst mūsu izvēlētajā profesijā ietvaros. Uz kuģa esošās iekārtas un aprīkojums ir daudzveidīgs, tāpēc iegūtā prakse mums visiem ir ļoti lietderīga un nepieciešama, jo pirms prakses apgūto vielu tagad bija iespēja pilnveidot praktiski, kas ir nepieciešams personības izaugsmei un pilnveidošanai izvēlētajā profesijā. Prakses laikā iegūtās zināšanas un pieredze ļāva labāk izprast Jūras spēku darba specifiku un šī spēka veida nozīmīgumu. Viennozīmīgi liels paldies personālam gan Mācību centrā, gan uz kuģiem, kuri mūs apmācīja un dalījās ar savu pieredzi un zināšanām.

*Bakalaura studiju programmas
"Gaisa spēku militārā vadība"
4. kursa kadete **Anete Čeiča***

GAISA SPĒKU MILITĀRĀS VADĪBAS 3. KURSA PRAKSE

2016. gada 7. martā NAA Gaisa spēku militārās vadības (GS MV) 3. kursa kadeti un Komandējošā sastāva virsnieku Gaisa spēku kursa (KSV GS) kadetkandidāti devās uz Lielvārdi – Gaisa spēku aviācijas bāzi (GS AB). Pavadītais laiks GS AB sākās ar daļu no studiju kursa "Gaisa spēku taktika un pretgaisa aizsardzība" apguvi. Pirmās divas nedēļas aizvadījām kopā, noklausoties dažādas lekcijas, piemēram, Gaisa spēku vēsture, Gaisa spēku aviācijas bāzes struktūra un uzdevumi, Gaisa kuģu klasifikācija u.c. Iepazināmies arī ar Lielvārdes aviācijas bāzi un dažādu Gaisa spēku vienību uzdevumiem un darbu, piemēram, Pretgaisa aizsardzības divizona darbību, kā arī meklēšanas un glābšanas darbu un nodrošinājumu. Protams, tikām arī vērtēti pārbaudes darbos, kurus visi kadeti veica sekmīgi. Tālāk GS MV kadetu un KSV kadetkandidātu gaitas aizvadīja katra savu ceļu, kur KSV kadetkandidāti turpināja apgūt Gaisa spēku taktikas sagatavošanas kursu.

Šobrīd GS MV 3. kursā esam deviņi kadeti, kuri pirms prakses sākšanas jau ieguvuši teorētiskās zināšanas Rīgas Tehniskajā universitātē divās dažādās specialitātēs – radiolokācija un avionika. Prakses laikā avioniķi un radiolokācijas speciālisti dalījās divās grupās un papildināja savas zināšanas atsevišķi.

Tālāk jau sākām savu praksi, kurā varējām apgūt praktiskas zināšanas divās GS AB vienībās – Aviācijas eskadrijā (AE) un Gaisa telpas novērošanas eskadrijā (GTNE). Avioniķi turpmākās prakses nedēļas AE pavadīja, veicot pirmslidojuma un pēclidojuma apskates MI-2 un MI-17 helikopteriem, kā arī iepazīnās ar to elektronisko aprīkojumu.

Radiolokācijas kadeti, kuri pavadīja Aviācijas eskadrijā mazāku laika posmu, kopā ar avioniķiem un, protams, atbildīgo personālu, veica 10 stundu reglamenta darbus MI-17 helikopteram, kā arī noklausījās dažādas lekcijas par gaisa un temperatūras ietekmi uz aprīkojumu un inventāru, iepazinās ar MI-2 un MI-17 helikopteru darbības principiem, uzbūvi un aprīkojumu. 11. aprīlī radiolokācijas kadetiem noslēdzās prakse Lielvārdē, taču tā turpinājās vēl divas nedēļas GTNE radiotehniskajā postenī Nr. 3 Rēzeknes novadā – Audriņu pagastā, kurā ir uzstādīts trīsdimensiju radars AN/TPS-77. Šī prakses daļa tieši radiolokācijas specialitātē esošajiem kadetiem bija ļoti noderīga, ne tikai iepazīstoties ar teoriju par radara uzbūvi un tā funkcijām, bet arī turpmākās nedēļas tika pavadītas, gūstot praktiskas zināšanas darbā ar radaru, piemēram, palīdzot radara ikgadējā apkopē, kura norisinājās divas dienas.

Kopumā prakse tieši mums, kadeti, bija ļoti noderīga un tika veikts produktīvs darbs, jo teorētiskās zināšanas papildinājām ar praktiskajām zināšanām, kā arī guvām nelielu ieskatu nākotnes profesijās un dažādu vienību ikdienā, kurās, iespējams, pavadīsim savu turpmāko dienestu pēc akadēmijas absolvēšanas.

Prakses beigās GS MV 3. kursa kadeti un KSV GS kursa kadetkandidāti kopā ar kursa priekšnieku kapteini Ingu Siliņu un kursa virsseržantu seržantu Ģirtu Vlasovu veica 64 km pārgājienu no GS AB līdz NAA.

*Leitnants Toms Lagimovs
bij. bakalaura studiju programmas
“Sauszemes spēku militārā vadība”
5. kursa kadets*

KADETU PRAKSE KĀJNIEKU SKOLĀ ALŪKSNĒ

2016. gada janvārī prakses ietvaros trīs kadetu sastāvā tikām piekomandēti NBS Kājnieku skolai Alūksnē. Līdz šim 5. kursu kadeti praksē devās uz NBS Instruktoru skolu, tomēr, ņemot vērā to, ka mūsu kursā ir vairāk kadetu, nekā līdz šim bijis citos pēdējo gaduursos, papildus mūsu kursam tika piedāvātas trīs prakses vietas Kājnieku skolā. Tikām piekomandēti kā nodaļu komandieru vietnieki 1. līmeņa karavīru pamatapmācības kursā 1/60, kas beidzas ar karavīra zvēresta došanu. Kadetu uzdevums praksē bija veikt topošo karavīru apmācību. Galvenokārt uzdevumos ietilpa lekciju lasīšana un praktisko nodarbību vadīšana, tomēr bija arī jāiepazīst specifiski vada komandiera un vada seržanta pienākumi, piemēram, poligona un nodarbību vietu pieprasījuma sastādīšana, nodarbību plānu sastādīšana, dažādu materiāltehnisko līdzekļu pieprasīšana un norakstīšana.

Lai gan bijām piekomandēti kā nodaļu komandieru vietnieki, galvenokārt darbojāmies kā nodaļu komandieri un vada komandieri. Kājnieku skolas pastāvīgais personāls veidoja kadetu izvērtējumus. No Kājnieku skolas kopumā NAA saņēma labas atsauksmes par kadetu dalību praksē, kas paaugstina aizsardzības akadēmijas prestižu.

Vērtīgākais prakses ieguvums bija iespēja strādāt ar nepazīstamu personālu, kas dod ieskatu mūsu turpmākajām dienesta gaitām vada komandieru amatā. Šī prakse mainīja izpratni par to, kādā veidā jāstrādā ar jaunu personālu.



*Bakalaura studiju programmas
"Gaisa spēku militārā vadība"
5. kursa kadets Jānis Ķeniņš*

KAUJAS IZTURĪBAS KURSS

2016. gada 5. jūnijā sākās viens no manas dzīves varbūt ne grūtākajiem, bet katrā ziņā viens no interesantākajiem, neierastākajiem un pamācošākajiem posmiem. Tas bija Kaujas izturības kurss. Šis kurss ir kaut kas jaunizveidots, par ko sākotnēji tika dzirdētas tikai sliktas ziņas un negācijas, konkrēti par to, cik tas ir bīstams un nevajadzīgs. Interesantākais ir tas, ka sliktās ziņas varēja dzirdēt tikai no tiem, kuri šo kursu nemaz nav veikuši. Tāpēc vien, lai par kaut ko spriestu, bija jāpārbauda pašam. To, ko biju saklausījis līdz kursam, īsti neņēmu vērā, jo, cik cilvēku, tik viedokļu. Klausījos tikai tajos cilvēkos, kuri bija kompetenti par kursu un speciālisti savā jomā – psihologs vai ārsts. Tad nu veiksmīgi sākot un, beigu beigās, arī pabeidzot šo kursu, varu pats spriest par to, kas bija viegli vai grūti, kas palīdzēja un kas traucēja, kā arī kopumā, kā šis kurss izdevās un ko tas man deva.

Manās acīs kurss noritēja ļoti veiksmīgi un raiti. Tas tāpēc, ka bija ļoti daudz pozitīvu un veicinošu faktoru, kas ietekmēja kursa norisi. Jāsāk jau ar to, ka ļoti palīdzēja mācību lekcijas pirms kursa gan ar psihologiem un speciālistiem, gan praktiskās nodarbības – marši. Tas viss sniedza pirmo ieskatu, uz ko gatavoties un kam pievērst vairāk uzmanības sagatavošanās posmā. Var teikt, ka psiholoģiski es biju ļoti labi sagatavojies gaidāmajām grūtībām, jo gaidīju kaut ko vēl trakāku, nekā bija patiesībā. Tas tāpēc, ka pirms kursa tika uzburta aina, ka kurss ir kā elle, bet patiesībā tā nebija. Viss bija organizēts un kārtīgs. Labā organizācija ir arī nākamais punkts, kas palīdzēja, jo visu laiku bija ko darīt, un nebija brīdis, kad varēja ieslīgt sevī un domās par to, cik grūti ir un kas gaidāms tālāk. Tieši pretēji – nodarbību bija tik daudz, ka tās pat radīja azartu, interesi un sacensību garu, ka visas grūtības, miegs un ēstgriba izgaisa.

Ļoti patika un palīdzēja arī tas, ka tika iesaistīti visi spēku veidi un to veidotie uzdevumi. Tie palīdzēja ne tikai novērst domas, bet arī iemācīja ko jaunu un lika darīt ko nebijušu.

Nākamais noteikti var pieminēt instruktorus, kuri palīdzēja pārvarēt visas grūtības, pamācīja un uzmundrināja, kad gāja grūti. Zināma stingrība, kā jau armijā, protams, tika ievērota, tāpat kā blāusana un sodu sankcijas par pārkāpumiem, bet tas viss bija saprāta robežās un pat vajadzīgs, lai mēs neaizmirstu, kur mēs esam. Viņi ļoti nāca pretī ar papildus laika došanu, ja tas bija kritiski nepieciešams ar padomiem, kā rīkoties dažādās situācijās un citu noderīgu informāciju. Patika arī instruktoru organizētās nodarbības, kas nebija armijas standarta "uguns un kustība", bet gan jautras, interesantas un iepriekš nedarītas. Tās ļoti atviegloja kursu, jo veiksmīgi novirzīja domas no tā, kur esam, bet tikai radīja papildus prieka emocijas.

Viennozīmīgi palīdzēju arī pats sev ar emocionālo noskaņošanos priekšā esošajām grūtībām un nopietno pieeju sagatavošanās procesam. Tas palīdzēja, jo visu laiku runāju ar sevi par to, ka spēks un izturība vēl ir un es to paveikšu, un ka veiktie uzdevumi nav nekas īpašs. Palīdzēja arī tas, ka redzēju, ka daudziem mani kolēģiem iet grūtāk nekā man. Tas vien lika sevi motivēt cīnīties, lai var palīdzēt ne tikai sev, bet arī viņiem, kā arī tiem pierādīt, ka mēs to varam.

Liels atbalsts pirms kursa bija arī ģimenei, jo visi pirms aizbraukšanas novēlēja man veiksmi, atbalstīja un juta līdzī brīžos, kad tika izsludinātas gatavības stundas. Kursā laikā zināju, ka mājās mani gaida draudzene un pārējā ģimene un draugi, kas tā vien gaida ziņu no manis, ka kurss ir pabeigts un esmu atgriezies.

No personības iezīmēm varu minēt fizisko sagatavotību, kas ļoti palīdzēja, īpaši izturība, kuru ieguvu, pirms tam trenējoties *CrossFit* treniņos. To katru reizi novērtēju, veicot visus fiziskos uzdevumu, kurus pat uz noguruma un negulēšanas fona varēju ļoti veiksmīgi izpildīt. Palīdzēja arī labā veselība, kura nepievīla nevienā mirklī, kaut viegli nebija.

Nākamais punkts, ko gribētu pieminēt, kas palīdzēja kursa laikā, bija kursabiedri. Ar tiem man paveicās jau pašā sākumā, kad nodaļā tikām iedalīti jautri un tuvu pazīstami kursabiedri. Jau kursa pirmā diena sākās ar daudz sarunām, smiekliem un dziesmām, kuras tā arī saglabājās līdz pat kursa beigām. Ik pa laikam, protams, veidojās panīkuma un klusuma brīži, kad neviens vairs nevēlējās runāt, bet tad kāds atkal sāka, un viss sākās no jauna. Bet ne tikai sarunas un dziesmas bija tās, kas palīdzēja mums uzturēt pozitīvu noskaņojumu. Mēs palīdzējām, vienkārši rūpējoties viens par otru, ik pa laikam apvaicājoties, vai viss ir kārtībā, atgādinot kaut kādas lietas vai vienkārši pastumjot no muguras marša laikā. Kursa laikā sapratu to, ka dažiem cilvēkiem ir tikai jāpasaka, ka tu to vari un piedevām jāparāda, ka arī es to varu, un, ja nu kas, palīdzēšu. Tā šis cilvēks no jauna saņem un cīnās tālāk. Kaut arī visi mēs esam tikai kursabiedri, šī kursa laikā esmu ieguvis vairākus draugus, ne tikai kolēģus. Jaunie draugi un to saliedētība parādījās jau kādā otrajā dienā, kad kopīgi mēģinājām pastrādāt vienu nedarbu, lai dabūtu papildus pārtiku.

Palīdzēja arī daudz smieklīgo atgadījumu, kuri radās jau pēc otrās dienas, kad visi pamazām sāka cīnīties ar miegu un nogurumu, un ik pa laikam iemīga, veicot kādas darbības vai pat runājot. Citi marša laikā vienkārši izgāja no ierindas, kāds apgāzās, cits raka ar iedomātu lāpstu, cits aizmiga, rokot zemi, kāds vienkārši staigāja apkārt un ik pēc desmit soļiem iemīga. Bija arī tādi, kuriem radījās halucinācijas un dzīvnieki ceļa priekšā; tas viss kopā ļoti uzmundrināja un sasmidzināja.

Pieminēt var arī ļoti labos laika apstākļus kursa sākumā, kas ļāva iejusties kursā un neuzlika papildus grūtības. Tāpat gribētu pieminēt kursa norises vietas, kas palīdzēja ar to, ka ir pazīstamas un raisīja patīkamas atmiņas. Lielu iedvesmu deva arī apkārtējie cilvēki, kuri mūs vēroja ar lielām acīm un filmēja mūs ar kamerām, kad "desantējāties" no četriem helikopteriem vienā no uzdevumu vietām.

Ievērojami un lieli traucēkļi kursam manā skatījumā nebija, bet viens no nelieliem bija nemitīgā neziņa, kas vienmēr radīja papildus uztraukumus, stresu un pārdomas par to, kas būs tālāk un uz ko gatavoties. Bet tas viss ir pašsaprotami un ir ļoti nepieciešams šādā kursā, lai uzturētu spriedzi.

Protams, kursa otro pusi traucēja laika apstākļi, konkrēti, aukstums, vējš un lietus, kas izmērcēja visu ekipējumu, un kuru vairs nebija iespējams izžāvēt. Drēbes palika slapjas, tulznas berzās vairāk, soma palika smagāka un morāle nedaudz sāka kristies.

No personības iezīmēm nebija nekas tāds, kas traucēja veikt kursu, drīzāk tikai palīdzēja. Nevar nepieminēt traumas, tulznas un plecu sāpes, kas visu apgrūtināja un radīja milzīgu diskomforta sajūtu, bet bez tām šādā kursā neiztikt. Drīzāk tās pat ir nepieciešamas, lai maksimāli izjustu un sasniegtu savu izturības robežu.

Nedaudz traucēja arī mūžīgā trauksmes sajūta, kas mijās ar neziņu, jo pat brīdī, kad ļāva atpūsties, to nespēj izdarīt, jo visu laiku celies augšā un domā, kas tagad notiek.

Gan pie palīdzēšanas, gan traucēšanas var pieminēt kadetu emocionālo sagaidīšanu pie akadēmijas vārtiem. Tas deva ļoti lielu emocionālo piepildumu no laimes un prieka, ka tajā brīdī pat neviena tulzna neberza un nekas nesāpēja. Tas radīja sajūtu, ka nu viss ir beidzies, bet nē, un šeit jau sākas traucēšana, jo pēc mirkļa sekoja soda apli un kurss turpinājās.

Kopumā kursu vērtēju ļoti pozitīvi, īpaši gribētu izcelt organizāciju un plānošanu. Kurss man ir devis vairākas jaunas atziņas un vērtības. Viena no tām ir apziņa, ka viss ir



iespējams un sasniedzams, jo sākotnēji negulēt tik ilgu laiku likās pārdabiski, bet nē, tas ir iespējams arī man. Ar kursa palīdzību esmu noskaidrojis savu loģiskās domāšanas un spriešanas spēju robežu, kas noteikti ir vērtīgi un noderēs ārkārtas situācijās. Kurss deva arī jau pieminētos jaunos draugus un iespēju uz tiem paskatīties citā gaismā, arī ne tajā labākajā, jo atklājās arī cilvēki, kurus labāk turēt tālāk no sava draugu loka. Protams, ir iegūtas arī jaunas zināšanas, veicot dažādus uzdevumus, noskaidrotas jaunas spējas savam ķermenim un kā ar tām strādāt. Bet, galvenokārt, esmu ieguvis pārliecību par saviem spēkiem un to, ka viss ir iespējams.

*Studiju programmas
„Komandējošā sastāva virsnieks”
kadets **Valentīns Brokāns***

LAUKU NOMETNE

NAA ir tradīcija – kārtējo reizi no 1. augusta līdz 26. augustam notika lauku nometne, kas NAA visu kursu kadeti, izņemot 1. kursa kadetus, un kolēģiem no Valsts robežsardzes deva jaunas zināšanas un iemaņas, kā arī deva iespēju uzlabot vai atgūt fizisko formu pēc atgriešanās no vasaras atvaļinājuma.

Pirms devāmies uz nometnes vietu Ādažu militārajā poligonā, mūs visus sagaidīja ekipējuma pārbaude un “patīkama” lietusgāze, bet vērts uzsvērt to, ka esam jau pieraduši pie mūsu mainīgajiem laika apstākļiem. Līdz ar to pārbaude tika veikta, un instruktori norīkoja visus konkrētos transportlīdzekļos.

Ierodoties nometnē, mūs gaidīja vēl atlikušie tās ierīkošanas darbi – karoga masta uzstādīšana, žāvētavas uzsliešana u.c. Vēlāk tikām informēti par apmācību plānu un kā tiks sadalīti nodaļās un vados. Kā parasti bez lielām izmaiņām jaunākie kursi un KSV (Komandējošā sastāva virsnieku kurss) turpmāko 2 nedēļu laikā apguva KŠTD (kaujas šaušana tuvās distancēs), bet 3. un 4. kursi pa to laiku atkārtoja sakaru apmācību, orientēšanos un atkārtoja pašu gūtās iemaņas no KŠTD, bet papildinot tās ar jauniem elementiem.

Vēlos uzsvērt, ka lauku nometne katru gadu ir citāda, jo tiek ņemtas iepriekšējo gadu gūtās atziņas, un arī tiek izmēģināti jauni plānošanas risinājumi. Nenoliedzami bez tā nevar iztikt, līdz ar to pēc divu nedēļu darba varam doties brīvdienās, kuras kā vienmēr paskrien ar “vēja spārniem”, un, atgriežoties atpakaļ, mūs sagaida “zaļā taktika”, kas mums dod iespēju atkārtot un iemācīties tādas lietas kā formāciju veidus, reakciju uz pretinieka uguni, ātro uzbrukumu, patruļbāzes ieņemšanu u.c. taktiskās iemaņas un zināšanas.

Līdz ar to, lai pārbaudītu mūsu zināšanas, sekoja FTX jeb pēdējais gala uzdevums / pārbaudījums, kas vēlāk jāva novērtēt mūsu iegūtās zināšanas un kā topošie virsnieki spēj vadīt savus padotos nodaļas vai vada līmenī. Tika doti uzdevumi veidot aizsardzības pozīcijas un, mainoties lomām, ieņemt tās, kas bija nozīmīgi gan jaunāko, gan vecāko kursu kadeti, jo teorētiskās zināšanas citādi nevar noslīpēt, kā vien izspēlējot tās pēc iespējas reālāk nosacītajai situācijai.

Kā tradīcija noritēja “Taktikas kauss”, kas visu kursu kadeti ir kā visas nometnes noslēgums signāls un sava kursa profesionalitātes pierādīšanas pasākums, jo, piedaloties ikvienai komandai, ir iespēja sevi pierādīt un, kā jau kārtējo reizi, vadībā bija Sauszemes spēku militārās vadības 4. kurss, kurš turpināja tradīciju un neatdeva Taktikas kausu jau kārtējo gadu pēc kārtas. Ir vērts pieminēt, ka uz papēžiem viņiem mina gan Sauszemes

spēku militārās vadības 3. un 2. kurss un, nedaudz atpaliekot, KSV kurss, līdz ar to nākamā gada Sauszemes spēku militārās vadības 4. kursam būs jāpieliek ne mazāka piepūle, lai saglabātu izveidojošos tradīciju.

Nometnei noslēdzoties, kadeti kopā ar vadību varēja nedaudz neformālākos apstākļos atpūsties un pārrunāt nometnē pieredzēto un piedzīvoto. Lai arī nometnes laikā bija slikti laika apstākļi, tomēr tas stiprina ikviena raksturu un vēlmi paveikt sev uzlikto uzdevumu. Uzskatu, ka nometne ir labs ievads nākamajiem apmācību posmiem, vai nu tie būtu studijas civilajās augstskolās vai militārajosursos, kur ir jāpilda kaut kāds uzdevums, kaut ne vienmēr to ir viegli paveikt.

*Bakalaura studiju programmas
"Sauszemes spēku militārā vadība"
5. kursa kadeti*

TAKTIKAS KAUSS

Kā jau katru gadu augusta nometnes beigās kadetus sagaida sacensības „Taktikas kauss 2016”. Sacensību pamatā ir komandas sadarbība, taktisko zināšanu lietošana, loģikas uzdevumu risināšana, spēja orientēties un citu militāru zināšanu izmantošana. Šajā Taktikas kausā kadetus sagaidīja divu dienu sacensība ar kopējo distances garumu 60 km, 18 kontrolpunktiem un 4 starppunktiem, kurā piedalījās 18 komandas.

Pirmajā dienā bija jāpieveic 10 uzdevumi, kā arī jāveic izlūkošana, lai starp punktiem iegūtu izlūkinformāciju par pretinieka tehnikas vienībām mūsu atbildības rajonā. Pirmajā dienā kadeti saskārās ar tādiem uzdevumiem kā šaušana, taktiskā šķēršļu josla, maketa veidošana, objekta izlūkošana, kauja apdzīvotā vietā un citiem izaicinošiem uzdevumiem. Sacensības prasība ne tikai labu fizisko sagatavotību, bet arī atjautību, loģisko domāšanu un plānošanu, lai uzdevums tiktu izpildīts veiksmīgi. Pirmā diena noslēdzās plkst. 20.00, kad kadeti varēja doties pelnītā atpūtā.



Uzdevums – stāva šķēršļa pārvarēšana

Otrā diena sākās plkst. 6.30 no rīta. Šajā sacensību dienā bija jāpieveic 12 uzdevumi un ar kopējo distanci 30 km. Taktikas kausa otrajā dienā kadetus sagaidīja tādi uzdevumi kā, piemēram, pārceltuve, peldēšana, mīnu lauka šķērsošana, ēkas taktiska ieņemšana u.c. uzdevumi. Neapšaubāmi arī pati distance starp punktiem bija izaicinājums, jo apvidus, pa kuru nācās pārvietoties, sastāvēja no purva, smilšu kalnu un citu dabas šķēršļu pārvarēšanas.



Maršruts

Šogad sīva cīņa valdīja starp piecām komandām. Uz goda pjedestāla kā neapšaubāmi favorīti kāpa Sauszemes spēku militārās vadības 4. kursa komanda. 2. vietu ieguva Sauszemes spēku militārās vadības 3. kursa 2. komanda, bet trešajā vietā ierindojās augsti motivētā Sauszemes spēku militārās vadības 2. kursa 2. komanda. Lielu pārsteigumu sagādāja Sauszemes spēku militārās vadības 1. kurss, kurš pierādīja, ka Taktikas kauss nebalstās tikai uz pieredzi un militārām zināšanām, bet arī uz komandas saliedētību un spēju sadarboties, aiz muguras sev atstājot citu vecāko kursu kadetus.



2016.gada NAA Taktikas kausa izcīņas sacensību
uzvarētāji - SzS MV 5.kursa komanda





Kadeti 2. rinda no kreisās: Jānis Graudziņš, Aleksis Ozoliņš, Uldis Andruškevičs, Madars Ozoliņš,
un Matiss Bajārs

Kadeti 1. rinda no kreisās: Ričards Stacevičs, Edgars Kupruks, Baiba Lapiņa, Margarita Leišavniece
un Valentīns Vasiļjevs

*Gaisa spēku studiju kursa priekšnieks
kapteinis Ingus Siliņš*

GAISA OPERĀCIJU KURSS, TARTU, IGAUNIJA

Jau otro gadu pēc kārtas Gaisa spēku (GS) militārās vadības 3. kursa kadeti no š.g. 6.-10. jūnijam piedalījās Gaisa operāciju kursā Igaunijas Nacionālajā aizsardzības koledžā (*Estonian National Defence College*) kopā ar igauņu GS kursa kadeti. Kurss norisinājās jau ceturto gadu kā sadarbība starp Igaunijas Nacionālo aizsardzības koledžu un Varšavas Nacionālo aizsardzības universitāti (*National Defence University of Warsaw*).



Gaisa operāciju kursa dalībnieki

Četrus dienu garumā lekcijas lasīja poļu pasniedzēji. Tika apskatītas tēmas saistībā ar gaisa operāciju iedalījumu, GS atbalstu sauszemes un jūras operācijās, GS loma un misijas apvienotajās operācijās, helikopteru izmantošana apvienotajās operācijās un GS izmantojums krīzes situācijās operācijās. Pēc lekcijām kadeti strādāja jauktās grupās pie uzdevumiem par lekcijās pasniegto. Katra grupa prezentēja darba rezultātu, kas tika visu starpā pārrunāts, veikti labojumi un papildinājumi. Pēdējā dienā kadeti apliecināja savas iegūtās zināšanas, veiksmīgi nokārtojot testu.

Attiecīgais kurss ir studiju kursa „Gaisa spēku taktika un pretgaisa aizsardzība” sastāvdaļa. Kurss deva kadeti plašāku priekšstatu par GS lomu dažāda veida operācijās, kā arī parādīja, cik vitāli nepieciešamas ir labas angļu valodas prasmes, lai pilnvērtīgi varētu darboties attiecīgajā jomā.

*Bakalaura studiju programmas
“Sauszemes spēku militārā vadība”
5. kursa kadets Krīvu krīvs **Aleksis Ozoliņš***

NAA KRĪVU PADOMES DARBS

Aizvadītajā gadā NAA sabiedriski aktīvā daļa – Krīvu padome – nav stāvējusi uz vietas. Krīvi ir uzturējuši vecās saites, kā arī iesaistījušies arvien jaunos projektos.

Nozīmīgu darbu ir veicis mūsu sporta virziens. Atsaucoties uz pagājušajā gadā notikušo Rīgas maratonu, kurā sabiedrību pārsteidza kadetu formācija, vienā solī noskrienot 10 km



distanci, šogad uzrunājām organizatorus atkal. Rezultātā kadetu ierinda skrēja jau otro gadu pēc kārtas, kā arī piedalījās tā saucamajā Nāciju alejā pie Ministru kabineta, turot visu maratonā pārstāvēto dalībnieku valstu karogus.

Svarīga satikšanās notika arī ar Latvijas Gada balvas sportā “Gada treneri” Viesturu Saldavu, kurš vēlējās vairāk sadarboties ar mūsu kadeti, no kuriem vairāki jau kļuvuši par viņa atvērto treniņu pastāvīgajiem apmeklētājiem. Pateicoties Viesturam, mūsu kadeti piedalījušies jau vairākos viņa masu pasākumos, piemēram, “Gaiziņkalna bulta”.

Krīvi arvien turpina rīkot NAA Ziemassvētku un izlaiduma balles, kas pēdējo gadu aktīvās darbības rezultātā kļuvušas par pašsaprotamu un neatņemamu NAA dzīves sastāvdaļu. Papildus šīm nu jau tradīcijām esam centušies akadēmijas ikdienas dzīvi iedzīvināt arī ar dažiem papildus pasākumiem. Tā pavasarī tika organizēts starpkursu erudīcijas konkurss, kopīga “hokeju svētku” skatīšanās un savējo atbalstīšana.

Krīvu padome turpina darbu arī ar civilajām augstskolām. Mūsu kadeti ne tikai palīdz augstskolām veidot komandas vingrinājumus, bet saņemam palīdzību arī atpakaļ. Varam būt pateicīgi tiem aptuveni 250 studentiem (lielākoties mūsu kaimiņi – kadeti no Valsts policijas koledžas), kas ieradās Ādažu poligonā atbalstīt mūsu Taktikas kursu vingrinājumā “Pūļa kontrole”.

Ļoti nozīmīgs bija arī mūsu pasākums “Kadetu taka’15”, kas pulcēja 8 civilo augstskolu komandas. Tās bija sacensības starp augstskolām, kurās mūsu kadeti apmācīja, pārbaudīja un ar kadetu dzīvi iepazīstināja civilos studentus. Šis projekts triumfēja arī Latvijas Studentu apvienības Gada balvā, izcīnot balvu “Gada projekts”.

Varam būt lepnī par krīviem izteikto uzticību, jau otro reizi uzaicinot to pārstāvi piedalīties Hartmaņa ģimenes Goda zobena komisijā. Esam pateicīgi Ģenerāļu klubam par izrādītajām rūpēm un dāvinājumu (novusa galds) Kadetu klubam.

Esam gandarīti un pateicīgi par atbalstu gan no akadēmijas vadības, gan mūsu kadeti. Mēs augstu novērtējam katru palīdzību un pateicību, jo tā ir mūsu motivācija, dzinējs un alga.

*Bakalaura studiju programmas
“Gaisa spēku militārā vadība”
3. kursa kadets Māris Ķīsis*

MELNĀS KAFIJAS VAKARS

NAA, kas dibināta 1992. gada 13. februārī, no savas priekšteces – Latvijas Kara skolas – ir pārmantojusi vairākas tradīcijas. Viena no tām ir *Melnās kafijas vakars*.

Melnās kafijas vakars ik gadu notiek 30. novembrī. Šo tradīciju turpina NAA virsnieki, kadeti, personālsastāvs un augstas amatpersonas. Pirms lielās vakara jundas kadeti dodas uz Brāļu kapiem pēc mūžīgās liesmas, lai vēlāk ar to aizdegtu kritušo karavīru sveces. Šis gājiens iekšēji radīja kadeti vēl lielāku patriotismu. Vakārā, atgriežoties ar mūžīgo liesmu, visi nostājas miera stājā pie NAA pieminekļa, kur tiek godināti karavīri. Vakara jundā tiek saukti bijušās Kara skolas kritušo karavīru vārdi, pēc nosauktā vārda atskan atbilde: „Kritis par Latviju” un tiek iedegta svece, atminoties kritušo kadetu.

Šīs tradīcijas laikā tiek pasniegts arī ģenerāļa Hartmaņa Goda zobens, kuru saņem Nacionālās aizsardzības akadēmijas izcilākais absolvents. Šogad šis gods tika leģionāram Kasparam Kukšam, kurš pabeidza akadēmiju ar teicamiem sasniegumiem atzīmju ziņā, kā arī akadēmijas sabiedriskajā dzīvē. Pēc visas ceremonijas – NAA virsnieki, kadeti, personālsastāvs, kā arī aizsardzības ministrs un citas augstas amatpersonas devās uz tradicionālo tā laika mielastu. Mielasts sastāvēja no tumšās rupjmaizes, marmelādes un miežu kafijas, kas bija 1919. gada ēdiens pēc visām kaujām, kad izdzīvojušie kadeti

atgriezās... Tālākā vakara gaitā bija uzrunas un vīru kopas muzikāls priekšnesums, kas izpildīja tradicionālas latviešu kara dziesmas.

Kopumā var teikt, ka tradīcija ir atjaunota ļoti spēcīgā līmenī, jo tā spēj raisīt patriotismu un Tēvzemes mīlestību katram cilvēkam, kas piedalās šīs tradīcijas izveidē. Mēs esam, spējām būt vienoti jebkurā laikā un vietā, jo vēsture ir tā, kas mūs vieno.



Piemiņas uguns aizdegšana pie kritušo kadetu fotogrāfijām



NBS komandiera ģenerālleitnanta R.Graubes uzruna Melnā kafijas vakara dalībniekiem



Tradicionālais Melnā kafijas vakara cienasts – miežu kafija, ievārījums un rupjmaize

*Bakalaura studiju programmas
"Sauszemes spēku militārā vadība"
2. kursa kadets **Māris Enģelis***

"BALTĀ NAKTS"

Lai iestātos NAA, nepietiek vien ar teicamu vidusskolas atestātu un fizisko sagatavotību. Kad pēc Kājnieku skolas Alūksnē un Jaunākā instruktora kursa Cēsīs sekmīgas pabeigšanas beidzot esi nokļuvis ilgi gaidītajā aizsardzības akadēmijā un ceri, ka beidzot varēsi nedaudz uzelpot pēc smagajiem kursiem, patiesībā tikai tagad viss sākas...

Atgriežoties no Jaunākā instruktora kursa Cēsu Instruktoru skolā, mūs sagaidīja vēl viens pārbaudījums, lai kļūtu par pilntiesīgiem kadetiem – jau par tradīciju kļuvusi un dažādiem nostāstiem apvītā "Baltā nakts", ko organizēja vecāko kursu kadeti.

Visu nedēļu mēs dzīvojām kazarmu režīmā, kura laikā mūs gatavoja "Baltās nakts" pārbaudījumiem. Katru nakti bija trauksmes, kuru laikā tikām iepazīstināti ar iespējamajiem uzdevumiem vai pārbaudījumiem, ar kādiem varētu būt jāsaskaras. Katru trauksmi cēlāmies ar apziņu, ka "Baltā nakts" varētu sākties tieši tagad, jo informācija, kad īsti notiks šis pasākums, tika rūpīgi turēta noslēpumā.

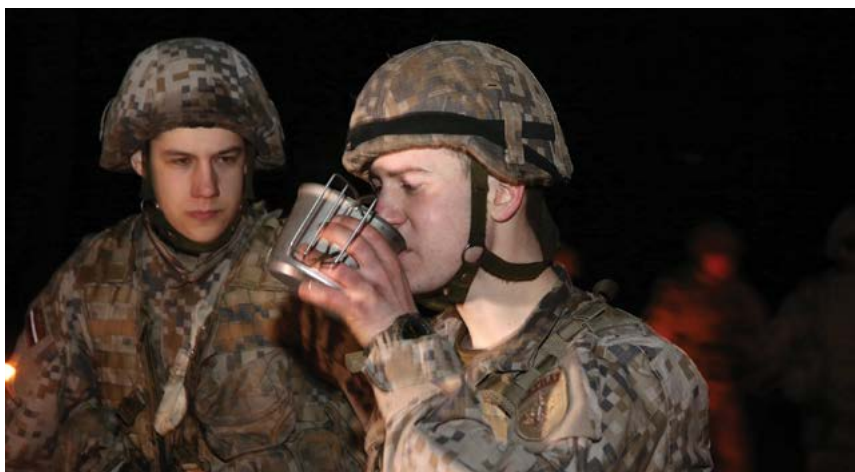
Naktī no ceturtdienas uz piektdienu neilgi pēc pusnakts atskanēja kārtējā trauksme, pēc kuras neilgā laikā bija jānostājas ārā pie sešstāvu dienesta viesnīcas formā ar uzkabi un ķiveri. Tad arī sākas "Baltā nakts". Mums visiem tika dots kopīgs uzdevums izveidot no smilšu maisiem burtus NAA (Nacionālā aizsardzības akadēmija), lai redzētu, kā mēs visi spējam strādāt komandā ar ierobežotu laiku un bez iespējas pirms tam izplānot uzdevumu un sadalīt pienākumus.



Kadetkandidātu izveidotais akadēmijas saīsinātais nosaukums

Nākamajiem uzdevumiem tikām sadalīti četrās jau mazākās grupās. Katra grupa devās uz savu stāvu, kurā vecāko kursu kadeti bija sagatavojuši uzdevumus. Katrā stāvā uzdevumi bija ar savu specifiku, kurus vecāko kursu kadeti bija sagatavojuši atbilstoši savam spēku veidam un izdomai. Kopā mēs šos uzdevumus paveicām, lai gan nācās izskriet pa kādam soda aplim. Kad visos stāvos uzdevumi bija izpildīti, sekoja, manuprāt, interesantākā daļa – fobiju pārbaude. Šeit mums tika aizsietas acis un mēs tikām pārbaudīti gan komandas darbā, gan tai pašā laikā individuāli, ievietojot mūs situācijās, kur kāda no

pamatmaņām ir ierobežota. Pārvietošanas notika, turot komandas biedru aiz rokas, lai to nepazaudētu. Šādi mums bija jālien par šaurām tranšējām, tuneļiem, zem darbojošās mašīnas, cik varēja spriest pēc izjūtām. Nedaudz uz savas ādas izbaudījām spriedzes filmās redzētos klasiskos informācijas iegūšanas paņēmienus. Tāpat arī bija pieaicināti kinologi ar suņiem, lai izjustu, kā ir, kad ļoti tuvu atrodas nikns suns, kas ir gatavs uzbrukt pēc komandas. Sagatavošanas laikā arī bija demonstrācija, uz ko dienesta suns ir spējīgs.



Krīvu rūgtā dzēriena dzeršana



Izvide 2016. gada 4. martā

Katra "Baltā nakts" ir atšķirīga, bet nobeigumā gan, kā jau katru gadu, tika turpināta tradīcija ar Krīvu rūgtu dzērienu un skrējienu uz pirmās Kara skolas atrašanās vietu, kur devām svinīgo Kadeta solījumu un beidzot kļuvām par pilntiesīgiem kadeti, ko nākamajā rītā izvadē papildināja un apliecināja Mācību vadības pavēlniecības komandiera / Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas rektora rokas spiediens un Nacionālās aizsardzības akadēmijas uzšuve.

TALKA NĀVES SALĀ

Nāves sala ir viena no mūsu vēstures sastāvdaļām, kur Pirmā pasaules kara laikā 3. Kurzemes un 2. Rīgas latviešu strēlnieku bataljonu norīkoja palīgā krievu vienībām aizstāvēt šo salu. Šie latviešu strēlnieki cīnījās pret vāciešiem pašā bīstamākajā pussalas vietā, kur ienaidnieki apmētāja viens otru ar rokas granātām. Šeit 1916. gada 25. septembrī notika vācu armijas gāzu uzbrukums. Aizsargājot šo placdarmu, abi latviešu bataljoni zaudēja 167 karavīrus, tāpēc strēlnieki šo vietu nosauca par Nāves salu.

Mēs, 2. kursa kadeti, dodoties uz Nāves salu, ar patriotisma garu vēlējāmies to sakopt, jo tur cīnījās mūsu tautas strēlnieki. Šogad tika darīti, mūsaprāt, nozīmīgi darbi. Viens no tiem bija ierakuma paplašināšana uz tā laika oriģinālajiem izmēriem. Tā ar darbarīkiem rokās daļa no kadetiem devās atjaunot pozīciju, kamēr citiem tika sadalīti darbi. Kad jau darbi ritēja uz priekšu, pamazām tika iztīrītas takas no pērnā gada rudens lapām, tika atbrīvots mežs no nokaltušajiem kokiem, izsenis gulējušiem uz zemes, kā arī nelieliem krūmiem, kas mežu padarīja par biezokni. Tika sakopta piemiņas vieta, kur atdusas septiņi nezināmie karavīri. Darbos iesaistījās arī Nacionālo bruņoto spēku komandieris ģenerālleitnants Raimonds Graube, Nacionālās aizsardzības akadēmijas rektors pulkvežleitnants Georgs Kerlins, kā arī bijušie virsnieki, domes pārstāvji un jaunsargi.



*NBS komandieris ģenerālleitnants Raimonds Graube apsveic tās dienas jubilārus
ar nelielām piemiņas dāvanām un noslēdz pasākuma oficiālo daļu*

Pēc darbu padarīšanas notika svinīgais pasākums pie pieminekļa. Piemiņas brīdi atklāja NBS komandieris ar piemiņas vārdiem. Tos izteica arī Ķekavas novada domes pārstāvis, kā arī vēsturnieks pastāstīja īsu vēsturi, kas par kaujām šeit tieši notika un kā tās izpaudās. Atminoties kritušos karavīrus, tika izrādīta cieņa un noliktas sveces pie pieminekļa.

Pēc svinīgā pasākuma visi devās brīvā gaisotnē ieturēt uz ugunsкура ceptas desas, kā arī risināja aizrautīgas sarunas ar augstākiem virsniekiem par dažādiem piedzīvojumiem no dzīves un vēstures. Diena bija aizritējusi godam, un mēs devāmies mājupceļā.



Mākslinieciska NAA simbolika, tapusi talkas laikā

*Bakalaura studiju programmas
"Gaisa spēku militārā vadība"
2. kursa kadets **Oskars Kursiņš***

LITENES NOMETNE

No šī gada 12. līdz 14. jūnijam biju Litenes nometnē. Šajā periodā aizraujoši pavadīju laiku – kopā ar biedriem devāmies uz dažādām piemiņas vietām, kaujas vietām un izstaigājām kādreizējo Litenes poligonu. Ļoti priecājos, ka man bija tāda iespēja piedalīties šajā nometnē.

Uz Litenes nometni devāmies ceļā svētdienas rītā, bet pirms tam, sestdienas garumā, bija jāatbalsta Komandējošā sastāva virsnieku kurss un 4. kursa kadeti, kuriem bija Kaujas izturības kurss. Tādēļ garastāvoklis bija nepatīkams, bija manāms īgnums gan manī, gan manos kolēģos, jo brīvdienās netikām mājās. Kad izbraucām no Nacionālās aizsardzības akadēmijas, drīz vien visi 1. kursa kadeti autobusā aizmiga, arī es. Kad pamodāmies, bijām jau Gulbenē un netālu no pirmās apskates vietas, kas bija mūsu plānā.

Pirmā apskates vieta bija Stompaku purvs, kur norisinājās skaitliski lielākā partizānu kauja Latvijas vēsturē. Tur latviešu partizāni bija izveidojuši nometni, kurā mitinājās vairāk nekā 300 cilvēku, to skaitā partizāni, sievietes un bērni. Kapteinleitnants Jānis Viļums mums īsi pastāstīja par šo kauju un parādīja nometnes plānu. Mēs devāmies apskatīt nometni, kas vēl ir palicis pēc 70 gadiem kopš šī notikuma. Tajā brīdī joprojām bija zema morāle un nešķīta interesanti. Tur bija tikai purvs, pāris bedres, kur kādreiz atradās zemnīcas, kur dzīvoja mūsu senči. Pēc vietas apskates devāmies uz Litenes lauku nometnes vietu un iekārtojām nometni, tika pacelts Latvijas karogs un atklāta nometne.

Nākamā diena sākās agri, plkst. 6.30. Tam sekoja rīta rosme, brokastis un bijām gatavi doties dienas piedzīvojumos. Otrās dienas pirmā pieturvietā bija Pededzes kapi. Tur tika nolikti ziedi par piemiņu bojā gājušajiem partizāniem Stompaku purvā. Katrs piegājām pie kapakmens un atdevām godu, un tajā brīdī mana pašapziņa pieauga un sapratu, ka Stompaku purvā redzēju ko vairāk par bedrēm. Sevī izjutu dziļu cieņu pret tiem vīriem, kas pirms 70 gadiem cīnījās augstāku mērķu vadīti un bija gatavi atdot savu dzīvību par savu tēvzemi.


Piemiņas brīdis

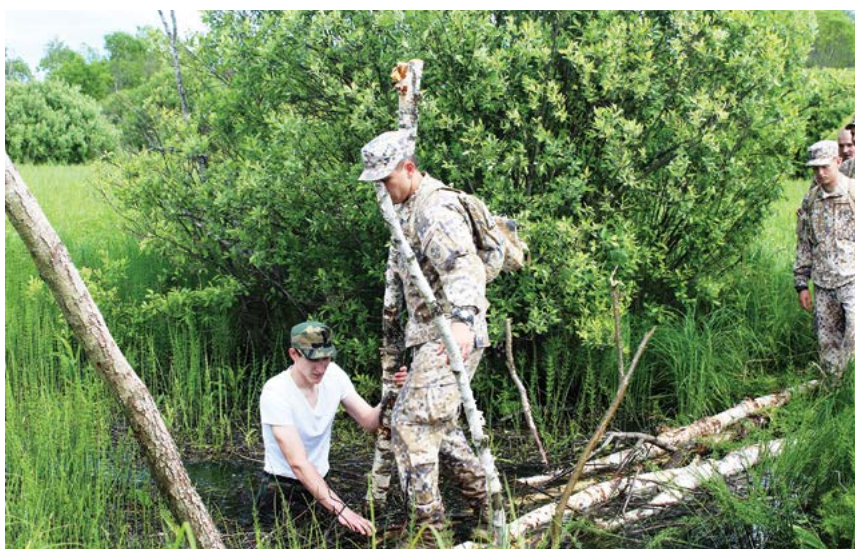
Tālāk mūs aizveda uz pārgājiena sākumpunktu, kas bija pie ezera Kalnis. No turienes sākām garo pārgājieni pa kādreizējo Litenes poligonu. Kopumā mēs nogājām vismaz 15 km, taču tie bija aizraujošākie 15 km manā dienesta laikā. Mēs gājām pa kādreizējām pozīcijām un vietām, kur bija veidoti ierakumi. Pēc rīta notikuma Pededzes kapos man tās vairs nešķita tikai bedres. Apmeklējām arī šautuvi, kur bija veidotas pozīcijas un karavīri kokā bija ieskrāpējuši un rakstījuši dažādus tekstus pirms 70 un vairāk gadiem. Tam sekoja ceļš atpakaļ uz nometni, bet galvenais virsseržants Armands Loginovs bija sagatavojis interesantu maršrutu, lai nav jāiet pa ceļiem, bet pa purvāju un stīgām. Mums bija jāšķērso grāvis, kurš bija 4 m plats un vismaz 1 m dziļš. Šim gadījumam tika atrasti mežā nogāzušies koki, kurus pārlikt pāri grāvim. Viss jau likās labi, taču, lai tiktu līdz tam grāvim, bija jābrien pa purvāju un ūdens bija līdz zābaku malām. Pirmajā brīdī likās nevajadzīgs pasākums un kājas slapjas, bet, kad kājas jau bija slapjas, tad tas vairs neuztrauca un palika jautri un interesanti brist pa ūdeni, kad tai pašā laikā zāles ir līdz padusēm, vismaz man. Kad grāvis bija šķērsots, devāmies tālāk un vietu, kur kādreiz mācību laikā atradās artilēristu nometne, kurai sekoja virsnieku nometne un, galu galā, bijām atgriezušies mūsu nometnes vietā.

Kad vakariņas jau bija paēstas, bija laiks sēsties apkārt ugunskuram un klausīties pieredzējušu karavīru stāstus par vienībām, kurās viņi dien, un klausīties kolēģu dziedātajās dziesmās. Katrs savu vienību prezentēja kā labāko, lai ietu dienēt tieši uz to. Protams, viss nav tik skaisti, kā stāsta, un dienests nav puķu dārzs, kur viss ir skaisti, tomēr prieks par to, ka katrs bija lepns par to, kur viņš pavada savas dienesta gaitas, un neteica neviena sliktā vārda par to.

Noslēdzošā diena – visnogurdinošākā. Diena atkal sākās ar rīta rosni. Pēc tam devāmies uz Litenes kultūras namu, kur notika starptautiska konference par Baltijas okupāciju. Šajā konferencē piedalījās vēsturnieki no Latvijas, Lietuvas un Igaunijas. Vēsture par Latvijas okupāciju ir zināma, taču uzzināju daudz jauna par to, kā tas notika Lietuvā un Igaunijā. Pēc šī pasākuma devāmies uz Gulbeni, kur tika pieminēti un atcerēti tie ļaudis, kas tika izsūtīti no Latvijas Baigajā gadā. Pēc tam bija atceres pasākums un ziedu nolikšana Litenes kapos. Šī diena bija nogurdinoša, jo bija jāpiedalās dažādos pasākumos dažādās vietās ar ilgstošu sēdēšanu vai stāvēšanu ierindā. Diena beidzās ar atgriešanos mūsu no-

metnes vietā, nometnes slēgšanu, kurā piedalījās arī Latvijas Valsts prezidents Raimonds Vējonis un Nacionālo bruņoto spēku komandieris ģenerālleitnants Raimonds Graube, nometnes novākšanu un vakariņām. Pēc tam mēs devāmies atpakaļ uz NAA. Tā kā visi bijām noguruši, atkal autobusā aizmigām un ātri vien bijām atpakaļ Rīgā.

Kopumā Litenes lauku nometne ir interesants un nepieciešams pasākums jaunajiem kadeti, kas ir topošie virsnieki. Tika apskatītas dažādas piemiņas vietas un apskates objekti, piedalījāmies atceres pasākumos. Galvenais, ko es sapratu šīs lauku nometnes laikā, ir tas, ka esmu gatavs ziedot sevi savas valsts labā, tāpat kā tie latviešu partizāni, kas cīnījās augstāku mērķu vadīti



Pārgājiens



Kopēja dziesmu dziedāšana pie ugunsкура nometnes laikā

*Gaisa spēku studiju kursu priekšnieks
kapteinis Ingus Siliņš*

GAISA SPĒKU MILITĀRĀS VADĪBAS

4. KURSA KADETU TAKTISKAIS VINGRINĀJUMS "LABIE DARBI"

No 2016. gada 29. līdz 30. septembrim NAA Gaisa spēku (GS) militārās vadības (MV) 4. kursa kadeti un šogad arī Komandējošā sastāva virsnieku kursa GS specializācijas kadeti piedalījās taktikas vingrinājumā "Labie darbi". Šāda veida taktiskais vingrinājums norisinājās otro gadu pēc kārtas.

Vingrinājums tika organizēts NAA GS MV studiju programmas "GS taktika un pretgaisa aizsardzība" ietvaros un sasaistē ar praksi Gaisa spēku aviācijas bāzē (GS AB). Kadeti tika sadalīti trīs grupās, un viņu uzdevums bija noteiktā laikā sasniegt noteiktu punktu un ceļa laikā paveikt desmit uzdevumus – "labos darbus." Uzdevumu izpilde ietvēra dažāda veida sadzīves darbu paveikšanu mājāsaimniecībās, kurās kadeti izdevās šos darbus sarunāt. Tādējādi tika pilnveidotas kadetu komunikācijas prasmes, uzlabota fiziskā sagatavotība (pārvietošanās kājām ar ekipējumu) un veicināta civilmilitārā sadarbība.

Cilvēki bija ļoti laipni, draudzīgi un pretimnākoši un visās mājās atradās dažādi darbi. Vairākās mājās kadetus pabaroja un pat deva līdzī ābolus un medu. Šis gads viennozīmīgi ir ābolu gads, jo vairākās saimniecībās bija jālasa āboli.



Kopumā divu dienu laikā tika paveikti šādi darbi: Sociālās aprūpes centrā "Senliepas" tika sacirsta malka, nožāģēti kokiem zari, sagrābtas lapas, notīrīti loģi un pārvietotas gultas starp stāviem. "Senliepas" ir pirmā "labo darbu" vieta jau otro gadu; "Bērzkalni" – siltumnīcas nojaukšana; "Lauri" – kartupeļu rakšana un lapu rakšana; "Kaķīši" – kartupeļu rakšana un malkas skaldīšana; mājas Bābeļu ielā pie Ogres – dēļu pārvietošana; "Kalnāji" – akmeņu pārvietošana; saimniecība Tīnūžos, kur salabotas gaismas mašīnai; mājāsaimniecība Cepļišos – žoga taisīšana un krāsošana; "Jaunsvelmji" – malkas krāvēšana; "Bērzkalni" – dobies uzrakšana un krūmu ciršana; "Jaunstrautiņi" – zemes

uzrakšana; “Velnudzirnavas” – lapu grābšana; “Jociši” – zaru sakrāmēšana ugunskuram; “Bucenieki” – malkas saciršana. Kopskaitā četras saimniecības, kurās salasīti āboli, kā arī vēl bija māsaimniecības, kurās tika plauta zāle, cirsta un nesta pagrabā malka. Arī pašiem kadetiņiem vingrinājums likās interesants un noderīgs. Kadets Lauris Miķelsons: “Bija labi, lauku cilvēki ir super, visi ļoti draudzīgi un atsaucīgi. Sākumā nedaudz nobijušies, bet kad pastāstām par to, kāds mums uzdevums, tad ar lielāko prieku mūs uzņem. Vienmēr piedāvā ūdeni, kafiju, tēju un pat kaut ko uzēst. Ja laikapstākļi ir labi, tad ļoti pozitīvs pasākums, bet lietus var sabojāt visu. Pirmkārt, cilvēki nedos darbus, mūsu grupai tā gadījās. Otrkārt, lietus ļoti grautu morāli. Visa grupa piekrīt, ka šādu pasākumu vajag turpināt arī nākamajos gados.” Kadets Egīls Mikažāns: “Mūsu grupu ļoti iepriecināja, ka jau vingrinājuma laikā saņēmām uzslavu, ko iedzīvotāji bija sūtījuši Aizsardzības ministrijai.” Liels paldies pašvaldībām par atbalstu un iedzīvotājiem par sadarbību!



Kadeti, veicot “labos darbus”

*NAA Vadības grupas 3. klases speciāliste
kaprāle Jurāte Babre*

NAA STARPTAUTISKAJĀ IZGLĪTĪBAS IZSTĀDĒ “SKOLA 2016”

NAA, Rekrutēšanas un atlases centrs, kā arī Zemessardzes pārstāvji jau trīspadsmito gadu piedalījās starptautiskajā izglītības izstādē “SKOLA”, kurā iepazīstināja skolēnus ar studijām akadēmijā un dienestu bruņotajos spēkos.

Izstādi “Skola 2016” no šī gada 26. līdz 28. februārim apmeklēja vairāk nekā 16 000 interesentu. 2016. gada izstādē piedalījās 133 dalībnieki no 11 valstīm – Latvijas, Lielbritānijas, ASV, Igaunijas, Lietuvas, Krievijas, Austrijas, Kanādas, Nīderlandes, Somijas un Vācijas.



Izstādē "Skola 2016"

Paldies par NAA vārda popularizēšanu izstādē sakām NAA personālam:
 virsniekiem – pulkvežleitnantam Andim Zviedrim, pulkvežleitnantam Raimondam Kursītim, kapteinim Ingum Siliņam, kapteinleitnantam Jānim Viļumam,
 instruktoriem – virsseržantam Mārtiņam Baltajam, seržantam Ērikam Leonovičam,
 seržantam Andrim Brencim, kaprālim Jānim Kalniņam, kaprālim Kristapam Augustam,
 kaprālim Normundam Nazarovam,

kadetiem – Aleksim Ozoliņam, Annijai Paulauskai, Baibai Lapiņai, Valtam Velvem,
 Margaritai Leišavniecei, Reinim Kaulačam, Gerdai Miglavai, Kārlim Putniņam, Mairim Valdmanim,
 Madaram Umulim, Oskaram Stabiņam, Matīsam Caunem, Mārtiņam



Izstādē "Skola 2016"

Braunfeldam, Guntaram Kulmanim, Matīsam Stīpniekam, Robertam Naglim, Ievai Dukurei, Ģirtam Ločmelim, Dagnijai Ozolai, Jānim Graudužim, Artūram Mudelim, Matīsam Bajāram, Valentīnam Vasiljevam, Ričardam Stacevičam, Voldemāram Jurēvicam, Jurim Mašinskim, Maksimam Petrovam, Raivim Krečeram, Jānim Zvirgzdam, Viktoram Paļokam, Aleksejam Gerasimovam, Guntaram Plonim, Valtam Ripam, Jevgenijam Berezinam, Ievai Nipartei, Sandim Cinītim, Ralfam Bankovam, Artūram Stilbim, Rūdolfam Eglītim.

*Bakalaura studiju programmas
"Sauszemes spēku militārā vadība"
5. kursa kadets **Ričards Stacevičs***

NAA ATVĒRTO DURVJU DIENA

Kā jau katru pavasari, arī šogad NAA organizēja atvērto durvju dienu, kur iepazīstināja potenciālos studēt gribētājus ar piedāvājumiem un studiju programmām. Atvērto durvju diena norisinājās 6. maijā, un tās pasākumu organizēšanā un vadīšanā aktīvi tika iesaistīti arī kadeti no visiem spēku veidiem un kursiem, kuru uzdevumos ietilpa apmeklētāju sagaidīšana, reģistrēšana, gida pienākumi, kā arī dažādu aktivitāšu nodrošināšana un paraugdemonstrējumi.

Apmeklētāji sāka ierasties ap plkst. 10.30, un norīkotie kadeti pa grupām tos pavadīja uz Klinsona zāli, kur plkst. 11.00 ieradās NAA rektors un stāstīja par akadēmijas studiju programmām vidusskolu un augstskolu absolventiem, kā arī par kritērijiem, kuri nepieciešami, lai kļūtu par kadetu.

Pēc NAA rektora uzrunas plkst. 11.30 apmeklētāji tika aicināti doties ārā no Klinsona zāles, kur tos jau gaidīja divpadsmit 4. kursu kadeti. Plāns paredzēja sadalīt apmeklētājus 12 komandās pa apmēram 10–12 cilvēkiem komandā un katrai komandai piesaistīt vienu kadetu, kurš pildītu gida pienākumus. Diemžēl apmeklētāji nebija ieradušies tik daudz, cik gribētos, tāpēc beigās sanāca 9 komandas, taču tas nekādā veidā netraucēja turpināt pasākumu. Katrs gids savai komandai izstāstīja, ka tagad būs pasākuma aktīvā daļa, kas ietvers dažādus uzdevumus, kuri, kā jau karavīriem pienākas, prasīs saliedētību un sadarbību. Uzdevumi bija sadalīti pa 6 stacijām, kuras atradās visā akadēmijas teritorijā. Katrai komandai stacijā bija atvēlētas 20 minūtes – 10 minūtes uzdevuma veikšanai un 10 minūtes informatīvo stendu vai ieroču, vai tehnikas apskatei.

Ap plkst. 11.45 tika dots starts, un komandas ar saviem gidiem devās uz stacijām. Pirmā stacija atradās sešstāvu kazarmā, kur komandas dalībniekiem vajadzēja doties gulēt kadetu gultās un reaģēt uz trauksmi, paspējot vienas minūtes laikā izlīst no gultas, uzvilkt apavus, uzkabi un ķiveri. Pēc uzdevuma izpildes varēja apskatīt NAA rīcībā esošos ieročus. Otrajā stacijā, kura atradās pie kazarmas, bija jāmet granāta un jātrāpa speciāli norobežotā laukumā. Par katru trāpījumu komanda saņēma kādu piepūšamās laivas sastāvdaļu (pašu laivu, airi, pumpi utt.). Mērķis bija savākt visas sastāvdaļas. Pēc uzdevuma veikšanas varēja iepazīties ar Jūras spēku ekipējumu. Trešā stacija atradās Klinsona zālē, kur kadeti tika iepazīstināti ar „Bravo” ekipējumu un pēc tam paši 3 minūšu laikā mēģināja salikt visas ekipējuma sastāvdaļas mugursomā pareizajās kabatās. Tālāk sekoja ceturta stacija, kura atradās pretī ierindas laukumam. Tur komandas dalībnieki tika sadalīti divās grupās, kur viena grupa pa rāciju ziņoja helikoptera sastāvdaļas, bet otra grupa informāciju uztvēra, mēģināja saprast un atzīmēt noraksturoto sastāvdaļu speciāli sagatavotā materiālā. Pēc uzdevuma izpildīšanas komanda varēja doties pie Gaisa spēku helikoptera, kur iepazīnās ar SAR ekipējumu. Piektā stacija atradās Tradīciju zāles pagalmā, kur komandas dalībniekiem bija jāšauj ar *Airsoft*

ieročiem pa baloniem, un pēc tam bija iespēja apskatīt Militārās policijas rīcībā esošos ieročus. Pēdējā stacija atradās pie Sauszemes spēku studiju kursa telpām, kur komandai ierobežotā laikā bija jāsaliek trīs puzzle ar Sauszemes spēku tehnikas attēliem, bet pēc tam varēja iepazīties ar Sauszemes spēku brigādes tehniku (CVRT) un ieroču sistēmām, kā arī bija ieradušies Amerikas Savienoto Valstu karavīri, kuri iepazīstināja ar dažiem saviem ieročiem. Tāpēc, ka pats biju gids vienai no komandām, redzēju, kā ar katru uzdevumu dalībnieki saliedējās un sāka viens otru uzmundrināt, atbalstīt, kas arī bija viens no mērķiem. Tāpat tas liecina, ka pasākums bija izdevies, uzdevumi visiem patika un likās interesanti. Kā negatīvo aspektu varētu minēt to, ka atvēlētais laiks uz katru staciju bija nepietiekams. Ja uzdevuma veikšanu vēl varēja iekļaut 10 minūtēs, tad spēku veidu pārstāvjiem nepietika ar šādu laiku, lai izstāstītu par ekipējumu vai tehniku, līdz ar to gidiem nācās iejaukties un vest komandu tālāk uz nākamo staciju. Ja kāda komanda vēlējās apmeklēt labierīcības, tas nozīmēja, ka viņiem laika trūkuma dēļ viena stacija ir jāizlaiž. Kā risinājums varētu būt staciju skaita samazināšana vai, ja laiks ļauj, atvēlēt katrai stacijai vismaz 30 minūtes.



Atvērto durvju dienas apmeklētāju komanda izpilda uzdoto uzdevumu



Apmeklētāji varēja iepazīties ar dažādiem ieročiem



Kadeti demonstrē ātro uzbrukumu

Pēc aktīvās daļas beigām ap plkst. 14.15 pasākuma dalībnieki tika aicināti uz parku pretī sešstāvu kazarmai, kur Sauszemes spēku militārās vadības 2. kursa kadeti demonstrēja ātro uzbrukumu, kurš tika arī komentēts, lai visiem apmeklētājiem būtu skaidrs, kas notiek. Pasākuma noslēgumā notika labāko komandu apbalvošana un pusdienas no lauka virtuves.

*Studiju programmas
"Komandējošā sastāva virsnieks"
kadets **Andris Zeps***

ZEMESSARDZES 24. IZLŪKPATRUĻA

Izlūkpatruļa notika Pļaviņu novadā un šogad bija rekordliels dalībnieku komandu skaits. Pēc vadības teiktā, pasākums tika rūpīgi plānots, un es tam piekritu, šī bija viena no veiksmīgāk plānotajām izlūkpatruļām. Man personīgi šī bija jau piektā Zemessardzes izlūkpatruļa. Salīdzinot ar citiem gadiem, tā bija vieglāka. Šogad trasē mēs nogājām tikai aptuveni 35 kilometrus. Tiesneši bija parūpējušies, lai šogad kontrolpunktos neveidotos rindas, parasti tā ir bijusi liela problēma.

Es un vēl septiņi NAA kadeti veidojām divas komandas – vīriešu un jaukto. Ar mani komandā bija vēl trīs labi sagatavoti un zinoši ceturta kursa kadeti, divi no tiem arī iepriekš bija piedalījušies Zemessardzes izlūkpatruļās. Starp vīriešu komandām mēs kopvērtējumā ieņēmām trešo vietu. Mūsu jauktajai komandai kopvērtējumā gāja labi, bet godalgota vieta diemžēl netika izcīnīta.

Trasē mēs parādījām labu rezultātu vairākos kontrolpunktos, pat ieņēmām pirmās vietas. Manuprāt, grūts bija ātrumposms, jo bija jāpārvar vairāki ūdens šķēršļi un arī liels attālums. Ar karti strādāja pārsvarā viens no komandas, un kontrolpunktos vadību ņēma vai nu komandas kapteinis, vai kāds, kam par attiecīgo disciplīnu ir lielāka pieredze. Mūsu, vīriešu komanda, bija labi sastrādājusies, mēs runājām, atbalstījām viens otru un nestrīdējāmies. Man ļoti patika tas, kā mēs veicām uzdevumus, nav brīnums, ka spējām



iegūt godalgotu vietu, lai gan sākumā mēs par to šaubījāmies, jo zinājām, cik nopietni ir mūsu pretinieki.

Naktī trasē daļbnieku komandām tika likti šķēršļi. Tas izpaudās ar tēlota pretinieka kontrolpunktiem uz ceļiem ar domu, lai spētu atzīmēt, kuras no komandām neievēro aizliegumu par pārvietošanos tikai pa apvidu. Lielākā daļa komandu, mēs tai skaitā, šos kontrolpunktus laikus pamanīja un izvairījās no tiem. Citās Zemessardzes izlūkpatruļās šādu pretinieku nebija, parasti tās bija Militārās policijas ekipāžas, kas ķēra komandas un lika soda punktus. Šis jauninājums man likās interesantāks, neliels izaicinājums, kas padarīja trasi interesantāku.

Ceru, ka tie kadeti, kas piedalījās pirmo reizi, guva sev ko jaunu un interesanti pavadīja laiku. Zemessardzes izlūkpatruļas ir grūtas un ļoti noderīgas katram karavīram.

*Bakalaura studiju programmas
"Sauszemes spēku militārā vadība"
4. kursa kadets Vladislavs Konopļa*

LATVIJAS NACIONĀLĀS AIZSARDZĪBAS AKADĒMIJAS SPORTA DZĪVE

No 2015. gada 30. novembra līdz 5. decembrim Beļģijā norisinājās gadskārtējais Sabiedroto spēku augstākās virspavēlniecības Eiropā (*Supreme Headquarters Allied Powers Europe*, SHAPE) starptautiskais basketbola turnīrs, kurā Latvijas bruņoto spēku izlase, zaudējot dienvienu kaimiņiem lietuviešiem, izcīnīja otro vietu. NBS izlasi pārstāvēja arī divi NAA kadeti – Jūras spēku militārās vadības 4. kursa kadets Matīss Caune un Jūras spēku militārās vadības 3. kursa kadets Matīss Čaupjonoks.

Un pāris dienas pēc atgriešanās no Beļģijas NAA kadeti aizvadīja draudzības spēli pret Valsts policijas koledžas kadetiem. Spēle noslēdzās ar rezultātu 110:102 NAA labā. NAA komandu pārstāvēja: kadeti M. Caune (komandas kapteinis), M. Brēdiķis, M. Čaupjonoks, M. Valdmanis, E. Lazdāns, Ē. Niegliņš un A. Bergmanis. Ar šo pasākumu arī noslēdzās 2015. gada sporta pasākumu kalendārs.

2016. gads iesākās ar ikgadējo NBS florbola čempionātu, kurš norisinājās no 27. janvāra līdz 29. janvārim. Kā jau ierasts, savu dalību pieteica arī Nacionālās aizsardzības akadēmijas komandas gan vīriešu, gan sieviešu konkurencē.

Pēc pirmās dienas vīriešu komanda izcīnīja vietu pusfinālā, bet tajā kapitulēja Sauszemes spēku KBDE komandai, līdz ar to fināls šogad „slīdēja gar degunu”. Savukārt, spēlē par 3. vietu NAA komanda parādīja komandas saliedētību un apspēlēja Gaisa spēku AB komandu un ieguva godalgoto 3. vietu, bet sieviešu komanda izcīnīja pārliecinošu 1. vietu.

Februāris iesākās ar virves vilkšanas sacensībām „NAA Rektora kauss 2016”. Šogad komandas bija ļoti labi sagatavojušās, tādēļ kausa izcīņas rezultāts nebija paredzams. Līdz fināla cīņām trīs komandām bija vienāds punktu skaits, ieskaitot NAA komandu, kas atspoguļo spēku vienlīdzību un sagatavotību. Neskatoties uz šīvajām cīņām priekšsacīkstēs, NAA komanda šogad nespēja iekļūt finālos un sacensības noslēdza ar 5. vietu.

Sacensību pjedestālu ieņēma: I – SUV1, II – ŠBn un III – SUV2 komandas.

Februāra vidū norisinājās Prorektora ceļojošā kausa izcīņa, kuru organizēja Prorektora komanda, jo iepriekšējā kausa izcīņā ieņēma pēdējo vietu.

Prorektora kausa izcīņa sastāvēja no divām disciplīnām – „Lāzertags” un „Sumobols”. Šādas disciplīnas kausa izcīņas vēsturē vēl nebija redzētas, tādēļ sagādāja kadetiem lielu prieku un azartu. Dienas beigās desmit komandu konkurencē uzvaru izcīnīja rektora komanda „EXPĪRENCE”, otro vietu ieguva Sauszemes spēku militārās vadības 2. kurss „PELDBASEINS”, bet godpilnajā trešajā vietā ierindojās Jūras spēku militārās vadības 3. kurss „Jūras spēki 3”.



Virves vilkšanas sacensības "NAA Rektora kauss 2016"



Prorektora kausa izcīņas sacensības



Prorektora kausa izcīņas sacensību uzvarētājkomanda "EXPİRENCE"

Veiksmīgi turpinot gadu, NAA vīriešu komanda NBS čempionātā basketbolā (1. līgā) izcīnīja 3. vietu. Turnīra pusfinālā NAA komanda ar viena punkta pārsvaru piekāpās Sauszemes spēku kājnieku brigādes komandai, kas liedza komandai cīnīties par augstāka kaluma godalgām. Savukārt, finālā uzvarot Sauszemes kājnieku brigādes komandu, par NBS čempioniem kļuva Gulbenes 2. ZSN.

Jau sešas dienas vēlāk startēja NBS čempionāts peldēšanā, kur NAA komanda startēja vien 4 cilvēku sastāvā. Lai arī NAA komanda startēja 4 cilvēku sastāvā, tas netraucēja komandai izcīnīt augsto 2. vietu.

Savukārt individuālajos peldējumos starp profesionālā dienesta karavīriem kadets G. Kulmanis ieguva godalgoto 3. vietu, bet sieviešu individuālajos peldējumos kadete Anita Ļebedeva kopvērtējumā izcīnīja 2. vietu, bet starp profesionālā dienesta karavīriem 1. vietu.



NAA Rektora kausa izcīņas sacensības



Aptuveni nedēļu vēlāk, Rīgas Tehniskās universitātes sporta zālē norisinājās Latvijas augstskolu Universiāde svarbumbu celšanā. Šajās sacensībās veiksmīgi startēja NAA kadets Konstantīns Rudko, kurš svara kategorijā līdz 85 kg izcīnīja 3. vietu. Konstantīna rezultāts ar 24 kg svarbumbām grūšanā 51 reize un raušanā 89 reizes.

Pienākot vasarīgākam laikam, katru gadu NAA rīko Rektora kausu un sporta disciplīnas šajā pasākumā parasti norisinās āra apstākļos. Šogad sacensībās piedalījās 10 komandas 7 sporta disciplīnās. Otrā gadu pēc kārtas NAA Rektora ceļojošo kausu izcīnīja apvienotā Jūras spēku kadetu komanda ar nosaukumu „Vinnijs Pūks”, 2. vietu izcīnīja rektora komanda „Expīrience” un 3. vietu izcīnīja komanda „Karstgalvi”.

Nacionālās aizsardzības akadēmijas komanda 12. maijā piedalījās NBS čempionātā orientēšanās, kas norisinājās Dobeles novadā Bikstos. Šajās sacensībās no NAA komandas vienīgo godalgoto vietu izcīnīja kadets Emīls Henrijs Taube, kurš, veicot 7,6 km distanci 52 minūtēs, izcīnīja 3. vietu.

Savukārt jau 18. maijā Latvijas XXVI Universiādes ietvaros Biķerniekos norisinājās orientēšanās sacensības, kurās piedalījās arī Nacionālās aizsardzības akadēmijas komanda. NAA komanda 5 kadetu sastāvā (Ieva Dukure, Māra Vilnīte, Maksims Petrovs, Artis Treulands un Emīls Ripa) kopvērtējumā komandām gan sievietēm, gan vīriešiem izcīnīja godpilno 2. vietu.

Nacionālās aizsardzības akadēmijas komanda 12. maijā piedalījās NBS čempionātā orientēšanās, kas norisinājās Dobeles novadā Bikstos. Šajās sacensībās no NAA komandas vienīgo godalgoto vietu izcīnīja kadets Emīls Henrijs Taube, kurš, veicot 7,6 km distanci 52 minūtēs, izcīnīja 3. vietu.

Savukārt jau 18. maijā Latvijas XXVI Universiādes ietvaros Biķerniekos norisinājās orientēšanās sacensības, kurās piedalījās arī Nacionālās aizsardzības akadēmijas komanda. NAA komanda 5 kadetu sastāvā (Ieva Dukure, Māra Vilnīte, Maksims Petrovs, Artis Treulands un Emīls Ripa) kopvērtējumā komandām gan sievietēm, gan vīriešiem izcīnīja godpilno 2. vietu.



*Leitnants Maksims Petrovs,
bij. studiju programmas
"Komandējošā sastāva virsnieks" kadets*

LATVIJAS NACIONĀLĀS AIZSARDZĪBAS AKADEMIJAS DALĪBA NBS SPARTAKIĀDĒ GULBENĒ

No 2016. gada 28. jūnija līdz 30. jūnijam notika gadskārtējā Nacionālo bruņoto spēku spartakiāde. Šoreiz par spartakiādes norises vietu tika izvēlēta Gulbene. Spartakiāde ir galvenais sporta notikums Nacionālo bruņoto spēku sporta dzīvē visa gada garumā, kurā tiek pārstāvētas gandrīz visas bruņoto spēku vienības – gan aktīvā dienesta vienības, gan arī Zemessardzes vienības. Šajā spartakiādē piedalījās arī NAA komanda.

NAA komanda tika pārstāvēta kuplā skaitā – komandas dalībnieku skaits sasniedza 41 cilvēku. NAA komanda piedalījās visās spartakiādes sacensībās: futbols, volejbols sievietēm, militarizētā stafete, komandieru trīscīņa, virves vilkšana, pneimatiskā šaušana, graplings, galda teniss, strītbols (vīriešiem un sievietēm), zviedru stafete un spēka un izturības daudzciņa.

NAA komandas virves vilkšanā un vīriešu komanda strītbolā uzrādīja teicamus rezultātus un abos sporta veidos ieguva pirmās vietas sīvā konkurencē ar citu vienību komandām. Akadēmijas futbola komanda sasniedza grupu līderu savstarpējās spēles, taču spēļu rezultātā ieguva trešo vietu. Pārējos sporta veidos NAA komandu pārstāvji uzrādīja mainīgus rezultātus: 4. vieta sieviešu volejbolā, 5. vietu sieviešu komanda strītbolā u.c. Individuālajās sacensībās arī tika sasniegti diezgan augsti rezultāti: spēka un izturības daudzciņā tika iegūta 2. vieta. Spartakiādes noslēguma un apbalvošanas ceremonijā NAA komanda kopvērtējumā tika apbalvota ar godpilno 2. vietu.

Sadzīves apstākļi bija apmierinoši. Komandas dalībniekiem tika nodrošinātas lielas teltis, saliekamās gultīņas, iespēja apmeklēt dušu ar silto ūdeni, spartakiādes teritorijā bija iespēja iegādāties pārtiku un otrās dienas noslēgumā norisinājās izklaidē un atpūtas pasākums mūzikas pavadījumā visas nakts garumā. Spartakiāde izvērtās par lielisku iespēju iepazīt vienam otru tuvāk, rast un apspriest kopējas intereses, atpūsties un aktīvi pavadīt laiku brīvā dabā un svaigā gaisā.

*Bakalaura studiju programmas
"Sauszemes spēku militārā vadība"
5. kursa kadets Uldis Andruškēvičs*

KĀ KADETI PAR STIPRU LATVIJU SKRĒJA

Šī gada 7. maijā atpūtas un sporta kompleksā „Zelta zirgs” norisinājās sacensības „Stipro skrējiens 2016”. Uz šīm sacensībām ierodas cilvēki no visas Latvijas un pat no ārzemēm, kopumā pulcējot vairākus tūkstošus dalībnieku un tik pat lielu skaitu atbalstītāju un skatītāju. Komandu elites distancē šogad startēja arī NAA komanda.

Komandai bija jā sastāv no četriem cilvēkiem, no kuriem vismaz vienai ir jābūt sievietei. 7. maija diena bija silta un saulaina, pirms starta visas komandas sastāvā devāmies nedaudz izlūkot trasi, lai izrunātu taktiku kā pārvarēt šķēršļus. Starta tika pārlūkts par pusstundu, kas mums deva laiku labāk iesildīties, bet arī satraukums sāka pieaugt. Uzreiz pēc starta centāmies izrauties vadībā un atrauties no citiem, jo citādi pie šķēršļiem ir liela drūzmēšanās, ja tiek „vidusmasā”. Pēc pirmajiem pāris šķēršļiem bijām

apmēram ceturctie. Sākās dubļu posms, kurā visi stigām līdz pat ceļiem. Šajā posmā vienu komandu apsteidzām un viena cita apsteidza mūs. Pēc dubļiem atkal bija skriešana pa kalniem un sākās šķēršļi. Tos pārvarējām ātri un bez aizķeršanās. Centāties nelaist projām komandu, kura skrēja mums priekšā. Atkal garš dubļu posms, kurš paņēma daudz spēka un samazināja ātrumu. Slavenajā „stikla kalnā” tikām augšā ātri un turpinājām distanci. Ļoti palīdzēja atbalstītāji no malas, kuri, pat mūs nepazīdami, vienalga uzmuntrināja un motivēja skriet ātrāk. Uz trases beigām neredzējām, ka mums sekotu kāda komanda un arī diemžēl neredzējām komandu, kura skrēja pa priekšu. Saguruši slapji un netīri, finišējām. Kopvērtējumā esam piektie. Konkurencē starp augstskolām esam pirmie. Dāvanā saņēmām maisiņus ar daudz prezervatīviem, bija iemesls, lai pajokotos par to. Paši esam apmierināti, bet nākamo gadu ir vēlme cīnīties par pirmo trijnieku kopvērtējumā. Sprotam, ka darba un treniņu priekšā ir daudz.



“Stipro skrējiena” distance



Attēlā SzS militārās vadības 4. kursa kadets Uldis Andruškēvičs,
SzS militārās vadības 3. kursa kadets Ģirts Ločmelis,
SzS militārās vadības 2.kursa kadets Dāvis Lapiņš, leitnante Indra Zvejsalniece (Militārā policija)



III. KADETI APMEKLĒ VĒSTURISKĀS CĪŅU VIETAS

Bakalaura studiju programmas

“Jūras spēku militārā vadība”

3. kursa kadets Raitis Ezeriņš

ATCEROTIES VAREĻU KAUJĀ KRITUŠOS KADETUS

Novembris ir ļoti svarīgs un patriotisks mēnesis Latvijas tautai – 11. novembrī tiek svinēta Lāčplēša diena, kas atgādina par 1919. gada 11. novembri, kad tika izcīnīta izšķirošā uzvara pār Bermonta karaspēku. Savukārt 18. novembrī ir Latvijas Republikas proklamēšanas diena. Tomēr mums kā kadetiem īpaši nozīmīgs ir laiks, kad Kara skolas kadeti cīnījās pret bermontiešiem pie Vareļu mājām (agrākajā Garozas pagastā). Par godu tā laika Kara skolas kadeti Nacionālajai aizsardzības akadēmijai ir izveidojusies tradīcija, ka 2. kursu kadeti dodas vēsturiskā pārgājienā pa šo kadetu ieto maršrutu un kauju vietām un atceras tā laika notikumus.

19. novembra rītā mēs pilnā ekipāžā devāmies no Rīgas līdz Vareļiem. Laiks mūs nelutināja, un jau no paša sākuma mēs sākām maršēt pa lietu, cits tikai nosmēja, ka šī ir “karavīru saulīte”. Mums šajā dienā bija garš ceļš priekšā, ko nogāja Kara skolas kadeti. Šis ceļš, jāatzīst, nebija viegls. Lietus ātri vien samērcēja ekipāžu un padarīja to manāmi smagāku, kājas arī drīz vien izmirka, brienot cauri lietus peļķēm. Jau pēc pirmajiem kilometriem pietājām, lai mainītu zeķes, jo kājas jau sāka berzt. Uz pirmās dienas maršruta beigām tuvojamies mūsu naktsmājām netālu no Garozas stacijas. Visu jau sāka ieskaust tumsa, kadeti kājas bija noberztas un paši noguruši, bet, lai saglabātu motivāciju pēdējiem dienas kilometriem, sākām dziedāt dziesmas un ātri vien nonācām līdz galam. Tur mēs pārskatījām mūsu gatavotās prezentācijas nākamajai dienai par Kara skolas kadetu kaujām un gatavojām savus pančo, jo nakts solījās būt lietaina, un devāmies atpūtā.

Pienāca 20. novembra rīts, cits izžuvis, cits vēl slapjāks nekā iepriekšējā vakarā, bet turpinājām ceļu. Pa ceļam apstājāmies vēsturiski nozīmīgās vietās un pastāstījām, ar ko šīs vietas ir īpašas. Klausoties šos stāstus, novērtējām kadetu varonību un drosmi, jo cīņas bija smagas, bet tas neatņēma viņu motivāciju un degsmi padarīt Latviju par brīvu valsti. Beidzoties prezentācijām, bijām nonākuši līdz piemineklim, kuru Kara skola uzstādīja kaujā kritušajiem 14 kadeti. Pie pieminekļa piedalījāmies piemiņas pasākumā, jo bez šīm kaujām, bez šiem varonīgajiem kadeti mums nebūtu mūsu brīvās valsts, tāpēc mēs viņiem vienmēr būsim pateicīgi un mūžam pieminēsim viņus.

Šīs dienas bija smagas, tomēr tās mums deva lielisku ieskatu kadetu vēsturē un parādīja, kādiem mums jābūt un jāmācās no viņiem, un atcerēsimies viņu varonību arī Melnās kafijas vakarā novembra beigās.

Leitnante Sintija Mudele,

bij. bakalaura studiju programmas

“Sauszemes spēku militārā vadība”

5. kursa kadete

NAA KADETI PIEMIN ZIEMASSVĒTKU KAUKAS

Šī gada 21. decembrī sākās un 23. decembrī beidzās atceres pasākums, kas tika veltīts Ziemassvētku kaujām, kurā piedalījās Nacionālās aizsardzības akadēmijas Sauszemes spēku 5. kurss un Komandējošā sastāva virsnieku pamatkurss. Ziemassvētku kaujas ir Krievijas impērijas 12. armijas uzbrukuma operācija Pirmā pasaules kara laikā, lai

ieņemtu Jelgavu, kas notika laikā no 1917. gada 5. janvāra līdz 11. janvārim (no 1916. gada 23. decembra līdz 29. decembrim pēc vecā stila Jūlija kalendāra). Kaujas notika purvainā apvidū starp Babītes ezeru un Olaini, kuru dēvēja par Tīreļa purvu.

Kadeti plkst. 8.00 devās uz Ziemassvētku kauju atceres pasākumu, kas norisinājās netālu no Tīreļpurva strēlnieku pozīcijās. Pirmā diena bija paredzēta, lai ierastos un iekārtotos nometnes vietā, izveidotu zaru būdas. No sākuma sākām ar vietas apsekošanu un labākās vietas izvēli, kam sekoja būvdarbi, kur katrs pielika savu roku. Kāds zāģēja pēc iepriekšējās instruktāžas saņemtajiem norādījumiem zaru būdas jumta balstus, cits vāca sūnas un egļu zarus, cits ieraka efektīvāku guļvietu, cits sāka veidot zaru būdu. Līdztekus zaru būdu izveidei bija jāizskrien biatlona trase 6 km garumā, kuru veica jau iepriekš sadalītās grupas sastāvā. Trase sastāvēja no diviem apliem, kuru laikā bija jānoskrien noteikts attālums, jāšķērso grava jau ar iepriekš sagatavotu pārceltuvi, jāveic precīza šaušana ar mazkalibra ieroci, kā arī jārāda meistarklase naža mešanā. Uzvarētāju komandas 1. un 2. vietas ieguvēji varēs nakšņot zemnīcās pie strēlnieku pozīcijām. Interesanti, ka zemnīcu nosaukumi ir novadi – Kurzeme, Zemgale. Zemnīcās ir lāviņas un pašas zemnīcas ir apkurināmas, līdz ar to palielinās vēlme nakšņot tajās. Pateicoties manas komandas motivācijai, precizitātei un ātrajām un raitajām kājām, izcīnījām vietu nakšņot zemnīcā. Līdz ar to varējām veiksmīgi uzelpot, jo naktī solījās brāzmais un lietais laiks. Dienas pievakarē saņemām nākamās dienas uzdevumu – orientēšanos, tādējādi bija laiks izplānot maršrutu tā, lai pēc iespējas ātrākā un īsākā ceļā nonāktu pie visiem kontrolpunktiem. Vakars noslēdzās ar vakariņu gatavošanu – soļanka akadēmijas gaumē. Šajā uzdevumā iniciatīvu pārņēma kadetes. Papildus tam vakarā bija kapteinleitnanta J.Viļuma īsa lekcija par strēlnieku lomu, ieguvumiem un zaudējumiem Ziemassvētku kauju laikā.



Kadeti pirmās dienas vakarā gatavo vakariņas – soļanku

Otrās dienas rīts sākās ar agrām brokastīm un došanos orientēšanās trasē. Trases garums bija no 35 līdz 50 km atkarībā no apmeklēto punktu skaita. Orientēšanās trasē

ietilpa vairākas piemiņas vietas – Ložmetējkalns, Latvijas Kara muzeja filiāle „Ziemassvētku kauju muzejs”. Apskatījām rekonstruēto nocietinājumu sistēmas posmu – blindāžas un „vācu vaļņa” – aizsardzības pirmās līnijas fragmentu. Nedrīkst aizmirst piebilst, ka šī posma uzvarētāji varēs gulēt zemnīcās. Neilgi pirms plkst. 7.00 devāmies trasē un pēc plkst. 19.00 atgriezāmies ar iekļautiem gandrīz visiem punktiem. Diemžēl tumsa iestājās agri un apgrūtināja orientēšanos, bet pūliņi nebija velti un ieguvām balvu – iespēju gulēt zemnīcā. Šīs dienas ieguvums – zemnīca – bija liels motivators cīņai ar vēlmi atnest ar roku garajam ceļam, kā arī nogurušās un sāpošās kājas un pēdas deva par sevi ziņu. Tādējādi ik pa brīdim komandas atpūtas brīžos pārdomājām un diskutējām par strēlniekiem un viņu dzīvi kaujas laukā. Neiztikt bez tā, ka mums paveicās ar laikapstākļiem orientēšanās laikā, bet strēlniekiem aukstais un mitrais laiks bija jāizjūt uz ādas vēl ilgu laiku gan kaujās, gan guļot ierakumos frontes līnijās. Vakars beidzās ar gardām vakariņām un stāstiem pie ugunsкура par dienā piedzīvoto, redzēto un izjustajām emocijām orientējoties.

Trešā diena sākās ar nometnes vietas novākšanu, zaru būdu nojaukšanu un apkārtnes satīrīšanu. Un ar šo mūsu Ziemassvētku kaujas atceres pasākums bija beidzies ar pozitīvām emocijām, nogurušām kājām un pārdomām par latviešu strēlnieku piedzīvoto un redzēto.



Zaru būda tapšanas procesā

*Leitnants **Maksims Petrovs***

bij. studiju programmas

“Komandējošā sastāva virsnieks” kadets

PIEMINOT LATVIEŠU STRĒLNIEKU KAUJAS ĶEKAVAS APKAIMĒ 1916. GADĀ

Pārgājieni, lai iemācītu topošajiem Latvijas armijas jaunajiem virsniekiem latviešu karavīru gaitas vēsturiskās laika telpas griezumā, Latvijas Nacionālajā aizsardzības akadēmijā notiek diezgan bieži. Šāds pārgājiens notika arī no šī gada 10. marta līdz 11. martam. Šo vēsturisko kaujas vietu apmeklējuma mērķis bija izpētīt un iepazīt latviešu strēlnieku kaujas Ķekavas apkārtnē 1916. gada martā, oktobrī un novembrī. Pārgājienā piedalījās NAA Sauszemes spēku militārās vadības, Jūras spēku militārās

vadības un Gaisa spēku militārās vadības otrie kursi un Komandējošā sastāva virsnieku pamatkurss.

Gatavošanās pārgājienam sākās jau iepriekšējā nedēļā ar uzdevumu saņemšanu. Kursiem tika piedāvāta iespēja sadalīties atsevišķās grupās un katrai grupai uzdeva atsevišķu uzdevumu. Grupām sagatavošanās posmā bija jāsatavojas pārskatāmas prezentācijas par galvenajiem notikumiem, kas norisinājās kauju laikā, kā arī katram individuāli bija jāsakārto savs personīgais trīs dienu ekipējums, jo pārgājiens bija paredzēts ar nakšņošanu. Tika nodrošināta arī sausā uzturdeva.

2016. gada 10. marta rīts sākās ļoti agri. Ieroču saņemšana tika noteikta uz plkst. 6.30. Viss norisinājās laicīgi un jau apmēram plkst. 7.00 mēs jau bijām ceļā. Par pārgājiena sākuma punktu tika noteikta vieta, kur Ķekaviņas upe šķērso Rīgas apvedceļu. Tur sekmīgi izkāpām no saviem transportlīdzekļiem, uzlikām somas mugurā un devāmies pārgājienā. Pirmais piemiņas punkts bija vācu karavīru brāļu kapi. Pirmās prezentācijas notika pie nākamajiem brāļu kapiem pie mājām „Kuģi”.

Vienā prezentācijā tika stāstīts par latviešu strēlnieku bataljona struktūru un otrajā tika vēstīts par vispārējo situāciju Krievijas-Vācijas frontē 1916. gadā un kauju plāniem tajā. Tālāk sekoja pārgājiens gar Krievijas impērijas armijas aizsardzības līnijām ar vairākām prezentācijām par kaujām un laika apstākļiem, kuri ietekmēja kaujas gaitas. Turpinājām virzīties Vācijas impērijas armijas ierakumu – tā saucamā „vācu vaļņa” – virzienā. Izmantojot iepriekš apgūtās orientēšanās zināšanas, veiksmīgi pārvietojāmies pa apvidu un sekmīgi nonācām visos plānotajos maršruta punktos. Ap pusdienlaiku tika ieturēta ēdienreize. Nākamā pieturvieta bija Plakanciema, kur 8. grupa prezentēja savu uzdevumu par uzbrukumu vāciešu placdarmam pie Plakanciema. Šis uzbrukums ir pirmā latviešu strēlnieku operācija, kura beidzās ar uzvaru pār pretinieku. Noslēdzošā prezentācija notika netālu no bijušajām Veisu mājām. Tur tika vēstīts par vēl vienu sekmīgu latviešu strēlnieku uzbrukumu vāciešu izvirzītajām pozīcijām.

Iepretim bijušajām Veisu mājām tika novadīta nodarbība par upes šķērsošanu, izmantojot virves. Diviem drosmīgiem kadeti, kuri pieteicās brīvprātīgi, bija jāpārpeld upe (tika ievērota visa nepieciešamā drošība) un pretējā krastā jānostiprina virve. Atceraties – āra ir 10. marts. Veiksmīgi izpildot savu uzdevumu, drosmīgie kadeti nodrošināja iespēju pārējiem kadeti šķērsot upi sausām kājām.



Upes šķērsošana

Vēsturiskās izpētes pārgājiens turpinājās, un mēs nonācām nakšņošanas vietā. Tika ieturētas vakariņas. Katrs kadets izvēlējās sev ērtāko gulēšanas vietu un ierīkoja nojumi. Pēc tam, kad grupu vecākie godīgi sadalīja dežūrgrafikus, kadeti devās gulēt.

11. marta rīts arī sākās agri. Celšanās tika noteikta uz plkst. 6.00. Pēc brokastīm tika dota instruktāža par dienas uzdevumu. Mācību uzdevumā ietilpa izlūkošanas operācija. Kadetu grupām bija jāizlūko noteikts apvidus un jāmeklē dabā un objektos izvietotas bildes ar dažādu valstu militāro tehniku. Tika vērtēta spēja nosaukt tehnikas veidu un tipu, kā arī laiks, kādā kadetu grupa izpilda uzdevumu. Galu galā, pēc izlūkošanas uzdevuma izpildes tika konstatētas grupas, kuras ieņēma pirmās sešas vietas un kā balva bija noteikta brauciens uz NAA ar transportlīdzekļiem. Pēdējās trīs grupas veica papildus desmit kilometru maršu un vēlāk arī tika nogādātas NAA teritorijā ar transportlīdzekļiem. Tā noslēdzās vēsturiskais izziņu pārgājiens Ķekavas apkaimē.



Kadeti šķērso ūdensšķērsli

*Bakalaura studiju programma
„Sauszemes spēku militārā vadība”
5. kursa kadets **Aleksis Ozoliņš***

TREŠĀ KURZEMES LIELKAUJA

Šī gada 7.–8. aprīlī NAA Sauszemes spēku militārās vadības, Jūras spēku militārās vadības, Gaisa spēku militārās vadības 4. kursi un Komandējošā sastāva virsnieku kursi devās uz Džūkstes pusi, lai kārtējā ekspedīcijā – vēsturiskajā pārgājienā – iepazītos ar vēl vienu mūsu tautas varoņdarbu un traģēdiju vienlaikus – 2. pasaules kara Kurzemes cietokšņa trešo lielkauju.

Pirmo dienu sākām ar ierašanos Zantē – Kurzemes cietokšņa muzejā, kur, pateicoties siltai uzņemšanai un iespaidīgai kolekcijai, muzeja saimnieks mūs iepazīstināja ar karā iesaistītajām pusēm. Muzejs piedāvāja ļoti plašu redzējumu, sākot ar karavīru sadzīves

apstākļiem un beidzot ar smago bruņojumu un dažādu kaujas tehniku. Palika maz vienaldzīgo, kad aplūkojām jau 2. pasaules karā izmantotos artilērijas munīcijas veidus, kas skaidri lika saprast – artilērija ir bijis nozīmīgs atbalsta ierocis jau vairāk nekā pirms 70 gadiem.

Nākamais pieturas punkts bija Lestene, kur pie iespaidīgā Brāļu kapu memoriāla un Lestenes baznīcas – kara liecinieces sākām savu ceļu Kurzemes cietokšņa izpratnē. Raitā solī devāmies dienvidu virzienā, kur drīz vien sasniedzām pirmo pieturas punktu. Drīz vien nāca pirmie secinājumi – lai gan Zemgalē ir izteikts līdzenums, katrs mazākais paugurs, katrs mazākais purvs spēlē būtisku lomu mehanizēto vienību kustībā un manevrēšanā, veidojot kustības koridorus. Tos tad vācu puse, tai skaitā arī Latviešu leģions, veiksmīgi aizstāvēja un noturēja. Kā jau latviešiem pieklājas, arī šajā vietā ir kāda Dzelzs krusta nopelnīšanas epizode, kad kāds kaprālis nakts laikā ar saujiņu padoto atgūst nozīmīgu viensētu grupu, kas ir atslēgas punkts veiksmīgam pretuzbrukumam.

Mūsu ceļš tālāk veda caur tanku kaujas lauku – aptuveni 12 kilometru garu un 4 kilometru platu kļaju, bet paugurainu teritoriju. Kas to būtu domājis, ka lielas un izšķirīgas tanku kaujas notikušas arī pie mums? Kauju vēstneši – mīnmetēju un lielgabalu lādiņi – laukā atrodami vēl šobaltdien, ko konstatējām arī kādā no lauksaimnieku sadzītajiem akmens krāvumiem.



Kadeti prezentē iepriekš uzdoto uzdevumu rezultātus

Spilgtas kaujas epizodes risinājušās arī cīņā par atsevišķām viensētām un muižām. Veicot kaujas lauku izpēti, salīdzinot atmiņu stāstus un pēckaujas ziņojumus, uzzinājām, ka bezjēdzīgi kritušie, kas radušies komandieru vieglprātīgu lēmumu rezultātā, ir bijuši gan Sarkanās armijas pusē, gan arī vācu pusē. Tomēr jāuzsver arī latviešu komandieru augstā profesionalitāte, neatlaidīgi aizstāvēt un līdz pat kara beigām noturot nozīmīgus atslēgas punktus, kā tas bija pie Vanagu mājām un Jāņkroga, kur komandieris Ādamsons, neskatoties uz pretinieku spiedienu un regulāriem artilērijas triecieniem, pozīcijas iztīrīja un atguva uz vienas rokas pirkstiem nesaskaitāmu reižu skaitu.

Otrajā dienā apskatījām arī atsevišķu reidu un nelielu operāciju reģionus, kuros tie paši komandieri veikuši ne vien aizsardzības operācijas, bet arī nelielus uzbrukumus un izlūkošanas operācijas.



Dienas otrajā pusē tradicionāli veicām arī praktiskos vingrinājumus šautuvē – šoreiz šaujot no aizsegēm – šķēršļiem, kas bija vērtīgs atkārtojums un prasmju atsvaidzināšana pēc visai senās vasara nometnes.

Kadeti ļoti augstu novērtēja vēsturnieka Valda Kuzmina veiktos pētījumus un zināšanas par šīm vēstures lappusēm. Esam patiesi lepnī un gandarīti par akadēmijas sadarbību ar tik jauniem, entuziastiskiem speciālistiem, kas karavīriem saprotamā un saistošā valodā spēj skaidrot vēsturisku kauju nozīmi un galvenās mācības mūsdienām.

*Bakalaura studiju programmas
"Sauszemes spēku militārā vadība"*

4. kursa kadeti Artūrs Mudelis, Voldemārs Jurēvics

EKSPEDĪCIJA PA KALPAKA BATALJONA CEĻU

Virsnieks, kas ir kā piemērs topošajiem kadetiem un no kura var daudz mācīties gan par viņa panākumiem, kā arī neveiksmēm, tas ir pulkvedis Oskars Kalpaks, tāpēc ikgadēji 3. kursa un Komandējošā sastāva virsnieks kadetiem bija iespēja izstaigāt viņa bataljona kauju vietas.

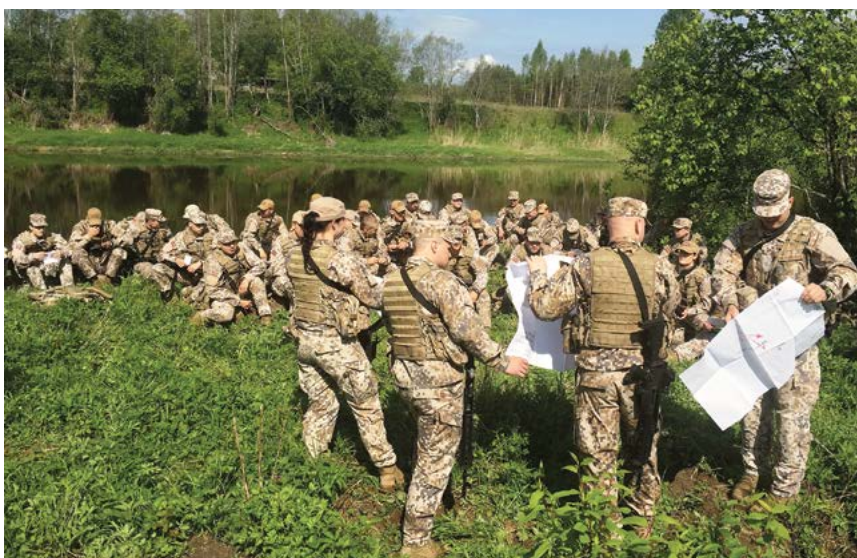
Dienas pirmā pietura bija Ventas upe vietā, kur pārcēlās pulkveža O. Kalpaka bataljona vīri. Tieši šajā vietā 3. marta rītā virsleitnants Paulis Blūms no dēļiem pār trauslo Ventas ledu ierīkoja drošu ceļu. Šajā vietā pārcēlās liels skaits karavīru un zirgu pajūgu.

Pēc Ventas upes pieturas punkta, devāmies pārgājienā pa tiem pašiem ceļiem, pa kuriem pulkvedis O. Kalpaks devās 1919. gada martā atbrīvot Kurzemi. Ejot pa tām pašām vietām, kadetu grupas bija sagatavojušas vēsturiskus stāstus par to, kas tur notika attiecīgajā laika posmā.

Pēdējā vieta pārgājienā bija "Airītes", kur Kalpaka bataljonam bija jāveic uzbrukums Saldus virzienā. 6. martā negaidītā savstarpējā latviešu un vācu apšaudē bojā gāja Atsevišķā latviešu bataljona komandieris Oskars Kalpaks, Atsevišķās studentu rotas komandieris kapteinis Nikolajs Grundmanis, jātnieku nodaļas virsleitnants Pēteris Krievs un piekomandētās artilērijas pusbaterijas leitnants Šrinders, kā arī vācu Dzelzsdivīzijas Borha bataljons cieta zaudējumus. Pēc Kalpaka nāves bataljona komandēšana tika uzticēta kapteinim Jānim Balodim. Šajā vietā arī tika uzcelts muzejs par godu varonīgajiem karavīriem. Kadeti apskatīja muzeju un vietu, kur nāvīgi tika ievainots pulkvedis Oskars Kalpaks.

Šīs dienas pēdējais kadetu pieturvietas punkts bija šautuve Zvārdē, kur kadetu pēdējās grupas prezentēja savus sagatavotos stāstus, pārrunāja spilgtākos notikumus, kā arī tika veikts dienas kopsavilkums. Vakara izskaņā kadeti iekārtojās naktsmieram un pavadīja nakti, guļot guļammaisos zem klajas debess.

Nākamajā rītā pamostoties, kadeti ieturēja brokastis, veica rīta higiēnu un gatavojās kaujas šaušanai pa kustīgiem mērķiem distancēs no 50 m līdz 100 m. Pēc drošības instruktāžas tika paskaidrots, kā pareizi jātēmē pa kustīgiem mērķiem, un tika izstāstītas metodes, jo šāda veida šaušana kadetiem bija jaunums, kas arī daudziem paliks vēl ilgi atmiņās. Tā arī dienas pirmā daļa pagāja, veicot kaujas šaušanu, kur noslēgumā instruktori bija parūpējušies par nelielu sacensību starp kadetiem, kurš visprecīzāk spēš sašaut mērķus. Rezultāti bija ļoti labi pirmajai reizei, taču vislabāk veicās kadetam Aleksandram Oljovam no Komandējošā sastāva virsnieks kurša, kurš demonstrēja vislabāko sniegumu.



Kadeti prezentē iepriekš uzdoto uzdevumu rezultātus



Pārgājiens

Kaujas šaušana bija beigusies, taču dienas turpinājumā kadeti bija uzdevums atainot iespējamo kaujas situāciju starp lieliniekiem un Atsevišķo latviešu bataljonu. Kadeti tika sadalīti divās grupās, vienas grupas uzdevums bija izveidot slēpni noteiktā ceļa posmā, pašiem izvēloties iespējamo labāko vietu, un sagaidīt otru grupu, kuriem tai pašā laikā bija jānonāk šajā slazdā; abām grupām šajā situācijā bija jācenšas pēc iespējas labāk reaģēt. Pēc instruktoru vērtējuma, kadetu izdoma bija ļoti laba ar taktiski interesantiem lēmumiem, izvietojumu un reakciju. Pēc šīs kaujas atainošanas pēdējais kopsavilkums un kadeti devās kopīgi nofotografēties un kāpa autobusā,

lai jau dotos no Saldus uz Nacionālo aizsardzības akadēmiju. Ceļa sākums pagāja, pārrunājot dienas piedzīvojumus, smeļoties, taču drīz vien nogurums ņēma virsroku un tālākais ceļš pagāja klusumā.

Paldies visiem par piedalīšanos, interesantajām prezentācijām, kā arī paldies instruktoriem par padomiem un iespaidiem, par kaujas šaušanu pa kustīgiem mērķiem.



Vēsturisko kauju izpētes pasākuma nobeigums

*Bakalaura studiju programmas
„Jūras spēku militārā vadība”
3. kursa kadets **Mairis Hušča***

KADETI NĀVES SALĀ

30. maijā, pieminot latviešu strēlnieku cīņas Nāves salā, NAA 2. kursu kadetiem bija iespēja pārbaudīt savu fizisko sagatavotību, drosmi un izveicību, lai pierādītu kaujas gatavību un savu fizisko izturību. Šajā dienā kadetiem pilnā ekipējumā bija jāpārver 200 metru plats ūdensšķērslis, kā arī “jāizdzīvo” improvizētajā asaru gāzes saindētā rajonā. Katram kadetam bija sava vīzija par gaidāmajiem notikumiem un iespējamajām aktivitātēm, bet pasākumā plānotie pārbaudījumi bija liels pārsteigums visiem.

Došanās ceļā ar smagajām automašīnām sākās no rīta. Laikapstākļi rīta pusē bija kadetiem labvēlīgi. Pirmajā pārbaudījumā kadetiem bija plānota upes pārvarēšana ar improvizētu peldlīdzekli. Šajā pārbaudījumā kadeti strādāja mazās grupās.

Pārbaudījuma sākumā, sagatavojot somas, strēlnieku dziesmas pavadīti, možā solī no Daugavas kreisā krasta devāmies uz Nāves salu. Jāatzīst, ka zināmu piepūli prasīja ūdensšķēršļa pārvarēšana, bet tas netraucēja izbaudīt uzdevumu. Kadeti nonākot galamērķī, bija iespēja izžāvēt slapjo ekipējumu, kas bija izmircis ūdenī nepareizi sagatavota improvizēta peldlīdzekļa dēļ.



Kadetu grupa peld uz Nāves salu

Pēc nelielas atpūtas kadetus gaidīja otrais uzdevums, kas viņos izraisīja pārsteidzošu interesi. Kadetiņiem bija iespēja atsvaidzināt savas zināšanas par gāzmaskas izmantošanu un praktisku lietošanu. Tiem bija jānododas vienā no bunkuriem, kas bija pildīts ar asaru gāzi. Šajā brīdī kadetiņiem bija ne tikai jāatceras NAA apgūtās zināšanas par gāzēm, bet jāatsvaidzina arī praktiskās iemaņas gāzmaskas lietošanā, kas nepieciešamas plānotā uzdevuma izpildē. Interese par šo aktivitāti izrādījās tik liela, ka daudzi kadeti gāzes pildītajā bunkurā devās pat vairākas reizes, veicot dažādus uzdevumus saistībā ar gāzmaskas uzvilkšanu.



Kadets piedalās pārbaudījumā ar gāzmaskas uzvilkšanu

Man kā kadetam lielāko interesi radīja tieši otrā uzdevuma izpilde. Emocijas un pieredze, ko ieguvām, bija neapkrastāma. Vēsturiskās ekspedīcijas noslēgumā kadeti laivās devās uz Daugavas kreiso krastu, kam sekoja veikto uzdevumu analīze. Pasākuma noslēgumā skanēja akadēmijas himna.

Studiju programmas
"Komandējošā sastāva virsnieks"
 kadets **Mārtiņš Ivbulis**

CĒSU KAUJU VAROŅUS PIEMINOT

Šī gada 21. un 22. jūnijā mums, NAA kadeti, bija iespēja doties nelielā ekskursijā pa Cēsīm un to apkārtni, pabūt vietās, kur pirms 97 gadiem norisinājās Cēsu kaujas. Tās bija ļoti nozīmīgs posms Latvijas Neatkarības karā, jo izšķīra turpmāko kara gaitu un arī valsts likteni par labu brīvai Latvijai.

1919. gadā jūnija sākumā vācu spēki ieņēma Cēsis, bet izšķirošā karadarbība risinājās piecas dienas – no 19. līdz 23. jūnijam. Tā kā Igaunijas armija nebija gatava piekāpties vācu prasībām pamest Latvijas teritoriju, tad landesvērs un Dzelzsdivīzija sāka plašu uzbrukumu. Cēsu tuvumā intensīvākā karadarbība norisinājās pie Straupes, Raunas un Lodes. Lielākā uzmanība tika pievērsta stratēģiski svarīgiem objektiem – muižām, tiltiem un augstienēm, no kurām varēja kontrolēt dažādus pieejas un apgādes ceļus. 21. jūnijā izbraukājām svarīgākās Cēsu kauju vietas.



Vēsturnieks K. Dambītis pat lieta laikā stāsta SzS, JS, GS 4. kursiem un KSV kursam par Cēsu kaujām vietās Cēsu apkārtnē, kur tās reāli notikušas

Vācu spēki kopš 19. jūnija veiksmīgi virzījās uz priekšu, tomēr ne uz ilgu laiku. No latviešu un igauņu vienību puses ļoti sekmīgi darbojās visai nelielu – vada lieluma – vienību iefiltrēšana pretinieka aizmugurē, kas piesaistīja lielākus pretinieka spēkus. 22. jūnijā igauņu un latviešu vienības sāka plašu pretuzbrukumu un sagrāva vācu pozīcijas. Vācieši atkāpās, 23. jūnijā karadarbība apsīka un 3. jūlijā Strazdumuižā tika noslēgts pamiers. Mēs, kadeti, varam atsaukt atmiņā gan augstienes, kur tika izvietotas gan mūsējo, gan pretinieku pozīcijas, gan koka tiltu, kur Cēsu pulks atkāpās gan Skangāļu muižu, kur igauņu rezerves bataljons ar triecienu ievadīja vispārējo pretuzbrukuma sākšanu.

22. jūnijs aizritēja, pieminot Cēsu kauju varoņus. Oficiāli diena tika sākta ar ziedu nolikšanu pie pieminekļa Vienības laukumā, un pēc tam norisinājās latviešu un vācu

karavīru kaujas iestudējums. Arī desmit kadetiņiem bija gods uzvilkt senāku laiku formas tērpu, ņemt rokā Mauser šautenes un iejusties Brīvības cīņu dalībnieku ādā. Bija interesanti, un pasākumu novērtēja arī Cēsu pilsētas iedzīvotāji, kas bija izveidojuši diezgan lielu pūli. Pārsteigums bija pirotehnikas izstrādājumi, kas tika izmantoti lielos apjomos un nodrošināja patiešām labus skaņas efektus. Cīņa, kurā neiztika arī bez kritušajiem un fiziskas tuvcīņas, noslēdzās ar priecīgām sejām un lepni plīvojošu Latvijas karogu. Pēc tam visiem bija iespēja aplūkot mūsdienu Latvijas auto un bruņutehniku. Visticamāk, lielāko uzmanību piesaistīja izlūkošanas kaujas mašīna Scimitar un desanta kaujas mašīna Spartan.



NAA kadeti, kas Cēsu kauju piemiņas dienā 22. jūnijā piedalījās Cēsu kauju rekonstrukcijā. Ģērbušies autentiskos Latvijas armijas tērpos, ar mauzer šautenēm viņi īsi izspēlēja cīņas ar vācu Dzelzsdivīziju.

Abas dienas paskrēja tikpat ātri kā iepriekš, kad pēc uzvaras Cēsu kaujās tika nostiprināta Latvijas Republika un aizdzīti vācieši. Tiesa, pēc tam norisinājās avantūra, ko pazīstam kā bermontiādi, bet tas jau ir cits stāsts. Paldies varoņiem, priecīgus svētkus!



IV. NACIONĀLĀS AIZSARDZĪBAS AKADĒMIJAS STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA

NAA NSK priekšnieks
pulkvežleitnants **Raimonds Kursītis**

NATO STUDIJU KURSA PAVEIKTAIS ŠAJĀ MĀCĪBU GADĀ

NAA NATO studiju kurss 2015. gada nogalē un 2016. gadā tika iesaistīts dažādu NAA svarīgu uzdevumu izpildē, kā arī organizēja un nodrošināja vairāku starptautisko pasākumu uzņemšanu NAA. Šeit vēlos pievērst uzmanību tikai pāris no tiem.

2015. gada decembrī NAA sadarbībā ar Zviedrijas Aizsardzības universitāti organizēja *Strategic Leadership Development Module 6 Strategy and Security Policy* semināru, kurā piedalījās Zviedrijas vecākie un augstākie virsnieki, kā arī pārstāvji no ASV, Latvijas, Lietuvas un Somijas. Semināra laikā tika apskatīti dažādi izaicinājumi un riski, kas ietekmē Ziemeļvalstu un Baltijas jūras reģiona valstu drošību un stabilitāti. Var minēt tikai dažus no tiem – Baltijas reģiona remilitarizācija, terorisms, informācijas karadarbība, nelegālā migrācija, Baltijas valstu enerģētiskā atkarība, globālie organizētās noziedzības tīkli u. tml.

Semināra vadītājiem un dalībniekiem bija iespēja brīvā un akadēmiskā vidē gan pārrunāt dažādus jautājumus un paust jaunas idejas, gan meklēt risinājumus un pamatot savu viedokli auditorijas priekšā. Kopumā vērtējot šo semināru var droši teikt, ka tas sasniedza



savu mērķi un ārvalstu dalībnieki izteica vēlmi šo projektu turpināt arī nākamajos gados.

No šā gada 19. līdz 30. septembrim NAA atkal norisinājās NATO vingrinājums „Steadfast Pyramid/Pinnacle 2016”, Rīgā pulcējot 46 vecākos un augstākos virsniekus no NATO dalībvalstīm – ASV, Beļģijas, Bulgārijas, Dānijas, Francijas, Grieķijas, Igaunijas, Itālijas, Lielbritānijas, Lietuvas, Nīderlandes, Norvēģijas, Polijas, Portugāles, Rumānijas, Spānijas, Turcijas, Ungārijas, Vācijas un NATO partnervalstīm – Somijas un Zviedrijas.

Par pamatu vingrinājumam tika izmantota Visaptverošo operāciju plānošanas direktīva (*Comprehensive Operations Planning Directive*), kas ir viens no galvenajiem alianses apvienoto operāciju plānošanas dokumentiem. Vingrinājuma mērķis bija pilnveidot vadošo štābu virsnieku un komandieru prasmi plānot un vadīt apvienotās operācijas, izspēlējot

scenāriju, kas ietver kolektīvās aizsardzības operācijas Baltijas jūras reģionā un ir maksimāli pietuvināts pašreizējai ģeopolitiskajai situācijai.

Pateicoties mācību virsvadītājam atvaļinātajam ģenerālim *Egon Ramms*, šo mācību laikā dalībniekiem tika dots vienots un izsmelošs priekšstats par NATO stratēģiskā un operacionālā līmeņa plānošanas procesu, militāri politiskajām vadlīnijām un alianses doktrīnām, lai atgrieztos savās dienesta vietās, viņi rīkotos vienoti, sagatavojot lēmumus un dodot uzdevumus pakļautajām vienībām.

Mācībās piedalījās vecākie un augstākie virsnieki, kas strādā NATO komandstruktūras vadītāju amatos, tostarp Sabiedroto ātrās reaģēšanas korpusa štāba komandieris ģenerālleitnants *Tim Radford*, NATO Speciālo uzdevumu štāba komandieris viceadmirālis *Colin J. Kilrain*, NATO Apvienotās Gaisa pavēlniecības komandiera vietnieks gaisa spēku maršals *Stuart Evans*, Francijas Ātrās reaģēšanas korpusa komandieris ģenerālleitnants *Thierry Corbet* un NATO Sauszemes spēku pavēlniecības komandiera vietnieks ģenerālleitnants *Paolo Ruggiero*. Dalība vingrinājumā Latvijā dod iespēju NATO vecākajiem un augstākajiem virsniekiem labāk izprast mūsu valsts drošības situāciju, kas ir svarīgi, pieņemot Aliansei būtiskus lēmumus. Turklāt mācību dalībnieki iepazīst Latviju, tās vidi, vēsturi un kultūras vērtības.

Ar vingrinājuma dalībniekiem tikās NATO Sabiedroto spēku virspavēlniecības Eiropā komandiera vietnieks ģenerālis *Adrian Bradshaw* un NATO Transformācijas virspavēlniecības Apvienoto spēku apmācību vadītājs ģenerālmajors *Stefano Salamida*, kas pavisam nesen sācis šo pienākumu izpildi.

“Vingrinājums „*Steadfast Pyramide/Pinnacle*” Rīgā noris jau sesto gadu, apliecinot Latvijas spējas sniegt uzņemošās valsts atbalstu augstā profesionālā līmenī, jo DSACEUR ģenerālis *Adrian Bradshaw* savā vēstulē NAA rektoram raksta:

“I would like to acknowledge the outstanding support provided by your personnel, without which the Exercises could not have achieved their successful outcomes. I would like to extend my appreciation to Lieutenant Colonel Raimonds Kursītis who was again instrumental in making the Exercises a success”.





Saskaņā ar Latvijas un NATO Transformācijas virspavēlniecības vienošanos, šīs mācības Latvijā tiks organizētas vismaz līdz 2018. gadam un pastāv iespēja, ka šo termiņu vēl pagarinās.

NSK pasniedzēji šajā mācību gadā arī aktīvi līdzdarbojās NAA mācību procesā, gan pasniedzot lekcijas, gan vadot un recenzējot kadetu bakalaura darbus un diplomdarbus.

Kopš 2014. gada arī man ir uzdots veikt NAA kadetu apmācību. Mācību priekšmetu “Kaujas tehnika un bruņojums” (KTB) apgūst SzS MV, GS MV, JS MV ceturto kursu un KSV pamatkursa kadeti. KTB kursa mērķis – izveidot kadetiem pilnvērtīgu izpratni par Latvijas NBS un ārvalstu kaujas tehniku un bruņojumu, lai tie spētu profesionāli veikt vada komandiera pienākumus taktiskajās vienībās. Man šo gadu laikā ir bijusi iespēja vērot, kā attīstās kadetos izpratne par modernu kaujas tehniku un bruņojumu. Sākumā lielākajai daļai kadetu šī joma liekas diezgan sveša, bet pamazām daudzi no viņiem sāk vākt un sistematizēt informāciju, kas tiek sniegta lekcijās un iegūta praktiskajos darbos. Daži kadeti kursa beigās jau spēj diezgan kritiski analizēt informāciju un lietot to praktisko uzdevumu izpildē. Man kā pasniedzējam par to ir liels prieks.

Viens no KTB uzdevumiem ir veidot kadetos izpratni par kaujas tehnikas un bruņojuma attīstības tendencēm un jaunākajām militārajām tehnoloģijām. Lai uzlabotu apmācību kvalitāti, man tika dota iespēja šogad apmeklēt starptautisko bruņojuma un militāro tehnoloģiju izstādi “Eurosatory 2016” Parīzē. Izstāde “Eurosatory” notiek reizi divos gados, taču tā ir lieliska iespēja, kur vienkopus iegūt jaunāko informāciju par modernu / perspektīvo kaujas tehniku un bruņojumu. Šogad izstādē piedalījās 1572 firmas no 56 valstīm. To apmeklēja vairāk nekā 58000 apmeklētāju no 151 valsts.

Manu uzmanību visvairāk piesaistīja kaujas tehnika un bruņojums, kas varētu interesēt Latvijas AM / NBS, kā arī dažādas militārās tehnoloģijas, kas varētu palielināt NBS kaujas spējas. Šogad liela uzmanība tika pievērsta karavīru individuālās aizsardzības līdzekļiem, dažādām kaujas tehnikas platformām un tās aizsardzībai pret dažāda veida draudiem, bezpilota lidaparātiem un cīņai ar tiem, kā arī jaunu materiālu un tehnoloģisku risinājumu izmantošanai militāro uzdevumu izpildē. Lai gan tagad informācijas apstrādei un sistematizācijai ir nepieciešamas ilgāks laiks, tomēr es ticu, ka šī iegūtā informācija un kontakti man lieti noderēs ikdienas darbā un NAA mācību procesā.

*Bakalaura studiju programmas
"Jūras spēku militārā vadība"
4. kursa kadete Gerda Miglava*

STARPTAUTISKĀ NEDĒĻA

Šogad, laikā posmā no 14. līdz 18. martam, NAA notika Starptautiskā nedēļa, kuras laikā tika uzņemtas delegācijas no Polijas, Igaunijas, Lietuvas, Dānijas, Gruzijas un divām ASV militārajām akadēmijām. Abas delegācijas no ASV Latvijā ieradās jau iepriekšējās nedēļas nogalē, tāpēc viņiem bija iespēja aizbraukt uz Rundāles pili un pavieroties Jūras spēku patruļkuģu eskadras bāzē.

Šīs nedēļas laikā aktivitātes bija tematiski sadalītas pa dienām, lai katras dienas laikā ārvalstu kadetiem būtu iespēja izmēģināt un uzzināt kaut ko jaunu par mūsu akadēmiju, valsti, kultūru un vēsturi.

Pirmdienā, 14. marts, bija oficiālais Starptautiskās nedēļas sākums, kad sagaidījām ārvalstu kadetus, iepazīstinājām ar NAA, izrādījām tās apkārtni. Vakars tika pavadīts akadēmijas Kadetu klubā, kur visiem neformālā gaisotnē bija iespēja iepazīties tuvāk. Visi kadeti tika sadalīti pa sindikātiem, kādos viņi savstarpēji sacentās turpmākās nedēļas laikā.

Otrdien aktivitātes notika turpat NAA teritorijā. Šī bija akadēmiskā diena, kuras laikā bija iespējams noklausīties lekcijas par dažādiem aktuāliem tematiem gan Latvijā, gan pasaulē. Pēc tam sekoja sindikātu darbs, kur katrai grupai bija jāizveido un jāaizstāv prezentācija par kādu vēsturē notikušu problemātisku situāciju. Pēcpusdienas aktivitātes solīja "peintbola karus" starp sindikātiem, kur spēles laikā galvenais uzdevums bija iegūt karogu, kas atradās spēles laukuma centrā. Pasākums izvērtās ļoti interesants, un katrs sindikāts ar dažādiem viltīgiem paņēmieniem centās karogu iegūt pēc iespējas ātrāk. Par spēles nodrošinājumu jāpateicas Sauszemes spēku militārās vadības 4. kursa kadeti. Vakarā turpinājās neformālās aktivitātes Kadetu klubā, to skaitā arī mēmais šovs, kur uzsvars, protams, bija uz militāriem termiņiem.

Trešdienā bija Armijas diena, kuru pavadījām Ādažos. Ievadā bija lekcija par Latvijas armijas Sauszemes spēku kājnieku brigādi, tās karavīru dalību dažādās misijās un Latvijas armijas sadarbību ar citām valstīm. Pēc tās mūs iepazīstināja ar Nesprāgušās munīcijas neitralizēšanas skolas darbību un bija iespēja redzēt daļu no Latvijas armijā esošās tehnikas un bruņojuma. Papildus tam varēja apskatīt arī daļu no Latvijā dienājo ASV karavīru tehnikas un bruņojuma, kas bija arī kaut kas jauns mūsu akadēmijas kadeti. Pēc pusdienām, kuras tika ieturētas Ādažu bāzes ēdnīcā, devāmies uz Ādažu bāzes sporta šautuvi. Tur izmēģinājām savas prasmes šaušanā gan ar pistolēm, gan ar G-36 un AK-47. Mums visiem tā bija lieliska pieredze izmēģināt kaut ko jaunu. Pēc nelielās ieroču apmācības sindikātiem atkal vajadzēja savstarpēji sacensties stafetes veidā, pēc iespējas ātrāk un precīzāk sašaujot mērķus.

Ceturtdien devāmies uz Cēsīm, kur vispirms ar prezentācijas un ekskursijas palīdzību viesi tika iepazīstināti ar NBS Instruktoru skolu, tās lomu un nozīmīgumu Nacionālo bruņoto spēku karavīru izaugsmē. No tās tālāk devāmies uz netālu esošo Cēsu viduslaiku pili. Tur mūs sagaidīja Livonijas ordeņa brāļi, kuri mums deva ieskatu par Cēsu pils vēsturi un nozīmīgumu un ar viduslaiku cīņu palīdzību jāva kļūt par Livonijas ordeņa brāļiem. Pēc varonīgajām cīņām devāmies uz vienu no pils torņiem pie Livonijas mestra, kurš apsveica mūs ar pieņemšanu Livonijas ordeņa brāļu saimē un apbalvoja varonīgāko cīnītāju. Pēc tam sekoja kārtīgs viduslaiku mielasts, kuru laikā varēja arī dejot un dziedāt. Pēc šīm aktivitātēm atgriezāmies akadēmijā, kur tika apbalvots labākais sindikāts, bet visiem dalībniekiem tika pasniegtas piemiņas dāvanas. Šajā dienā bija arī noslēdzošais kopīgais vakars, tāpēc tas tika kopīgi pavadīts, izbaudot Vecrīgas nakts dzīvi.

Piektdiena bija Starptautiskās nedēļas noslēdzošā diena. Kadeti no Lietuvas, Igaunijas un Dānijas devās prom jau pēc brokastīm, bet ar pārējo valstu kadetiem devāmies uz Līgatnē esošo Slepeno bunkuru, kurš nezinošam cilvēkam ir ļoti labi nomaskēts ar virs tā esošo rehabilitācijas centru. Gida pavadībā izstaigājām dažādas bunkurā esošās telpas: gan dzīvošanai paredzētās, gan tehniskās telpas, ar kuru palīdzību ir iespējams uzturēt bunkurā normālus sadzīves apstākļus. Vēl bunkurā ir arī telekomunikāciju bloks, kas nodrošināja sakarus, karšu telpa ar stratēģiski svarīgu informāciju par Latvijas teritoriju un citas nozīmīgas telpas, kurās iedzīve saglabāta ļoti labā stāvoklī. Varējām arī nobaudīt pusdienas bunkura ēdnīcā. Pēc bunkura apskates atvadījāmies no Polijas delegācijas un tālāk devāmies uz Lāču maizes ceptuvi. Tur mums pastāstīja par maizes tapšanas procesu, sākot no dažādiem mīklas veidiem līdz tam, kā produkcija nonāk līdz patērētājam. Ekskursijas laikā bija iespēja izcept katram savu Lāču maizi. Atlikušais vakars bija brīvs, kas lielākoties tika izmatots pastaigām pa Vecrīgu.

Paldies visiem, kuri piedalījās šajā pasākumā un palīdzēja to realizēt!

*Leitnanti Krišjānis Almanis, Kristians Šakalis,
bij. bakalaura studiju programmas
"Sauszemes spēku militārā vadība"
5. kursa kadeti*

ZIEMAS KALNU TREIŅU PAMATKURSS

No š.g. 22. februāra līdz 11. martam Gruzijā, Sachkheres kalnu skolā norisinājās "Ziemas kalnu treniņu pamatkurss" (*Basic mountain training winter course*). Uz šo kursu bija uzaicināti Nacionālās aizsardzības akadēmijas kadeti. Uz Gruziju devās divi Sauszemes spēku militārās vadības 5. kursa kadeti. Kursā piedalījās arī pārstāvji no Lietuvas, Polijas, Ukrainas, Azerbaidžānas, Armēnijas un Turcijas.

Kurss ietvēra apmācību par ekipējuma izmantošanu viduskalnē, pārvietošanās tehniku kalnos, pamatus izdzīvošanas iemaņās kalnainā apvidū, tika apgūtas meklēšanas un glābšanas operācijas. Lielu daļu kursa veidoja slēpošanas iemaņu apgūšana un kalnu slēpošanas tehnikas apguve.



Pārvietošanās ar sniegu kurpēm



levainotā pārvietošanas nodarbībā

Kurss norisinājās trīs nedēļu garumā Gruzijas kalnu kūrortā pilsētā Bakuriani. Dalībniekus izmitināja vietējā viesnīcā netālu no slēpošanas trases. Pirmajās dienās notika iepazīšanās ar izsniegto skolas ekipējumu un tā lietošana, zābaku pareiza lietošana,

slēpju drošības mehānismu pieregulēšana atbilstoši auguma parametriem, pareizu slēpošanas nūju izmantošana. Slēpošanas apmācība sākas palēnām ar slēpošanas tehnikas apgūšanu, pagriezienu veikšanu un apstāšanos. Kursa laikā apgūvām pārvietošanos ar sniega korpēm, pārvietošanos ar slēpēm kalnos, cilvēku meklēšanu, kas ir nokļuvuši zem lavīnas, stiprinājumu punktu izveidi sniegā, izmantojot sev pieejamo ekipējumu. Apskatījām arī pārvietošanos pa nelīdzenu virsmu augšup kalnā. Kursa garumā tika uzsvērtā tehniskās slēpošanas iemaņu uzlabošana un pārvietošanās pa kalniem augšup ar slēpēm, izmantojot speciālas slēpju uzlikas.



Naktsmītnes iglu celtniecība

Kursa laikā bija ne tikai praktiskās nodarbības, bet arī teorētiskās, kurās apskatījām sniega tipus, lavīnu iedalījumu, iespējamās veselības problēmas kalnos, kā arī noteikumus, kuri ir jāievēro slēpošanas trasē.



Pārvietošanās kalnā ar slēpēm



Brīvdienās kursa dalībnieki devās ekskursijā, kuras laikā apskatījām vēsturisko Akhaltsikhe pili, kas atrodas Gruzijas dienvidrietumos netālu no Turcijas robežas, un Boržomi dabas parku, kas ir slavens ar savu minerālūdeni un ar to pildītajiem baseiniem. Dienas noslēgumā vietējā Bakuriani restorānā notika kursa saviesīgās vakariņas, kuru laikā baudījām vietējos ēdienus.

Kursa nobeigumā katram dalībniekam bija jānokārto ieskaite tehniskajā slēpošanā, pārvietošanās tehnikā pa nelīdzenu virsmu, stiprinājuma punkta izveidē sniegā, ievainotā personāla atrašanās. Tāpat tika pārbaudītas dalībnieku fiziskās spējas. Daļu no ieskaites vērtējuma sastādīja maršs pa kalniem, kas notika ar laika kontroli. Dažas dienas iepriekš notika sagatavošanās un pirms testu pārbaudes, lai noskaidrotu, vai apmācāmais personāls ir gatavs sekmīgi nokārtot ieskaites.

Lielākajai daļai no kursa dalībniekiem grūtības nesagādāja ieskaites, kurās tika pārbaudītas kursa laikā apgūtās zināšanas, taču daļai no kursantiem liels pārbaudījums izrādījās tieši fiziskie pārbaudījumi, kas patiešām bija diezgan izaicinoši. Fiziskā ieskaite sastāvēja no kāpšanas kalnā ar slēpēm un braukšanas lejā, šāda kombinācija bija jāatkārto četras reizes. Nākamajā dienā pēc ieskaīšu nokārtošanas notika izlaiduma ceremonija, uz kuru ieradās arī Gruzijas armijas Apvienotā štāba priekšnieks un pārstāvēto valstu militārie atašeji. Viens no Latviju pārstāvējušajiem kadetiņiem pēc ieskaīšu rezultātu izvērtēšanas tika atzīts par kursa labāko kursantu.

*Bakalaura studiju programmas
"Jūras spēku militārā vadība"
4. kursa kadete Māra Vilnīte*

KADETU STARPTAUTISKĀ NEDĒĻA IGAUNIJAS NACIONĀLAJĀ AIZSARDZĪBAS KOLEDŽĀ

No šī gada 7. aprīļa līdz 10. aprīlim norisinājās kadetu starptautiskā nedēļa Igaunijas Nacionālajā aizsardzības koledžā. Šajā notikumā piedalījās Baltijas valstu, Zviedrijas, Somijas, Polijas un Dānijas kadeti.

Pirmais vakars Igaunijā iesākās ar deju nodarbību, lai apgūtu balles deju pamatsoļus un iepazītos ar deju partneriem, ar kuriem kopā nedēļas noslēgumā devāmies uz kadetu balli. Pēc deju nodarbības visas delegācijas devās uz kadetu klubu, kur visas delegācijas tika sveiktas ar ierašanos un novēlēja labi un kvalitatīvi pavadīt laiku Igaunijā. Pēc tā katra delegācija reprezentēja savu valsti un mācību iestādi. Atlikušo vakaru notika tā saucamā „ledus laušana” un kadetiņiem bija iespēja iepazīties un atrast kopīgas intereses.

Nākamajā dienā delegācijas tika sadalītas pa komandām, katrā bija trīs delegāciju kadeti un trīs igauņi, piedalījāmies kadetu rīkotā patrulā. Patrulās galvenie uzdevumi bija saliedēt kadetus, komunicēt un labi pavadīt laiku. Patrulā ilga gandrīz visas dienas garumā, un kontrolpunktos bija jāpilda uzdevumi ar dažādām sarežģītības un grūtības pakāpēm. Uzdevumi bija, sākot no šaušanas un ieroču salikšanas līdz pat dejošanai. Pēc patrulās visiem kadetiņiem bija iespēja atpūsties saunā un sagatavoties vakara viktorīnai.

Balles dienas iesākumā tika apsveiktas visas komandas ar dalību un panākumiem, kā arī tika apbalvoti patrulās sacensību uzvarētāji. Pēc kopīgas bildes uzņemšanas visas delegācijas devās ekskursijā pa Tartu pilsētu un tās noslēgumā ieturēja pusdienas pilsētā. Līdz vakaram bija brīvais laiks, lai sagatavotos svinīgajai ballei. Ballē spēlēja orķestris, spēlēja vietējās grupas, uzstājās tautas deju grupa un bija vēl dažādi citi

pārsteigumi. Tas bija pēdējais vakars Igaunijā un nākamajā rītā pēc vēlajām brokastīm un atvadām no pārējām delegācijām bija laiks doties atpakaļ uz mājām.

Kopumā tikai trīs dienu laikā bija iespēja iepazīt citu valstu kultūru un galvenās atšķirības starp dažādu valstu armijām. Lieliska iespēja iegūt jaunus kontaktus, kuri varētu noderēt arī turpmākajās dienesta gaitās.

*Leitnants Krišjānis Almanis,
bij. bakalaura studiju programmas
"Sauszemes spēku militārā vadība"
5. kursa kadets*

„SANDHURST COMPETITION”

Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas Sauszemes spēku militārās vadības 5. kursa kadeti ziņo par došanos uz militārajām sacensībām ASV saņēma februāra sākumā. Vienā no piektdienām visi iespējamās komandas dalībnieki no savām prakses vietām tika izsaukti uz akadēmiju un tika paziņots, ka ir jānokomplektē deviņu cilvēku komanda ar divu cilvēku rezervi sacensībām „Sandhurst competition 2016” Amerikas Savienotajās Valstīs, Vestpointas Militārajā akadēmijā, 8. līdz 9. aprīlī. Šādās sacensībās Latvijas kadeti vēl nekad nebija piedalījušies. Sacensībās kopā piedalījās apmēram 60 komandu, 11 no tām – ārzemju militāro akadēmiju pārstāvji. Neņemot vērā kadetu aizņemto ikdienu, ziņa tika uzņemta ar prieku, līdz ar to sākās gatavošanās sacensībām. Kad notika pirmais komandas treniņš sacensībām, līdz sacensību sākumam bija tieši divi mēneši. Tika izvirzīts komandas līderis, tika vākta informācija par sacensībām, tika aicināti speciālisti, piesaistīti tika arī Ādažu bāzē esošie ASV armijas karavīri. Tie apmācīja kadetus specifiskās zināšanās, kuras tiem noderēja sacensībās ASV. Apmācības procesā tika apgūtas un atsvaidzinātas zināšanas medicīnā, netiešās uguns izsaukšanā, orientēšanās ar karti apvidū, uzbrukuma specifiskā. Tāpat tika apgūta šķēršļu pārvarēšana individuāli un komandas sastāvā. Komanda darbojās, arī paaugstinot kopējo fizisko sagatavotību, veicot pārgājienus un maršus. Treniņi notika piektdienās, tādēļ kadetiņiem tos nācās apvienot ar praksi Instruktoru skolā un Kājnieku skolā. Visu apmācību un treniņu procesa grafiku komandai vadīja un organizēja galvenais virsseržants Armands Loginovs.

3. aprīļa rītā lidmašīna ar 11 kadetiņiem un galveno virsseržantu Loginovu pacēlās no Rīgas lidostas un jau 3. aprīļa vakarā kadeti nolaidās lidostā Nūdžersijā, Ņujorkas štatā un devās uz vienu no pasaules elitārākajām militārajām augstskolām. Pēc divu stundu ilga brauciena ieradāmies akadēmijā. Uzreiz pēc ierašanās komandas kapteinis tika iepazīstināts ar sagaidāmo tuvākās nedēļas laikā, kas tika plānota kā treniņu nedēļa. Sākot ar 4. aprīli, kadeti gatavojās sacensībām. Tika atsvaidzinātas un kopā ar vietējiem speciālistiem atkārtotas zināšanas medicīnā, kadetiņiem bija iespēja pierast pie granātām, ar kurām tie saskarsies sacensību laikā, tika izsniegti ieroči. Vienā no dienām kadeti devās uz šaušanas simulatoru turpat akadēmijas teritorijā, vienā no auditorijām. Tāpat ieroči pirms sacensībām tika arī piešauti un pielāgoti šāvējiem. Latvijas un citiem starptautiskajiem kadetiņiem bija iespēja patrenēties gan āra, gan arī iekštelpu šķēršļu joslā, pārvarot to individuāli un komandas sastāvā. Vienā no dienām kadeti veica arī skrējienus fiziskās formas uzturēšanai un, lai aprastu ar vietējiem klimatiskajiem apstākļiem. 7. aprīļa vakarā tieši pirms sacensībām tika veikta pēdējā ekipējuma pārbaude, viss nepieciešamais tikai ievietots somā un sagatavots rīta startam.

Sacensības sastāvēja no orientēšanās apvidū, ierašanās kontrolpunktos un uzdevumu veikšanas tajos. Pirmajā dienā Latvijas kadeti pielāgojās apvidum, aprada ar sacensību dinamiku un prasībām. Pirmās dienas uzdevumi iekļāva šaušanu ar karabīni M4, ievainotā nešanu, apkopi, granātu mešanu, smagumu pārvietošanu. Pēc ierašanās nakšņošanas vietā kadeti tika ierādīti atpūtas vieta. Nekāda taktiskā nakšņošana nenotika, atradāmies kopējā nakšņošanas vietā, katrai komandai bija savs sektors. Tika atvēlētas pāris stundas miegam un pārtikas uzņemšanai, bet līdz ar tumsas iestāšanos kadeti devās nakts uzdevumos. Tajos tika pārbaudītas komandas fiziskās spējas automašīnas stumšanā, spējas apkopt cietušo ierobežotas redzamības apstākļos, netiešās uguns izsaukšanā un izlūkošanas prasmes. Naktsmiers kadeti sākās ap pusnakti, bet jau sešos no rīta komanda devās otrās dienas aktivitātēs. Otrajā dienā tika veikts brauciens ar laivu komandas sastāvā, kadetus neapturēja arī šķēršļu josla, skrējiens gāzmaskās un lielgabala stumšana. Līdz ar visu uzdevumu veikšanu pēc aptuveni 36 stundu ilgām sacensībām un aptuveni 55 pieveiktiem kilometriem pa kalnainu apvidu NAA kadeti ieradās finišā, pa priekšu nesot Latvijas karogu. Kopvērtējumā no 60 komandām Latvijas kadeti ierindojās 18 vietā, iegūstot sudraba standartu, kas ir vērtā ņemams sasniegums pirmā gada šajās sacensībās, to atzina arī sacensību organizatori un vietējie kadeti.



ievainotā nešana

Sacensības ir uzskatāmas par vērtīgu un noderīgu pieredzi turpmākajā dienestā, šī vērtīgā prakse būtu jāturpina arī nākotnē. Piedalīšanās sacensībās ir uzskatāma par divtik vērtīgu arī tāpēc, ka šādā veidā kadeti bija iespēja apgūt zināšanas, kuras ikdienā tiek sniegtas Vestpointas kadeti, tāpat bija iespēja iepazīties un dibināt kontaktus ar sabiedrotajiem jau kadetu līmenī, lai vēlāk dienestā veicinātu sadarbību augstākā līmenī. Šāda veida mācības paver plašāku redzesloku par citās militārajās struktūrās notiekošo, piemēram, bija iespēja redzēt kā darbojas Ķīnas, Dienvidkorejas

armija un Dienvidamerikas valstu kadeti. Tāpat par vērtīgu devumu ir uzskatāms arī fakts, ka šādā veidā Latvija un Latvijas armija tiek pārstāvēta un reprezentēta. NAA kadeti to izdarīja ļoti veiksmīgi un profesionāli.



Brauciens ar laivu



Šķēršļu joslas pārvarēšana



Gatavošanās lielgabala stumšanai

Lielu paldies komanda saka galvenajam virsseržantam A. Loginovam par nenovērtējamo atbalstu treniņu procesā un morālo atbalstu sacensību laikā.

*Leitnants **Ernests Berkmanis**,
bij. bakalaura studiju programmas
"Sauszemes spēku militārā vadība"
5. kursa kadets*

ZIEMAS APMĀCĪBA NORVĒGIJĀ

Laika posmā no 17. līdz 30. aprīlim trīs Sauszemes spēku 5. kursa kadeti devās komandējumā uz Norvēģijas kara skolu jeb akadēmiju Oslo, kur piedalījās mācībās ar norvēģu kadeti un regulāro Norvēģijas armiju. Mācības norisinājās Norvēģijas ziemeļos 2. bataljona atbildības rajonā *Skjold*.

Šāda veida mācības pat Norvēģijā ir liels notikums, kur kadeti aizvieto vadošo elementu pozīcijas. Mācību mērķis bija Norvēģijas kara skolas kadetus ievietot rotas komandējošā sastāva amatos, štāba atbalsta elementu amatos, kā arī vada komandiera amatos. Latviešu kadeti ieņēma nodaļu komandieru amatus vienā no vadiem. Šajās mācībās visvairāk tika uzsvērti kadetu spēja ātri integrēties jau esošajās pamata vienībās, gūt pieredzi vadīt jau pieredzējušus karavīrus, kā arī jaunus obligātā dienesta karavīrus, gūt iespēju kontaktēties ar karavīriem no savām nākamajām topošajām dienesta vietām.

Latviešu kadeti Lauris Ozoliņš, Eduards Grenovskis un Ernests Berkmanis bija nodaļas komandieru amatos vienā prettanku vadā, galvenokārt darbojoties kā standarta kājnieku vads. Tika gūta pieredze, darbojoties ar prettanku ieročiem Javelin, kuri ir līdzīgi Latvijas armijas bruņojumā esošajām SPIKE sistēmām. Rota galvenokārt pārvietojās ar BV-206 transportlīdzekļiem un sniega motocikliem. Tika gūta pieredze darbojoties arktiskajos

apstākļos aiz Polārā loka, jo, kaut arī bija pavasaris, lielāko daļu visi manevri notika pa sniegu. Atšķirībā no Latvijas līdzenumiem mācību teritorijā atradās kalni un pauguri līdz pat divu kilometru augstumam virs jūras līmeņa. Tādējādi tika gūta pieredze, darbojoties kalnainā apvidū.

Mācības norisinājās divās fāzēs, abas bija uzbrūkošās rotas operācijas, taču katra savā atbildības rajonā. Abas ofensīvās fāzes norisinājās visai veiksmīgi bez ievērojamām grūtībām. Tas nozīmē, ka norvēģu kadeti ir sagatavoti augstā līmenī. Tika gūtas arī atzinības no esošajiem vadu un rotas komandieriem, kuri atzina, ka topošie virsnieki ir labi sagatavoti turpmākam dienestam.



SzS militārās vadības 5. kursa kadeti Ernests Berkmanis un Eduards Grenovskis,
norvēģu kadets, SzS militārās vadības 5. kursa kadets Lauris Ozoliņš

Lielākie ieguvumi latviešu kadetiem no šīm mācībām bija valodas lietojums un komunikācija, jo tika lietota pārsvarā angļu valoda, kas reizēm radīja grūtības. Tika gūts priekšstats par to, kā darbojas un kādas iespējas ir *Javelin* prettanku sistēmām, kā arī tika gūtas zināšanas, kā operēt un izdzīvot sniegotajos apvidos un kādi ir kājnieku vada operēšanas pamatprincipi grūti pārvaramā apvidū. Ievērojama bija arī esošo norvēģu obligātā dienesta karavīru motivācija un zinātkāre, neskatoties uz karavīru ikdienišķajām grūtībām un pienākumiem.

Šāda veida komandējumi ir ļoti liels pienesums Latvijas karavīriem, jo tiek veidots citāds redzējums par uzdevumiem, dzīves apstākļiem, ieročiem un bruņu tehnikām, tādējādi var sagaidīt, ka arī citus gadus notiks turpmāka sadarbība ar Norvēģijas kara skolu.



V. MILITĀRĀS IZGLĪTĪBAS AKTUALITĀTES

Dr. med. Liāna Pļaviņa,

*Latviešu virsnieku apvienības biedre, valdes locekle,
NAA Vispārējo studiju priekšmetu nodaļas viesprofesore*

NACIONĀLĀS AIZSARDZĪBAS AKADEMIJAS DOCĒTĀJU DALĪBA LATVIJAS AUGSTSKOLU PROFESORU ASOCIĀCIJĀ: MŪSDIENU STUDIJU PROCESA IZAICINĀJUMI

Latvijas augstskolu profesoru asociācija (LAPA) apvieno augstskolu profesorus un asociētos profesorus, kuri Augstskolu likuma noteiktā kārtībā ievēlēti vai iecelti profesora amatā. Šobrīd tā apvieno vairāk nekā 400 profesorus. Latvijas augstskolu profesoru asociācijai ir lielas rezerves skaitliskā ziņā un tā aicina pievienoties jaunus biedrus.

Mana dalība LAPA kā NAA akadēmiskā personāla pārstāvei LAPA ilgst jau vairāk nekā desmit gadus un turpinās arī tagad. Viens no LAPA galvenajiem uzdevumiem ir sekmēt augstākās izglītības stratēģijas un politikas īstenošanu. Mūsdienās aktuāli ir saistīt efektīvu studiju procesu ar pētījumu un zinātniskās darbības attīstību. Galvenais mērķis šādam spēku un resursu apvienojumam ir augstas kvalifikācijas speciālistu sagatavošana, tai skaitā militārās vadības speciālistu sagatavošana, viņu kvalifikācijas nepārtraukta pilnveidošana. Tas vienlaikus nosaka un veicina augsti izglītotas, prasmīgas un progresīvas sabiedrības veidošanos.

Augstākās izglītības studiju procesa galvenais darba instruments ir akadēmiskais personāls, kura pamatu veido Latvijas profesūra. Līdz ar mūdienu sabiedrības izaicinājumiem nozīmīga ir visa akadēmiskā personāla, pētnieku un zinātnieku kvalifikācijas pilnveide, kas arī nosaka kopumā jaunās paaudzes veidošanos, pateicoties aktīvai sadarbībai ar studējošo apvienībām un organizācijām. Aizvien interesantāka kļūst diskusija, kādam jābūt mūsdienās profesoram. Pretendentu profesora amatam vērtē darba devējs pēc akadēmiskās slodzes lieluma, ieguldījuma zinātniski pētnieciskajā darbībā, pēc publikāciju skaita un to citēšanas indeksa, izdoto grāmatu un monogrāfiju skaita. Šobrīd profesora kvalitātes vērtējumā piedalās arī studējošie.

Mūsdienās profesoriem jābūt gataviem jauniem izaicinājumiem, jo katra nākamā studentu paaudze nāk ar saviem īpašiem uzstādījumiem un prasībām. Profesoriem savā domāšanas stilā un veidā ir jākļūst arvien atvērtākiem un dinamiskākiem. Ikvienas nozares akadēmiskā personāla pārstāvim – lektoram docentam vai profesoram – erudīcija jāapvieno ar darbaspējām, kā arī izkoptām runas un iedvesmošanas prasmēm.

Kādas iezīmes vieno tik dažādos nozaru akadēmiskā personāla pārstāvjus Nacionālajā aizsardzības akadēmijā? Te jāmin zināms konservatīvisms metožu un tehnoloģiju izmantošanā, kas varētu būt gan augstu vērtējamas, gan mazāk slavējamas. NAA akadēmiskais personāls apvieno dažādu nozaru speciālistus. Raksturīgi, ka tas spēj ātri reaģēt uz izmaiņām studiju procesā, pakārtot militārās izglītības sistēmu kopumā militārās jomas aktualitātēm. NAA akadēmiskais personāls spēj ātri atsaukties izaicinājumiem, izvērtēt tos vēsturiskā perspektīvā, kā arī ātri apgūt jaunas teorijas, aizvien plašāk izvēršot sadarbību arī ar dažādu nozaru pārstāvjiem.

LAPA ik gadu pulcē kopsapulcē profesorus no visas Latvijas augstskolām. Tad arī tiek aktualizēti ilgtspējīgas augstākās izglītības stratēģijas virzieni un rīcības politikas izstrādāšanas uzdevumi ilgtermiņa mērķu sasniegšanai, kas veicina starptautiski atzītas augstākās izglītības realizāciju un attīstību. Tiek izskatīti aktuāli augstākās izglītības jautājumi, tās kvalitātes un konkurētspējas paaugstināšanas virzieni. LAPA kopsapulcēs tradicionāli notiek gada sākumā, tad arī tiek ievēlēta Latvijas Augstskolu profesoru asociācijas (LAPA) valde. 2016. gadā par jauno LAPA priekšsēdētāju ievēlēta akadēmiķe, Latvijas Lauksaimniecības universitātes profesore Baiba Rivža, bet par

vietniekiem Latvijas Universitātes zinātņu prorektors, profesors Juris Krūmiņš un Latvijas Sporta pedagogijas profesors Uldis Grāvītis.

Ir skaidrs, ka mūsdienu sabiedrībā ar globalizācijas un integrācijas procesu skartajā pasaulē būs nepieciešamas ne tikai labākas tehnoloģijas, bet arī labāki speciālisti, kas ieviesīs tās dzīvē – labāki inženieri, ekonomisti, juristi, mediķi, arhitekti un arī virsnieki.

Sobrīd arī militārajā sfērā aug pieprasījums pēc augsti kvalificētiem un labi izglītotiem virsniekiem speciālistiem, un arvien lielāka būs akadēmiskā personāla loma, jo kvalitatīvas izglītības pamats ir labs docētājs. Nacionālās aizsardzības akadēmijas docētāji ir tie, kas topošiem virsniekiem, jauniem cilvēkiem sniedz pirmās zināšanas, māca kritiski domāt, daudzpusīgi analizēt, skaidri izteikties, būt uzņēmīgiem, mērķtiecīgiem, izdarīt pamatotu izvēli, pielāgoties mainīgiem dzīves apstākļiem. Šī iemesla dēļ akadēmiskā personāla lomu, ceļot uz zināšanām balstītu sabiedrību un ekonomiku, ir grūti pārvērtēt.



Tālav Jundzis, Latvijas Zinātņu akadēmijas viceprezidents, uzstāšanās gadskārtējā Latvijas Augstskolu profesoru asociācijas kopsapulcē 2016. gada 3. februārī

Latvijas Nacionālajai aizsardzības akadēmijai Latvijas izglītības sistēmā ir īpašs uzdevums: sagatavot virsniekus – savas profesijas līderus. Šī unikālā misija atšķir NAA no citām Latvijas augstskolām un padara to par vienu no nozīmīgākajiem valsts aizsardzības sistēmas virzītājspēkiem. Aizvien aktuālāks kļūst jautājums par militārās izglītības kvalitāti un pieaugošās prasības docētāju profesionālajai sagatavotībai. Lai NAA docētāja darbs būtu maksimāli efektīvs, bez sava specializētā priekšmeta viņam būtu jāpārzina arī dažādas zinību apguves metodes, psiholoģija, fizioloģija, valodas un citas disciplīnas. Starpdisciplinārās sarežģītības un plašuma dēļ militāro izglītību varam uzskatīt par universālu un fundamentālu zināšanu bāzi. Tieši militārās izglītības pamatīgums un kvalitāte ir viens no galvenajiem iemesliem, kāpēc interese par to no gada uz gadu ir augusi.

Pieaugot virsnieka lomai sabiedrībā un uzlabojoties valsts ekonomiskajai situācijai, būs nepieciešams vēl vairāk militāro speciālistu. Ir skaidrs, ka virsnieks nav modes specialitāte, bet tā prasa milzu atdevi, bet milzu naudu šajā amatā pagaidām nopelnīt ir grūti. Tomēr arvien vairāk jauniešu ir sapratuši, ka virsnieka profesija sniedz ne tikai stabilitāti un gandarījumu, bet arī plašas nodarbinātības iespējas. NAA studiju procesā tiek akcentēta topošā virsnieka personības attīstība, jo viņš ne tikai apgūst profesionālās kompetences, bet vienlaikus attīsta personības īpašības – uzņēmību, uzdrīkstēšanos, atbildību, prasmi risināt problēmas, redzēt kopsakarības, kā arī iegūst izpratni par izglītības nozīmi ne tikai individualitātes attīstībā, bet sabiedrības attīstībā un visas šī zināšanas un prasmes NAA studējošiem palīdz apgūt akadēmiskais personāls. Līdz ar to NAA absolventiem paveras iespējas karjeras izaugsmei gan militārā nozarē, gan civilā sektorā, jo viss minētais ir pieprasītas personības īpašības un prasmes dažādās tautsaimniecības jomās.



Foto no Jaunsardzes un informācijas centra arhīva

VI. NO LATVIJAS KARASKOLAS LĪDZ EIROPAS SAVIENĪBAS KAUVAS GRUPAI

DEVĪZS "SAVAM GODAM, LATVJU SLAVAI, TĒVZEMEI UN BRĪVĪBAI!" PIRMSĀKUMS

Pateicoties žurnāla *Kadets* bij. redaktora Ulda Bormaņa (05.03.1937.-07.01.2005.) aktīvai sarakstei ar LVA biedriem ārvalstīs un viņa dzīvesbiedres Olgas rūpīgi saglabātajam vīra arhīvam, LVA ir ieguvusi šī žurnāla numurus, kas izdoti ārvalstīs pēc Otrā pasaules kara, sākot ar 1967. gadu. Ar dažiem var iepazīties LVA mājas lapā www.virsnieki.lv. Šoreiz piedāvājam 1938. gada žurnālā *Kadets* publicēto pulkveža Arvīda Krīpena¹ (LKS priekšnieks 1935. – 1939.) rakstu, kurā paustās atziņas aktuālas arī šodien.

Pulkvedis Krīpens

Savam godam, latvju slavai, tēvzemei un brīvībai

Arī šogad, tāpat kā gadu iepriekš, jaunie leitnanti savu varas un paklausības simbolu — zobenu saņēma ar skaistajiem vārdiem uz lūpām «Savam godam, latvju slavai, tēvzemei un brīvībai», un varam runāt par jaunās, sevišķi spēcīgās un audzinošās tradīcijas rašanos pie jau esošām.

Sis teiciens, kuru gribētos apzīmēt par tradicionālu leitnantu teicienu, pat zvērestu, saņemot zobenu, nav nācis uz Kara skolu no ārpuses, bet ir kadetu pašu sacerēts. Tas bija kadets Zirnēklis, tagad leitnants, kurš deva Kara skolai šo skaisto teicienu, kurā dažos vārdos ir ietverts kadeta – nākošā virsnieka morālais saturs.

Sīni «Kadeta» jubilejas numurā, kuru Jūs, jaunie leitnanti, kā dārgu piemiņu uzglabāsi, gribētos nākt ar kādiem jauniem vēlējumiem un padomiem, bet divu gadu laikā jau viss ir pateikts, pateikts pat ar neskaitamiem atkārtojumiem, tā kā es šeit varu vienīgi atkārtoties.

Visur un arvien lai pirmā vietā stāv jūsu augstais goda prāts. Tam ir jābūt par jūsu morāles stūrakmeni.

Strādājiet ar lielāko darba prieku. Tas padarīs jūsu darbu nesalīdzināmi ražīgāku, svētītu panākumiem. No jūsu darba atkarājas mūsu mīļās tēvzemes drošība un stiprums. Jūsu lielais darba prieks būs labākais liecinieks, ka esiet īsti savas zemes dēls, ka karsti mīlat savu tēvzemi.

Esiet savā uzvešanā īsti džentlmeņi. Uzmanība, pieklājība, takta sajūta, labs apgērbs un vispār āriene, viss tas raksturo džentlmeni. Pret dāmām šim džentlmenismam var pievienoties arī mazliet bruņnieciskums. Viduslaiku bruņinieki izteica savu morālo saturu vārdos: «Mana dvēsele pieder Dievam, mana miesa — tēvijai, mana sirds — daiļām dāmām, mans gods — man pašam.»

Esiet labi koleģas. Lai tā ciešā draudzība, kura valdīja starp jums visiem Kara skolā, lai tā arvien ir tikpat stipra.

Rūpējaties par savu turpmāko garīgo un fizisko attīstību. Mācieties arvien klāt. Katrā ziņā jums labi jāpārvalda profesionālās, militārās zināšanas, bet virsnieks nedrīkst pārvērsties tikai par šauru sava aroda pratēju, viņam ir jābūt kompetentam arī vispārīgajiem priekšmetos. Laba veselība ir no svara, lai visās dienesta grūtībās arvien varētu būt padotiem par priekšzīmi. «In corpore sano — mens sana», saka vecs latīņu izteiciens.

Beigšu vārdiem, kuri stāv rakstīti no manis saņemtās piemiņās grāmatās: «Turiet arvien svētas tās morālās vērtības, kuras jums ir devusi Kara skola, nebeidziet mīlēt to. Lai svētīgs ir arvien jūsu darbs priekš tēvzemes un latvju tautas mūžīgās brīvības.»



¹ Arvīds Krīpens dzimis 1893. g. 4. oktobrī Stāmerienes pagastā, miris 1968. g. 20. augustā Sidnejā, Austrālijā. LKSbva vadītājs 1935. – 1940.



Nr. 8/9.

LATV. KARA ŠKOLU BEIG. VIRŠN. APVIENĪBAS IZDEVUMS

1

9

3

8

LATVIJĀ ATJAUNOTAJAI LVA 25

Gadsimta ceturksnis kopš 1991. gada 26. oktobra aizritējis kā plūstošs Daugavas ūdens – dažkārt lēni, mierīgi, reizēm bangaini strauji. Šajā datumā Otrā pasaules kara kauju lauku dangas izbrīduši un vardarbību PSRS soda nometnēs izcietuši sirmi vīri pulcējās tagadējā Latvijas Kara muzeja 3. stāva 17. zālē un ar ārvalstu Latviešu virsnieku apvienību atbalstu atjaunoja padomju varas 1940. gadā aizliegtās Latviešu virsnieku apvienības (LVA) darbību. Juridiskas tiesības to darīt bija virsniekiem, kuri pirms kara bija Latvijas Kara skolu beigušo virsnieku apvienības biedri. Viņiem piebiedrojās arī Latviešu leģionā virsnieku pakāpes ieguvušie virsnieki.

Šogad starp mums vairs nav neviena no šiem vīriem. Bet dzīvs ir viņu atstātais mantojums, tradīcijas, kuras laika gaitā mainās un papildinās. Dzīvs ir no viņiem mantotais gaišums un devīzes – *Savam godam, latvju slavaī, Tēvzemei un brīvībai* – svētums. Starp tagadējiem LVA biedriem ir daudz tādu, kuriem liktenis bija lēmis noteiktu laiku strādāt kopā ar vecās paaudzes virsniekiem, LVA darbības atjaunotājiem, dzirdēt viņus, mācīties, iepazīt, un tagad pēc gadiem – tikai noliekt galvu viņu mūžu, domu un piemēra priekšā.

Nepārstāstot visu 25 gados darīto, atzīmēšu svarīgākos darbības virzienus un paveikto pēdējos piecos gados, jo par iepriekš noieto ceļa posmu publicēti izdevumi: *Atjaunotajai Latviešu virsnieku apvienībai 20 / 1991-2011 (R., 2011)*, *Latviešu virsnieku apvienība 90 / 1922-2012 (R., 2012; 2. papildinātais izd., R., 2013)*.

Vispirms – LVA ir kļuvusi jaunāka, no tās 87 biedriem 13 virsnieki pilda profesionālo dienestu; pieci no viņiem (iestājušies LVA 2014.–2015. gadā) nodibinājuši LVA pirmo reģionālo nodaļu ZS 45. Kuldiģas nodrošinājuma bataljonā (NBN). Viņi ienes mūsdienīgu domu un pieredzi apvienības darbā.

Vairāki LVA biedri, atvaļinātie virsnieki, turpina darbu NBS struktūrās vai strādā citās institūcijās, viņu vidū: maj.¹ Ilgvars Baumanis – ZS Veterānu apvienības priekšnieks; LVA valdes priekšsēdētājs kapt. Aleksejs Ozoliņš – ZS StBN Veterānu apvienības priekšnieks, LOB domes un valdes loceklis, NBS sporta aktivitāšu koordinators, tiesnesis, komandu pārstāvis; plt. Ansis Strazdiņš – JD direktors; ltn. Liāna Pļaviņa, NAA mācībspēks; plkv. Igors Kalnačs – AM VAMOIC ekspluatācijas inženieris; strādā arī citi atvaļinātie virsnieki.

LVA statūtos paredzētais uzdevums – vienot Latvijas virsniekus kopējam neatkarīgas Latvijas aizsardzības darbam; stiprināt Latvijas karavīru valstiskā pienākuma apziņu un Tēvzemes mīlestību – uzliek pienākumu kopā ar Aizsardzības ministriju, NBS struktūrām, karavīru sabiedriskajām organizācijām iesaistīties un atzīmēt gan mantotos Latvijas vēsturisko atceres un svētku dienu datumus, gan tos, kurus kalendārā ienesis Otrais pasaules karš un vairāk kā piecdesmit gadus ilgušais padomju pēckara okupācijas periods, kā arī atzīmējamās dienas, saistītas ar Latvijas neatkarības atgūšanu, Baltijas ceļu, 1991. gada barikādēm, NAA gadadienām, jauno virsnieku izlaidumiem NAA u. c. Šie datumi blīvi rindojas gada kalendārā, un to atzīmēšanā un norisē LVA ir apzinīgi iesaistījušies kopš darbības atjaunošanas.

Tāpat esam centušies uzturēt vēsturiskās tradīcijas, kuras laika gaitā mainās un papildinās. Viena no tām – NAA kadetu un mācībspēku, LVA, pašvaldības pārstāvju un

¹ Visi virsnieki teikumā – atvaļināti.



apkārtnes skolu jaunsargu un skolnieku ikgadēja pulcēšanās novembrī uz atceres brīdi pie atjaunotā Vareļu pieminekļa Ozolnieku novadā. Tur NAA kadeti godina par Latvijas brīvību kritušos kadetus ar svētbrīdi, 14 salūtu zalvēm, aizdegtām svečēm un ziediem. Ceļa malā izvietota norāde uz vēsturisko pieminekli, sakopta tā apkārtnē, ierīkoti apstādījumi, uzstādīts informatīvs stends par Latvijas Kara skolas kadetu kaujām šajā apkārtnē. Uzraksts stendā liecina, ka tas ierīkots ar AM, Ozolnieku novada Domes un LVA finansiālu atbalstu. Otra tradīcija – ikgadēja Vakara junda un Melnās kafijas vakars NAA 30. novembrī. Tas ir saviļņojošs svētvakars, kurā Latvijas vēstures skarbu lappusi vienkopus izdzīvo trīs paaudzes – LVA pārstāvji, NAA kadeti un NBS dienējošas amatpersonas, kā arī lūgtie skolnieki (katru gadu no kādas aktīvas skolas). Šajā vakarā pēdējos gados NAA viesojušies Pļaviņu vidusskolas (2013.) un Daugavpils krievu vidusskolas-liceja audzēkņu grupas (2015.).

LVA vienmēr bijusi svēta Aizsaulē aizsaukto latviešu virsnieku piemiņa, un tieši tāpēc no pašiem pirmsākumiem esam iesaistījušies *Likteņdārza* veidošanā, gan braucot strādāt talkās, gan stādot kociņus. Lepojamies ar plāksnīti pie Informācijas ēkas sienas, kurā ierakstīts LVA nosaukums; lepojamies ar mūsu biedru *Likteņdārzā* iestādītajiem ozoliem, kas veltīti Zemessardzei, Latviešu leģiona cīņu biedriem, leģiona vienību komandieriem, visiem latviešu izcelsmes karavīriem, LVA biedru tuviniekiem.

Ar LVA biedru privātiem ziedojumiem palīdzējām Kadetu klubam iegādāties biljarda galdu. AM rīkotās privāto ziedojumu akcijas ietvaros nosūtījām karaspēka daļai Ukrainā sadzīves priekšmetus, drēbes, rotaļlietas u. c. Mūsu virsnieku privāti ziedojumi nosūtīti arī Miera uzturēšanas misijās kritušo NBS karavīru piemiņas vietas ierīkošanai Ādažu bāzē.

2014. gadā no 15. augusta līdz 23. augustam LVA virsnieki skrēja atsevišķus posmus Ģenerāļu kluba rīkotajā skrējienā "Apkārt Latvijai".

Vairākkārt strādāts talkās Lestenes baznīcā. Ar mūsu biedra, atv. pltn. Aivara Pētersona pašiniciatīvu, neatlaidību un domubiedru palīdzību iekonservēti vēsturiskās Vecās Ev. luteriskās baznīcas mūri Vestienā, kur tagad vietējā draudze notur atsevišķus Dievkalpojumus.

Jaunsargi un zemessargi atsaucīgi piedalās vairāku dienu pārgājienos pa Otrā pasaules kara kauju vietām Kurzemes cietoksnī. Šogad rudenī notiks vienas dienas pārgājiens Vidzemē, Madonas apkārtnē. Šos pārgājienu organizē un vada mūsu biedrs kapt. Jānis Slaidiņš. Vēsturisku notikumu izpratnes vairošanai, kā arī tautas pašapziņas celšanai nepārprotami kalpo ikgadējā Mores kauju atcere septembra mēnesī, kuru sadarbībā ar AM, NBS, ZS struktūrām, Siguldas novada Domi un Mores pagasta pašvaldību organizē, koordinē un vada LVA.

Turpinās darbs pie latviešu virsnieku likteņu izzināšanas, pētot Latvijā pieejamos LVVA fondus. Bibliotēkās pieejamas LVA biedru publicētās grāmatas, kurās skaidroti, vērtēti Latvijas vēstures atsevišķi laika posmi un notikumi. Jaunākā grāmata – Aivars Pētersons *Stratēģijas priekšlaukā / Latvijas armija un latviešu karamāksla*, 2016. Sastādīts bij. Rīgas Garnizona kapos apbedīto saraksts (vairāk kā 80 apbedījumi) laika posmā 1916.-1946. gads. Paldies NAA kadetiņiem, viņu komandieriem par darbu apm. 30 noskaidroto kapa vietu sakārtošanā.

Turpināt LVA atjaunotāju virsnieku iesāktu darbu – mūsdienu virsnieku pienākums. Atrast elastīgus sadarbības veidus atvaļinātiem un dienotiem virsniekiem jaunās, Latvijai vajadzīgās aktivitātēs – mūsu visu uzdevums.

ZEMESSARDZES 45. NODROŠINĀJUMA BATALJONA IEGŪTĀ PIEREDZE ES KAUJAS GRUPĀ LIELBRITĀNIJĀ

Pagājušā gada nogalē, 2015. gada 30. novembrī, Zemessardzes 45. Nodrošinājuma bataljonā uz individuālo iemaņu atkārtošanu ieradās zemessargi no visas Latvijas, lai trešo reizi Latvijā ķertos pie Eiropas Savienības kaujas grupas realizācijas projekta; visai Zemessardzei tā gan bija tikai otrā reize. Jāatzīmē, ka visvairāk zemessargu bija no Kurzemes.

Pēc Ziemassvētku brīvdienām zemessargus sāka gatavot sadarbībai nodaļas un vada līmeņos. Zemessargu sagatavotības līmenis tika testēts sertifikācijas mācībām Anglijā šā gada aprīļa-maija mēnesī. 2016. gada 1. jūlijā svinīgajā ceremonijā, piedaloties aizsardzības ministram R. Bergmanim, NBS komandierim ģenerālleitnantam R. Graubem, Zemessardzes komandierim brigādes ģenerālim L. Kalniņam un 1. Zemessardzes novada komandierim pulkvedim J. Gailim, oficiāli tika paziņots par Latvijas kontingenta gatavību pildīt starptautiskos uzdevumus. Latvijas kontingents uzsāka dežūru Eiropas Savienības kaujas grupā. Dežūru laikā zemessargi atradīsies savās dzīves vietās, pildīs savus civilos darba pienākumus un pēc signāla saņemšanas būs gatavi doties pildīt uzdevumus.

Eiropas Savienības kaujas grupu (ESKG) koncepts tika izstrādāts un ieviests realizācijā 2004. gadā, par konceptu vienojoties visām Eiropas Savienības dalībvalstīm. ESKG galvenais uzdevums ir būt gataviem sniegt atbalstu Eiropas Savienības dalībvalstīm un citām valstīm, kurās draud izvērsties krīze, vai krīze jau ir izcēlusies un to nav iespējams atrisināt diplomātiskā ceļā. Krīzes raksturs var variēt no dabas kataklizmām līdz militārajiem konfliktiem. Latvijas karavīri pirmo reizi ESKG grupā dienesta pienākumus pildīja 2010. gadā, kad ESKG vadošā valsts bija Polija. Latvijas kontingentā tolaik bija 69 virsnieki, instruktori un karavīri. Otrajā reizē, 2013. gada otrajā pusē, kaujas grupu vadību uzņēmās Lielbritānija. Latvijas kontingentā toreiz tika apmācīti un iekļauti nedaudz mazāk par 100 karavīriem. Tā bija pirmā reize, kad zemessargi piedalījās ES Kaujas grupas dežūrā, un tas kalpoja par nozīmīgu zemessargu spēju apliecinājumu un attīstības iezīmi, tādējādi ceļot Zemessardzes profesionalitāti. 2016. gada 1. jūlijā sākas Latvijas kontingenta dežūra Lielbritānijas vadītajā kaujas grupā 2016/2.

Ceļš uz panākumu bija grūts. Līdz pagājušā gada beigām zemessargi pilnveidoja individuālās kaujas iemaņas. Daļa zemessargu speciālistu tika nosūtīti speciālo kursu mācībās uz Alūksni, kur viņi apguva karavīra glābēja kursus, uz Ādažiem – tur tika apgūtas granātnieka un ložmetējnieka specialitātes. Pārējie zemessargi – karavīri savas iemaņas pilnveidoja gan Ādažu poligonā, gan Kuldīgas militārajā garnizonā. Daļai zemessargu mācības izrādījās par grūtu un pārāk intensīvas. Kaujas grupas pamata personālsastāvu komplektēja 2016. gada 1. janvārī, tādējādi dodot iespēju zemessargiem vēlreiz pārdomāt, vai turpināt realizēties projektā, vai tomēr to atstāt. Līgumus noslēdza paši apņēmīgākie un motivētākie zemessargi. Iesākumā kaujas grupā startēja divas sievietes, viena izlēma neturpināt, bet otra izturēja visus pārbaudījumus līdz galam.

Ar 2016. gada 1. janvāri katrs projektā iekļautais zemessargs noslēdza līgumu un uzsāka intensīvu gatavošanos jau vienības sastāvā. Zemessargi tika iecelti amatos, viņiem tika uzticēti dienesta pienākumi un atbildība. Eiropas Savienības kaujas grupas Latvijas kontingenta sagatavošana tika uzticēta 1. Zemessardzes novada profesionālā dienesta virsniekiem un instruktoriem.

Vienības kaujas grupa – kājnieku rota ar spējām pildīt uzdevumus daudznacionālā

vidē. Uzsākot intensīvu Eiropas Savienības kaujas grupas personālsastāva sagatavošanas darbu, gribu citēt un pilnībā piekrist Zemessardzes komandierim brigādes ģenerālim Leonīdam Kalniņam: "Zemessardzei tas ir pagodinājums un tajā pašā laikā arī izaicinājums – pārstāvēt Latviju Eiropas Savienības Kaujas grupā daudznacionālā vidē. Mums priekšā ir smaga darba gads, bet Zemessardzei tas ir liels ieguvums, ne tikai tiem zemessargiem, kas piedalīsies dežūrā, bet arī Zemessardzei kopumā."

Sertifikācijas mācības notika Anglijā. Uz šīm mācībām Latvijas kontingents devās aprīļa mēneša beigās un atgriezās dzimtenē maija beigās. Bez dažām dienām mēnesi pavadījām Anglijā, mācību poligonā Salasbury plain, netālu no vēsturiskā Stonehenge apvidus. Laiks izklaidēm bija ierobežots, tāpēc uz Stonehenge tūkstošgadu veciem akmens krāvuļiem nācās noskatīties braucot, pa automašīnu vai autobusu logu.

Mācību pirmais posms sākās ar sagatavošanos aktīvajai fāzei. Katru dienu mūsu rotas karavīri saņēma dažādus uzdevumus, kurus izpildīja gan savu instruktoru, gan britu instruktoru vadībā. Mēs, štāba virsnieki, brigādes štābā plānojam mācību aktīvo fāzi. Aktīvās fāzes galvenais uzdevums bija izspēlēt vienību pārdislokāciju no viena kontinenta uz otru, testēt komunikācijas ķēdi un pārbaudīt apgādes kapacitāti. Tika izspēlēts mācību scenārijs, pirms referenduma, kur, divām reliģiozi dažādi noskaņotām pusēm, bija jāpieņem lēmums pievienoties kādai no eksistējošām valstīm reģionā. Mūsu rotas karavīri ar saviem uzdevumiem tika galā veiksmīgi, par ko liecina galējais sertifikācijas ziņojums.

Mācībās neiztika arī bez kurioziem. Šoreiz gan tas notika ar mūsu kaimiņiem, lietuviešiem. Lietuviešu rotas komandieris bija saņēmis informāciju, ka pa viņa atbildībā esošajiem ceļiem pārvietojas cilvēki, kuri pārvieto nelegālas narkotikas; noziedznieki pārvietojas ar sarkanas krāsas automašīnu. Lietuvieši saskaņā ar procedūram, savā atbildības rajonā izlika ceļa posteņus un apturēja visus, kuru maršruts veda cauri kontrolpunktam. Jāatzīmē, ka mācības daļēji notika apvidū, kuru izmanto arī civiliedzīvotāji. Mans uzdevums bija vadīt brigādes operāciju centru, respektīvi, vietu, kurā ienāk visa informācija no apakšvienībām. Saņemam ziņu, ka lietuvieši aizturējuši sarkanu automašīnu ar trīs pasažieriem, pie viņiem atrasti maisiņi ar kaut kādu pulveri. Lietuvieši domā, ka tie ir mācību spēlētāji, korekcijas, protams, ievieš arī valodas barjera, izsauc mācību militāro policiju, lai nodotu aizturētos tālāk, kā atrunāts šādos gadījumos mācību scenārijā. Ierodoties britu militārajai policijai, tiek konstatēts, ka aizturētie nav mācību dalībnieki, bet jaunieši, kuri nedaudz aizrāvušies ar narkotiku lietošanu. Tā Anglijas policijas uzskaitē pavisam nejauši nokļuva trīs Anglijas valsts pilsoņi.

Projekta realizācijai tika izvēlēta Kuldīgas bataljona bāze. Zemessargu vajadzībām tika pielāgota un labiekārtota bataljona esošā infrastruktūra. Par projekta realizācijas vadītājiem tika norīkoti bataljona pieredzējušākie virsnieki un instruktori.

Bataljons pēdējos astoņus mēnešus ir smagi strādājis, vienlaicīgi pildot ikdienas uzdevumus un realizējot minēto projektu. Laika posmā, kad ESKG atradās sertifikācijas mācībās Anglijā, aprīlī-maijā, bataljonam klājās sevišķi smagi, jo aptuveni 50% personālsastāva neatradās uz vietas Latvijā, tādējādi ikdienas uzdevumu nastu uz saviem pleciem nācās iznest tiem virsniekiem un instruktoriem, kuri nebija iesaistīti projektā.

Es, kā bataljona komandieris, jebkurā gadījumā uz visu notikušo skatos pozitīvi – bataljona personālsastāvs ir attīstījis savu kompetenci un iemācījis strādāt laika trūkumā. Ir jāpateicas visiem bataljona zemessargiem, kuri tieši un netieši atbalstīja projekta realizāciju, viņu dzīvesbiedrēm, kuras gaidīja mājās savus mīļos no Lielbritānijas, kā arī piecieta mājās palikušo garās dienesta stundas.

ESKG 16/2 Latvijas kontingentā bija 94 karavīri, no kuriem 18 karavīri un zemessargi (t. i. apmēram 1/5 no sastāva) ir Zemessardzes 45. nodrošinājuma bataljonā dienotie.

Līdzīgu projektu realizācijai ir jānotiek laiku pa laikam, lai gala rezultātā mēs iegūtu iespējami kompetentākus un spēcīgākus bruņotos spēkus. Kontingents rotācijā atradīsies līdz šī gada beigām. Zemessargi, kā jau minēju iepriekš, atgriezīsies savās dzīves vietās un būs gatavi pēc pavēles reaģēt uz krīzi, bet profesionālā dienesta karavīri savukārt atradīsies savā ikdienas dienesta vietā, pildīs savus ikdienas dienesta pienākumus un vajadzības gadījumā aktivizēsies ESKG sastāvā.

*LVA biedrs
pulkvežleitnants **Andris Rieksts***

JAUNSARDZE UN ZEMESSARDZE

Cilvēks ir iemācījies kontrolēt un ietekmēt daudzas lietas pasaulē, bet apstādināt laiku vēl nav izdevies nevienam. Pasaules vēsture mērāma vairākos miljonus gadu, visā šajā laikā ir notikušas, notiek un notiks paaudžu maiņas. Tāpēc mums, profesionālajā dienesta virsniekiem, instruktoriem un karavīriem, būtu jādomā par kvalitatīvu jaunās maiņas sagatavošanu, kuras rokās pavisam īsā laika sprīdī nonāks Latvijas valsts drošība.

Viena šāda iespēja ir atbalstīt Aizsardzības ministrijas tiešā pakļautībā esošo Jaunsardzes organizāciju, kurā jaunieši tāpat kā Zemessardzē iestājas brīvprātīgi. Par jaunsargu var kļūt ikviens Latvijas iedzīvotājs vecumā no 10 līdz 21 gadam, mācīties, trenēties un attaisnot devīzi "Augsim Latvijai!"

Pateicoties veiksmīgajai sadarbībai ar Jaunsardzes un informācijas centra departamenta 1. nodaļas vadītāju Daini Karolu, ZS 45. Kuldīgas NBN ir izdevies realizēt vairākus veiksmīgus pasākumus. Bataljona atbildības rajonā – Kuldīgas, Saldus, Brocēnu, Alsungas un Skrundas novados – ar skolu jauniešiem aktīvi strādā bataljona profesionālā dienesta karavīri, zemessargi un ZS veterāni, tādējādi krietni atvieglojot plānošanas un atbalsta procesu.

Ik gadu Zemessardzē iestājas jauni zemessargi, kuri pirms tam ir bijuši aktīvi jaunsargi. Manuprāt, šī ir vienreizēja iespēja kā gādāt par paaudžu maiņu. Pateicoties Jaunsardzes instruktoriem, jau no agras bērnības mēs varam uzrunāt jauniešus un jaunietes, stiprinot viņos Valsts mīlestību. Daudzi apgalvo, ka par patriotu nepiedzimst, es pievienojos šim apgalvojumam sakot, ka par patriotu ir jāzaug. Liela nozīme, pat vislielākā, ir audzināšanai ģimenē un skolā. Mūsu pienākums būtu tiem palīdzēt.

2016. gads ir bijis pasākumiem bagāts ne tikai bataljona zemessargiem, bet arī bataljona atbildības teritorijā esošajām Jaunsardzes vienībām. Noteikti jāatzīmē: Latvijas Brīvības cīņu atcere 29. janvārī Skrundā – Karoga diena; 3. martā – Lēnās; 6. martā – *Airītēs*. Jāuzsver noorganizētās jaunsargu nometnes: 8. oktobrī Saldū atbalstījām starptautisko Jaunsardzes pasākumu „Vējiņu kauss”¹, kurā piedalījās jaunsargi no Jelgavas, Apes, Jēkabpils, Lejasciema, Tilžas, Smiltenes, Valkas, Ogres, Ikšķiles, Stalbes, Naukšēniem, kā arī jaunieši no "Kaitseliit" (Igaunija) un "Šauliņ Sajunga" (Lietuva); oktobra beigās jau ceturto gadu pēc kārtas bataljona administratīvajā teritorijā notiks Kurzemes reģiona Jaunsardzes nometne. Ik gadu, definējot nākamā gada uzdevumus bataljonam, kā vienu no galvenajiem plānā iekļaujam atbalstu Jaunsardzei.

¹ «Vējiņu kauss» iedibināts kā ikgadēja tradīcija, kur orientēšanās rakstura sacensības katru gadu notiek kādā Latvijas novadā. Pirmās sacensības notika 2014. gadā Vidzemē, Cēsis, 2015. gadā - Latgalē, Balvos. Sacensības notiek mecenātu Ainas Ritās Vējiņas (15.11.1932.-01.08.2012.) un Jāņa Rūdolfa Vējiņa (08.11.1926.-03.08.2012.) piemiņai.



Tukšumā nekas neveidojas. Dots devējam atdodas. Šādos vienkāršos teikumos es vēlējos ietvert un paust domu – mēs visi esam atbildīgi par Nākotni. Ieguldījums jauniešos ir gan īstermiņa, gan ilgtermiņa ieguldījums. Ticu, ka jebkura ģimene mājās, skolotāja skolā, būs pateicīga, redzot, ka darbs, ko mēs kā karavīri ieguldām jauniešos, disciplinē viņus īstermiņā. Ilgtermiņā – jaunieši kļūst krietns Latvijas valsts un vērtību cienītājs. Atkārtosot, tas ir mūsu kopējs darbs – ģimene, skola, instruktori. Tikai tā mēs varam cerēt uz kvalitatīvu paaudžu maiņu ne tikai militārajā jomā, bet visās nozarēs, kas nepieciešamas un svarīgas Latvijas izaugsmei.

Pavisam drīz atzīmēsim Lāčplēša dienu un 18. novembri, Latvijas dzimšanas dienu. Tradicionāli katru gadu 11. novembrī Kuldīgā notiek Lāčplēša dienai veltīta Kuldīgas Garnizona militāro vienību parāde. Pēdējos četrus gadus parādē ir piedalījušies arī jaunsargi. Šogad plānojam jaunsargu skaitu parādē dubultot. Šogad tiks iedibināta jauna tradīcija – Rātslaukumā pie Ē. Valtera skulptūras, Latvijas ģeogrāfiskās kartes kontūrā tiks ievietotas svečītes, simbolizējot gaismu Latvijas mūžam. Tieši jaunsargiem, jaunajiem Lāčplēšiem, uzticēsim svečītes iedegt un novietot Latvijas kontūrā!

*LVA biedrs
pulkvežleitnants Andris Rieksts*

SKRUNDAS PILSĒTIŅAS LIKTENIS UN NĀKOTNE

Mācoties Kazdangas Lauksaimniecības tehnikumā, ceļā uz tehnikumu un nedēļas nogalē mājupbraucot, pa autobusa logu ar izbrīnu noskatījies uz lielo monsturu, kurš draudīgi slējās pāri koku galotnēm. Monstram bija arī vārds – Skrundas lokators, kura būvniecību organizēja un uzraudzīja padomju vara un padomju armija. Reiz jaukā vasaras vakarā ar savu mocīti un vēl dažiem motociklistiem no Saldus izlēmām izbraukt uz monsturu, lai paskatītu to vaigā. No mūsu ieceres čiks vien sanāca, tuvāk par armijas kontrolpunktu netikām. Par objekta nopietnību liecināja apsardze un nemitīgā smago atomašīnu plūsma objektā un ārā no tā. Atceros, ka lielākā daļa no mašīnām bija MAZ, jeb tautā sauktie Ceļa Bulļi. Man tie iespiedās atmiņā, jo izskatījās stipri „samocīti”. Neguvuši cerēto, devāmies mājās. Nacās samierināties ar skatu, ko varēja vērot pa autobusa logu, vai apstājoties ar mocīti uz Kazdangas-Skrundas ceļa, netālu pie dzelzceļa pārbrauktuves.

Skrundas lokators jeb Skrundas radio lokācijas stacija (RLS) bija militārs padomju armijas objekts, kas atradās tieši Skrundas pilsētas tuvumā. Stacijā atradās RLS Dņepr un tika būvēts jauns RLS Darjal. 1994. gada 12. augustā tika noslēgts līgums ar ASV par Darjal ēku nojaukšanu. Nojaukšanas darbi tika uzticēti ASV uzņēmumam Controlled Demolition. 1995. gada janvārī uzņēmums ievada tehniku un uzsāka sagatavošanās darbus. Ēka tika nojaukta ar kontrolētu sprādzienu, tam nolūkam izmantojot 360 kg sprāgstvielu. Monstrs sagruva 12 sekundēs, atstājot vairāk nekā 400 000 tonnu būvgružu, 14 000 tonnu metāla, 19 000 tonnu citu celtniecības materiālu. Monstra spridzināšanas darbi notika Latvijas vēsturē nozīmīgā dienā, 1995. gada 4. maijā. Šajā dienā es kopā ar savu ģimeni sēdējām pie televizora, un noskatījāmies kā monstrs no draudīgas varenas ēkas pārvērtās par būvgružu kaudzi. Spridzināšanai bija simboliska nozīme, uz pasākumu bija ieradusies gandrīz visa Latvijas valsts politiskā elite. Valsts prezidents Guntis Ulmanis teica vēsturisku uzrunu, liekot saprast mūsu lielajam kaimiņam, ka mēs esam saimnieki savā valstī un nevēlamies, lai pie mums paliktu lielvalstu varenības objekti.

Mana nākamā tikšanās reize, nu jau ar monstra rēgu, bija deviņdesmito gadu beigās, laikā, kad beidza strādāt arī vecā radio lokācijas stacija, Krievijas virsnieki un lokatora

apkalpe ar savām ģimenēm 1998. gadā bija devusies atpakaļ uz Krieviju, atstājot objektu Latvijas rīcībā. Tajā laikā es dienēju Zemessardzes 43. Saldus bataljonā; mūsu mērķis bija apskatīt atstāto inventāru, vai to nevar izmantot tālāk Zemessardzē. Par izmantojamām tika atzītas dažas mēbeles, seifi un ieroču piramīdas. Man tā bija pirmā reize, kad varēju pilsētiņu apskatīt no iekšpuses. Vēlāk vēl vismaz pāris reizes apciemoju pilsētiņu kā tūrists. Mani visvairāk interesēja, kā laika zobs un bariņš huligānu var pārvērst pilsētiņu līdz nepazīšanai.

Brīdī, kad pilsētiņa it kā piederēja mistiskam Krievijas pilsonim, kurš vilcinājās ar pilnas summas izmaksu, ko bija nosolījis izsolē, es aprobežojos ar pilsētiņas apskati reizi pa reizei no kontrolpunkta. Ziņa, ka objekts atkārtotā izsolē nonācis Skrundas novada domes īpašumā, mani ļoti iepriecināja. Pateicoties mūsu ļoti labajai sadarbībai ar Skrundas izpildvaru, mums, ZS 45. Kuldīgas NBN, radās iespēja lūgt atļauju izmantot objektu, lai trenētu bataljona zemessargus kaujai apdzīvotās vietās. Īsā laika sprīdī arī citas NBS apakšvienības, uzzinot par šādu iespēju, griezās pie Skrundas novada domes ar līdzīgu lūgumu. Gandrīz 100% gadījumu atļauja tika dota.

Mēs, Latvijas armijas virsnieki, instruktori un karavīri, labi saprotam, ka daļa no mūsdienu konfliktiem norisinās apdzīvotās vietās. Ir jālūdz Dievs, lai nekas līdzīgs nenotiktu Latvijā, bet tas mums nedod tiesības negatavot savus karavīrus un zemessargus. Pateicoties mūsu augstākajai virsniecībai un aizsardzības ministra redzējumam, tika pieņemts lēmums Skrundas pilsētiņu pārņemt Aizsardzības ministrijas īpašumā un pielāgot to armijas vajadzībām. Mums tas nākotnē nozīmē kvalitatīvas apmācības reālā infrastruktūrā – lielākā daļa mūsu apdzīvoto vietu un pilsētiņu pēc arhitektūras pilnībā sakrīt ar Skrundas pilsētiņā esošo arhitektūru. Šī gada augustā bataljona Vidējās kravnesības transporta rotas (VKTR) zemessargi vienu nedēļu trenējās Skrundas pilsētiņā, apgūstot virkni mācību tēmu, kas saistītas ar darbībām apdzīvotās vietās, kā miera, tā konflikta laikā. Mācības vadīja LVA biedrs, VKTR rotas komandieris, kapteinis Didzis Ševels. Šī gada nogalē Skrundas pilsētiņā bataljonam notiks kopīgas mācības ar ASV kolēģiem.



VII. NEDRĪKSTAM AIZMIRST

LVA biedrs
atv. pulkvežleitnants **Aivars Pētersons**

PAR TANKU KAUJĀM LATVIJAS TERITORIJĀ 1944. GADĀ

Lasītāju informēšanai rakstīšu par pirmo lielāko Otrā pasaules kara bruņutanku vienību sadursmi un tās iespaidu uz tālāko tanku formējumu taktikas pielietojumu, kā veiksmīgo tā neveiksmīgo, aprakstot konkrētus piemērus Latvijas teritorijā.

Pēc vācu sakāves pie Staļingradas 1942./1943. gada ziemā par nozīmīgāko tiek uzskatītas kaujas Kurskas lokā, kur vācu pavēlniecība realizēja uzbrukumoperāciju (plānotu kā ielenkumoperāciju) frontes izcīlnī pie Kurskas ar segvārdu Citadele.

Vācu uzbrukumoperācijas sākums bija veiksmīgs. Neskatoties uz sarkanarmijas vienību izmisīgo pretošanos, jau pirmajās dienās tika pārrautas abas padomju aizsardzības pozīcijas Belgorodas virzienā un ar II SS tanku korpusa triecienspēkiem sasniegta trešā aizsardzības pozīcija. Ar Staļina pavēli uz bīstamo Belgorodas frontes iecirkni pārveda frontes operatīvo rezervi – apvienoto ieroču šķiru 5. lauka armiju un Staļina stratēģisko rezervi – 5. gvardes tanku armiju. Propagandas nolūkos tankistu kaujas vienībām pat bez jebkādiem kauju nopelniem tika piešķirti gvardes nosaukumi.

No 1943. gada Vermahta kājniekus pārdēvēja par grenadieriem, tādējādi arī 1943. gadā formētā Latviešu leģiona divīzijas kļuva par grenadieru divīzijām. Milzīgo padomju spēku saskaņotu darbību frontē koordinēja padomju ģenerālštāba priekšnieks maršals Vasiļevskis.

Vācu puse uzbrukumu sāka naktī uz 5. jūliju, un stratēģiskajā operācijā iesaistījās milzīgi spēki no abām pusēm. Šīs operācijas analīze nav pētījuma galvenais uzdevums, tāpēc apskatīsim tikai tās nozīmīgākos faktus.

Operācijā vācu puse iesaistīja savus jaunākos tanku modeļus – *Panteras*, *Tīģerus* un pašgājējus *Ferdinands*. Šo kaujas mašīnu galvenais sasniegums bija uz tiem uzmontētie tālšāvēju vidējā kalibra lielgabali, kuri pārspēja padomju tanku lielgabalu tālšāvēību, tādējādi uzvarot vairākumā ugunskauju.

Citadeles gaitā sevišķa nozīme bija tanku formējumu satikšanās kaujās **12. jūlijā** (padomju dokumentos formulēts kā pretuzbrukums) starp vācu II SS tanku korpusu (motorizētās divīzijas *Mirongalva*, *Ādolfs Hitlers un Reih*) ar padomju ģenerāļa Pāvela Rotmistrova komandēto 5. gvardes tanku armiju (gv TA) 5 km starplaukā starp dzelzceļa līniju pie stacijas Prohorovka un Psjolas upi. Apvidus bija nelabvēlīgs padomju pusei, kurā bija tikai viens tankiem izbraucams ceļš, kuru paspēja ieņemt un bloķēt vācu tankisti un prettankisti. Savukārt vāciešiem nelabvēlīga bija Psjolas upe, kuru gan savlaicīgi forsēja divīzijas *Mirongalva* (*vāciski Totenkopf* arī SS-T) tanku grenadieru (motorizētie kājnieki). Upes pārpurvotos krastos nevarēja uzcelt pontontiltus bruņu tehnikas pārceļšanai, lai veiktu Prohorovkas apiešanas manevru no rietumiem. Tādējādi vācieši apiešanas manevru uzsāka korpusa otrā flangā (Koročas virzienā). Kopskaitā tanku kaujā pie Prohorovkas piedalījās 514 padomju tanki pret 210 vācu tankiem un pašgājēju lielgabaliem. Bez tam vācu apiešanas manevrā Koročas virziena sadūrās 148 padomju tanki pret vācu 119 tankiem. Padomju zaudējumi bija satricošī. Jau kaujas pirmās 10 stundās 5. gv TA zaudēja vairāk kā pusi savu tanku. Beidzoties kaujām 16. jūlijā, bija iznīcinātas 334 kaujas mašīnas un vairāk kā 200 kaujas mašīnu atradās remontā. Staļina stratēģiskās rezerves – gvardes tanku armijas atlikumi – tika atvilkti no kaujas lauka...

Šeit jāpaskaidro – formējumu kaujas gatavība vispārpieņemti noteikta: 75% personālsastāva un kaujas līdzekļu nodrošinājums – formējums skaitās pilnā kaujas gatavībā; 50% personālsastāva un kaujas līdzekļu nodrošinājums – formējums atrodas ierobežotā

kaujas gatavībā; 25% personālsastāva un kaujas līdzekļu nodrošinājums un mazāk – formējums nav kaujas spējīgs. Rotmistrova tanku zaudējuma kaujā pie Prohorovkas bija vairāk kā 50% kaujas sastāva nodrošinājums, un zaudējums radīja ārkārtīgi negatīvu reakciju padomju augstākajā vadībā. Ārkārtējā notikuma izmeklēšanai Rotmistrova komandpunktā ieradās kompartijas centrālkomitejas sekretārs Georgs Maļenkovs. Divu nedēļu izmeklēšanas rezultātā tika izstrādāts priekšlikums – Rotmistrovu atcelt no amata un nodot kara tribunālam. Šķita ģenerāļa karjera ir beigusies.

Taču ģenerāļa liktenī netieši iejaucās Ādolfs Hitlers. Jau Prohorovkas kauju laikā 12. jūlijā uz Hitlera mītni tika izsaukti *Citadeles* tiešie vadītāji – vācu armijas grupu *Dienvīdi* un *Centrs* pavēlnieki ģenerāļi Manšteins un Klūge. Dienvidēiropā bija kardināli izmainījusies stratēģiskā situācija. Sabiedrotie jau 9. jūlijā bija izcēlušī savu desantu Dienviditālijā. Itāļu armija praktiski nepretojās. Dienvidos bija vajadzīga jauna armiju grupa, un Hitlers pavēlēja operāciju *Citadele* pārtraukt, karaspēku atvilkt izejas pozīcijās, bet motorizētās vienības nekavējoties pārsviet uz Eiropas dienvidiem. Jau 16. jūlijā vācu vienības sāka atiet.

Notikušo padomju propaganda pasniedza kā uzvaru Kurskas kaujā! Par zaudējumiem nemīl runāt pat šodien, vairāk tiek uzsvērtā savu karavīru varonība... Sarkanarmijas vēsturnieku vietā to pārspīlēti dara vācu feldmaršals Manšteins savā atmiņu grāmatā, izteiksmīgi nosauktā – "Zaudētās uzvaras." 13. jūlijā vācu gūstā jau bija nonākuši 24 000 sarkanarmiešu...

1944. gads. Padomju uzbrukumoperācija Rīgas virzienā

Latvijas teritorijas specifika nepieļauj plašu tanku formējumu izvēršanu kaujas izkārtojumā, tādējādi plašai karadarbībai raksturīgas ir tikai atsevišķas uzbrukumoperācijas ar tanku vienību atbalstu. Tāds ir arī padomju Madonas uzbrukumoperācijas nobeiguma posms.

1944. gads Otrā pasaules kara vēsturē iezīmējas ar lielām izmaiņām kā Austrumfrontē, tā Rietumfrontē (stratēģiskā desantoperācija *Overlord* 1944. gada 6. jūnijā Francijas ziemeļos).

Austrumfrontē vācu karaspēks atgāja uz savlaicīgi izbūvēto "Austrumvalni", kas atradās apmēram 50 km attālumā no Latvijas teritorijas, austrumos no Ostrovas, Idrīcas un Polockas un kurā, gan tikai uz laiku, izdevās apturēt padomju ofensīvu. Padomju puse, pēc vairākkārtējām neveiksmēm Baltijas virzienā, jūnija beigās uzsāka vērienīgu Baltkrievijas stratēģisko uzbrukumoperāciju, ielaužoties Lietuvas teritorijā gar Latvijas dienvidrobežu. 16. jūlija vācu pavēlniecība atstāja Rēzekni un Daugavpili, atējot uz Alūksnes pozīciju (vāciski *Marienburg Stellung*) aiz Aiviekstes – Pededzes līnijas.

Padomju Ģenerālštābs nekavējoties plānoja uzbrukumu Madonas-Rīgas virzienā. Augusta sākumā tika forsēta Aiviekste, un uzbrucēji sasniedza Centrālvidzemes augstienes līnijā Galgauska-Cesvaine-Madona-Pļaviņas. Tālākam uzbrukumam 17. augustā caur Ērgļiem tika plānota 3. triecienarmija, pastiprinot to ar vairākām strēlnieku divīzijām un 5. tanku korpusu.

Pēc vairāku dienu neveiksmīga uzbrukuma vācu pozīcijām šķēršļotajā Centrālvidzemes augstienē gar Aronas upi, Baltijas Armiju grupas vadība kā pēdējo līdzekli liek kaujā ievadīt tanku korpusa trīs tanku brigādes. Vāciešiem trūkst prettanku līdzekļu un vienai no brigādēm, kaut arī tikai 18. augusta vakarā, izdodas pa krūmaino apvidu izbaukt vācu aizmugurē uz Bērzaunes-Vestienas lielceļa pie Ozolkroga.

Tālākajā maršrutā pie Talejas upītes priekšējo tanku sašauj vācu sprostgrupa. Tankistiem palīdz korpusa motorizēto strēlnieku priekšgrupa, bet 3. triecienarmijas vienības vēl nav pārvarējušas vācu grenadieru pretestību to galvenajā pozīcijā pie Aronas un ar tiem nav nekādas sadarbības.

Talejas sprostpožīcijā 4 stundu nakts kaujā tankisti tomēr izlaužas un ar rīta gaismu sasniedz Kāla ezeru. Brigādei nekādu sakaru nav, strēlnieku vienības ir nožēlojami atpalikušas, un tanku bataljona komandieris sāk riskantu reidu vācu aizmugurē virzienā uz Ērgļiem.

Situācija joprojām ir sarežģīta abās frontes pusēs. Vāciešiem trūkst prettanku spēku, bet triecienarmijas strēlnieku divīzijas ir nožēlojami atpalikušas.

Padomju tanku korpusa vadība vispār nezina, kur atrodas naktī pazudusī tanku brigāde. Tikai ap pusdienu noskaidrojas, ka tā ir Ērgļos; šim faktam sākumā nemaz netic, bet pēc tam sāk drudzaini rīkoties. Uz Ērgļiem pagriež visus korpusa spēkus, bet 3. triecienarmijas komandieris pavēl no katra pakļautā strēlnieku korpusa ar automašīnām pārsviest uz Ērgļiem pa vienam strēlnieku bataljonam. Taču tikai dienas beigās viens nepilns bataljons sasniedz Stirnu ezeru, bet otrs – Tolkas muižu.

Tomēr galvenie notikumi tajā laikā risinās Ērgļu rajonā. 5. tanku korpusa 24. tanku brigāde (tbr) tika pagriezta uz ziemeļiem pa Cēsu ceļu Katriņas virzienā, kur pēc 4 km sadūrās ar vācu sedzējvienībām; 70. tbr izbrauca pa Rīgas šoseju līdz Zeltiņiem (7 km no Ērgļiem) un tika pagriezta uz Mazozolu muižu, kur kopā ar tanku korpusa prettanku divizionu jau 20. augustā to iznīcināja vācu 912. triecienlielgabalu divizona rota; 41. tbr sedza Rīgas šoseju pie Rausēniem. Šīs brigādes rajonā otrā dienā pienāca dažas 3. Triecienarmijas 21. un 28. strēlnieku divīziju priekšvienības, kuras bez artilērijas atbalsta nespēja tankistiem palīdzēt (sk. kartoshēmu pielikumā).

Vācu labi organizētā pretuzbrukumā 5. tanku korpus praktiski tika iznīcināts (zaudēti 280 kritušie, 858 ievainoti, sadega 93 tanki un pašgājēji). Pēc vācu avotiem padomju puse zaudēja 108 kaujas mašīnas, kaut arī faktiski šajā epizodē tanku kaujas nenotika...

Šajā operācijā piedalījās arī vācu pavēlniecības caur Berlīni izsauktā vācu aviācijas tanku iznīcinātāju eskadrija. Pulkvežleitnanta H. Rudeļa komandētā eskadrija bāzējās Blomes lidlaukā, un operācijas gaitā Rudelis pie Ērgļiem personīgi iznīcināja savu 320. pretinieka tanku (viņš kopskaitā iznīcinājis 519 pretinieku bruņumašīnas un par to kā vienīgais virsnieks apbalvots ar zelta ozollapām pie Bruņinieka krusta). Bez tam cīņā pret tankiem tiek pielietota visu kalibru prettanku artilērija un rokas prettanku reaktīvie šāviņi *Panzerfaust*, latviešu saukti par tanku dūrēm.

Informācijas avots – 5. tanku korpusa vēsture, vācu asa H. Rudeļa dienasgrāmata un korpusa komsorga V. Kirsanova atmiņas, kuras publicēja avīze Stars žurnālista Jāņa Pļaviņa tulkojumā, bet daudzo iznīcināto tanku vraku fotouzņēmumi bija publicēti laikrakstā *Tēvija* 1944. gada 29. augustā.

Tanku kauja Ogres – Liepkalnes virzienā dienvidos no Ērgļiem

1944. gada oktobra sākumā 5. tanku korpus faktiski tika formēts no jauna – 4 km dienvidos no Kāla ezera Šlakānu apkartnē. Tajā bija ieinteresēta padomju armijas grupa (komandieris ģenerālis Jerjomenko), jo nebija atcelta Rīgas šturmēšana.

Abas pretinieku puses bija daudz mācījušās no pamācošā padomju bruņu spēku iebrukuma frontes pārrāvumā 19.–23. augustā pie Ērgļiem. Kara vēsturē tas ir jau iegājis kā tanku iebrukums Madonas telpā (vācu formulējums).

Savukārt, lai sevi pasargātu no atkārtota padomju tanku iebrukuma, vācu armiju grupa *Nord* (Ziemeļi) no savas rezerves pa dzelzceļu Ērgļu virzienā uz Taurupi pārsviež savu 14. tanku divīziju un 502. atsevišķo smago tanku bataljonu, kuri bruņoti ar tankiem Pz.5 (Pantera) un Pz.6 (Tīģeri). Padomju Baltijas stratēģisko uzbrukumoperāciju tiek plānots veikt vienlaicīgi 14. septembrī virzienos Tartu – Tallina un Rīga – caur Ērgļiem un no Baldones.

Vāciešiem katastrofāli trūkst spēku tik plašai frontes segšanai. Vācu grupējuma *Nord* komandpunktā to ir paredzējuši, ielānojot atiešanas operāciju ar segvārdu „Aster”, atstājot Igauniju un Ziemeļlatviju, un nepieļaujot frontes sašķelšanu. Trūkst tikai Hitlera

atļaujas; tāpēc *Nord* pavēlnieks steidzoši izlido uz „Volfšanci” – Hitlera galveno mītni Austrumprūsijā. Atļauja pēc smagām sarunām tiek saņemta, jo no 14. septembra jau rit smagas kaujas.

Centrālvidzemē uzbrūk trīs padomju lauka armijas, un 3. Triecienarmijas iecirknī kaujas signālu gaida atjaunotais 5. tanku korpuss, lai attīstītu uzbrukumu 79. un 100. strēlnieku korpusu pārrāvuma joslā. Taču atkārtojas iepriekšējais. Padomju artilērija intensīvi apšauda vācu priekšpozīcijas, kuras padomju stratēģi kļūdaini ir novērtējuši kā galvenās. Vācu ložmetēji uzbrucējus nogulda priekšlaukā. Uzbrukuma josla ir iezīmējusies un jau 14. septembra vakarā vācu 14. tanku divīzijā skan kaujas trauksme. Pret padomju 41. un 24. tanku brigādes plānotajām uzbrukuma joslām apmēram 8 km dienvidos no Ērgļiem, maršrutā Taurupe-Līčupe-Ogresmuiža-Liepkalne tiek izvirzītas divas vācu tanku grupas – labā grupa virzienā Liepkalne-Beņēni un kreisā – Ogresmuiža (saukta arī Vecogre)-Avēni. Katrā grupā – tanku un motorizēto grenadieru bataljoni, artilērijas divizons, zenītdivizons un sapieri.

Vācu tanku kaujas grupas plānoto darbības rajonu sasniedz 15. septembrī dienas vidū un ugunskaugu ar pretinieku uzsāk jau pievakarē. 16. septembrī rit intensīva savstarpēja apšaušana, iesaistot visu artilēriju. Sarkanarmijas uzbrukums šajā frontes iecirknī tiek bloķēts, un ar to 14. tanku divīzija savu pirmo uzdevumu ir izpildījusi, un padomju 5. tanku korpuss pārrāvumā nav izests.

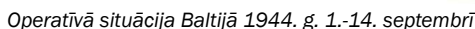
Naktī uz 17. septembri 14. tanku divīzija tiek steidzoši atsaukta uz Taurupi pārvešanai uz Baldoni. Divīzijas atiešanu sedz *Tīģeri*.

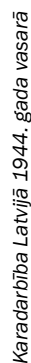
Liepkalnes frontes iecirknī abpusēja apšaušana ilgst vēl trīs dienas, un 19. septembrī sākas Āster plānotā vācu atiešana uz Siguldas pozīciju.

Ralfa Gramsa sastādītajā 14. tanku divīzijas vēsturē tiek minēts, ka uzbrukumkaujā Veņēnu virzienā tikuši bojāti astoņi *Panteras* tipa tanki, taču par viņu evakuāciju informācijas trūkst. Kā liecina kapteinis V. Kirsanovs savā visumā plašajā atmiņu stāstā, 5. tanku korpuss zaudējis 43 kaujas mašīnas, galvenokārt vidējos tankus, rajonā dienvidos no Ogres upes līdz Liepkalnei un tā centrālajā virzienā Veņēni-Ozolmuiža (tagad Sidrabiņi); pie tam padomju 24. tanku brigāde – virzienā uz Barkaišiem, bet 41. tanku brigāde – virzienā uz Skudrēm. *Lendliza* vieglajiem tankiem M3 L ar 37 mm lielgabalu vispār bija liegts tuvoties ugunslīnijai. Pie tam Kirsanova minēto *Ferdinandu* Latvijas kaujas zonā nekad nebija, tie acīmredzot tiek jaukti ar vācu pašgājēju *Stug-III*.

Šajās kaujās nozīmīgākā un acīmredzot izšķirošā nozīme bija vācu jaunāko tanku tālšāvēju 75 un 88 mm garstobrainajiem lielgabaliem, kuri sašāva pretinieku, tiklīdz tas parādījās maksimālās distances attālumā.

Bez iepriekš aprakstītajām dramatiskajām tanku kaujām kara pēdējā periodā Latvijas teritorijā samērā īslaicīgas tanku kaujas notika arī Auces-Dobeles, Tukuma un Jelgavas virzienos.







19.-24.08.44.

3. TRA MADONAS OPERĀCIJAS II POSMĀ

PADOMJU 3. TRIECIENARMIJAS GRUPĒJUMS

5. TANKU KORPUSS (24., 41., 70. TBR, 5. M. STR. BR.)

100. SK (21.GV, 28., 200. SD) NO 13.08.

79. SK (150., 207., 171. SD)

95. SK (219., 391., 379. SD)

18. ARMIJAS 10. ARMIJAS KORPUSS

329. KD (KĀJN. DIV.) JUMURDAS IEC.

121. KD RIET. UN ZIEM. NO ĒRĢIEM

132. KO DIENVIDOS NO ĒRGLIEM

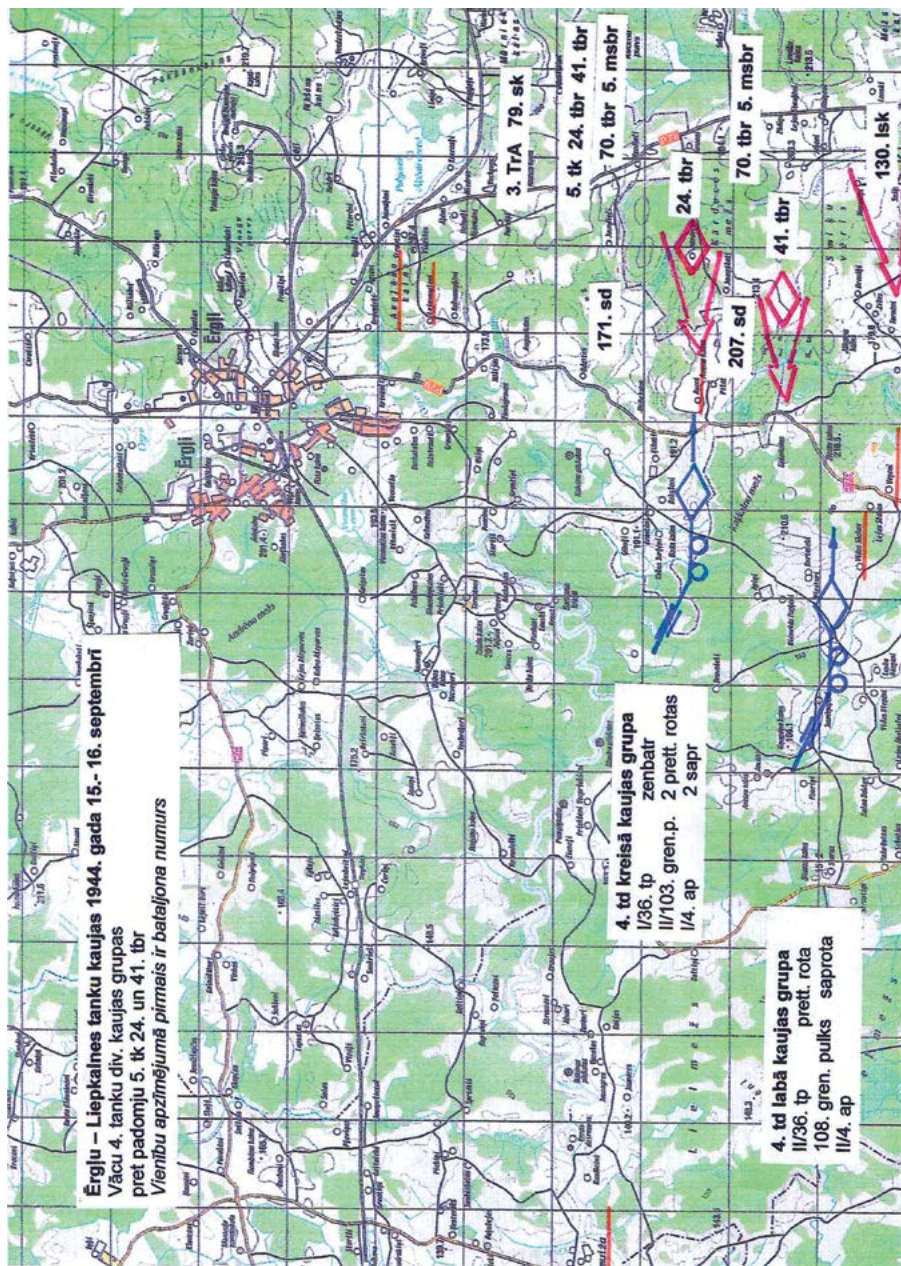
912. TRIECIENART. BR. (PAŠG. UZ T-III BĀZES)

ZR NO BĒRZAUNES 3 DIENĀS SAŠAUJ 108 TANKUS

**ZAUDĒTI JĀ TANKI UN
PAŠĢĀJĒJI**

5-TÁNKU KÖRP. ATL. 23.08.

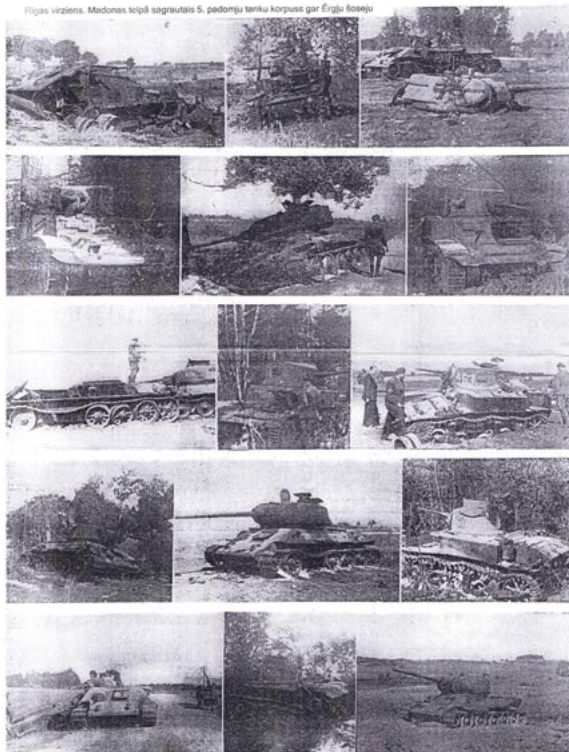
Ērgļu kaujas 1944. gada 19.-24. augustā



Ērgļu – Liepkaines tanku kaujas 1944. gada 15.–16. septembrī

Tanku kapos pie Ērgļiem

Rīgas virziens. Madonas šķēdā sagrautais 5. padomju tanku korpuss gar Ērgļu šoseju



Ērgļu – Rīgas virziens 1944. g.



Ērgļu-Rīgas virziens 1944. g. un Vestienas kaujas lauks mūsdienās

VIII. AIZSAULES PULKOS IESAUKTI

LVA biedrs,
atvaļināts pulkvežleitnants **Gunārs Goba**

LATVIJAS PATRIOTS AIZSAULĒ¹ (23.02.1935. - 11.03.2016.)



Tikai 17 dienas pulkvežleitnantam Osvaldam Arnicānam bija lemts nodzīvot astoņdesmit otrajā dzīves gadā. Bet viņš tā gribēja sagaidīt Latvijas 100. dzimšanas dienu un priecāties kopā ar bērniem, radiem un draugiem!

Pulkvežleitnants nesavtīgi ieguldījis savas zināšanas un pieredzi Latvijas armijas atjaunošanā, apmācot un audzinot nākošos NBS virsniekus Nacionālajā aizsardzības akadēmijā (1992.-1998.). Un tie nebija viegli gadi, jo viss bija jāsāk „no nulles.” Vienīgi lielā dzīves pieredze un zināšanas, kuras Osvalds Arnicāns bija ieguvis, mācoties Kara inženieru akadēmijā Maskavā, deva iespēju kvalitatīvi apmācīt nākošos vada komandierus visumā sarežģītajā kara „inženierijā” – izveidot

nocietinājumus, forsēt ūdens šķēršļus, mīnu laukus, spridzināt un neitralizēt nesprāgušo munīciju. Tas viss nebija vienkārši un bija pat ļoti bīstami. No Osvalda sarakstītajiem mācību materiāliem vēl šodien mācās topošie virsnieki.

Osvalds Arnicāns bija liels ceļotājs, jo uzskatīja, ka visiem, iespēju robežās, jāiepazīst planēta, uz kuras dzīvojam. Un tā viņš ir pabijis gandrīz visās Eiropas valstīs, Ziemeļāfrikā un Āzijā. Ar saviem ceļojuma iespaidiem dalījās ar mums, Latviešu virsnieku apvienības (LVA) biedriem. Pulkvežleitnants iesaistījās kā LVA, tā arī Latviešu strēlnieku apvienības (LSA) darbā un, cik atļāva veselība, arī skolēnu patriotiskajā audzināšanā savā dzīvesvietā Ziepniekkalnā.

Mani un Osvalda ceļi krustojušies, sākot ar 1993. gadu, Nacionālajā aizsardzības akadēmijā. Bet agrāk, tālajos 60.-os gados, abi mācījāties Kara inženieru akadēmijā – viņš inženieros, es – astronomijas un ģeodēzijas fakultātē. Bet topogrāfiskās kartes bija jāzina visiem virsniekiem. Un Osvalds tās pārvaldīja teicami, kā īsts virsnieks!

Osvalds ļoti mīlēja savu dzimto pusi, zilo ezeru zemi, Latgali, uz kuriem katru gadu devās svinēt Vasaras Saulgriežus un Jāņus. Šogad tas izpaliks. 2016. gada 16. martā, Latviešu leģionāru dienā, tuvinieki, draugi, NAA, LVA, LSA pārstāvji pulkvežleitnantu Osvaldu Arnicānu ar militāru godu guldīja zemes klēpī Katlakalna kapos, Rīgā.

Osvalda apbalvojumus: 1991. gada *Barikāžu dalībnieka piemiņas zīmi*, aizsardzības ministra *Atzinības goda zīmi*, goda zīmi *Sekmējot Latvijas dalību NATO*, NBS komandiera apbalvojumus – 2. pak. goda zīmi *Par nopelniem*, NAA *Atzinības zīmi*, NAA piemiņas zīmi *NAA 10 gadi*, LVA jubilejas medaļu *LVA 90 / 1922-2012* – glabās tuvinieki.

Lai tev, Osvald, vieglas dzimtās zemes, Latvijas, smiltis! Paturēsim Tevi gaišā piemiņā.

¹ Raksts publicēts žurnālā *Tēvijas Sargs*, 2016, aprīlis, Nr. 4.

LVA biedre **Maija Zālīte**

*"Man bija tas gods palikt dzīvam.
Man bija tā sūtība darīt tautai derīgu darbu...,
kur vien tas iespējams – uzturēt latvisku garu."*

A. Vaidziņš, 19.09.2003.

ATVAĻINĀTS LEITNANTS ARTURS VAIDZIŅŠ AIZSAULĒ (19.05.1923. – 19.04.2016.)

Arturs Vaidziņš, viens no aktīvākajiem cīnītājiem par Lestenes baznīcas vērtību likteni, bija īpašs cilvēks, radoši aktīvs visās savās izpausmēs – tā par viņu rakstīts grāmatā *"Lestenes stāsts Latvijai / Šodien un mūžībā"*, Lestenes baznīcas atjaunošanas fonda izd., 2016.

Dzimis 1923. gada 19. maijā Jēkabpils apriņķa Biržu pagasta "Vaguļos" zemkopju Jura un Bertas ģimenē. Tēvs bijis Latvijas Brīvības cīņu dalībnieks. Četru bērnu ģimenē Arturs ir jaunākais. 1929. gadā vecāki Saukas pagastā (tagad Viesītes nov.) nopērk zemi un nodibina jaunsaimniecību "Jaunbalceri." Īsā laika posmā tiek uzceltas piecas ēkas un liela māja vīnogu audzēšanai.

Arturs mācījies Neretas pamatskolā, tad no 1937. gada līdz 1942. gadam – Priekuļu lauksaimniecības vidusskolā. Pēc Latvijas okupācijas 1940. gadā padomju vara atņēma daļu zemes, saimniecības inventāru un lopu.

1942. gadā pēc Saukas pagasta vecākā uzaicinājuma Arturs sāk tautskolotāja darbu Kesteru skolā. Viņš vada arī Tautas palīdzības Jaunatnes kopu, Latvju Jaunatnes organizācijas Saukas nodaļu, Tautas namā iestudē vairākas lugas.

1943. gadā Arturu mobilizē Latviešu leģionā; 13. oktobrī viņš ierodas Rīgā, Artilērijas kazarmās pie Krustabaznīcas; tiek iedalīts 15. divīzijas Piegādes rotā. Iziet apmācības Instruktoru skolā Bolderājā. Pēc īsa dienesta Piegādes rotā tiek nosūtīts uz mācībām Junkurskolā Čehoslovākijā. 1944. gada novembrī – norīkots dienēt 19. divīzijas štābā Lestenes muižā par Izlūkbataljona triecienlielgabalu pavadvada komandiera vietnieku, vēlāk – komandieri. Piedalījies Ziemassvētku kaujās Lestenes apkaimē. Par varonību un karotprasmi apbalvots ar Dzelzskrustu (2. šķ., 03.01.1945.); 20. martā paaugstināts leitnanta dienesta pakāpē. Kaujas turpinājušās pie Zebrenes un Blīdenes; tur ievainots, piešķirtas tiesības nēsāt Ievainojuma nozīmi melnā (07.03.1945.) un Trieciennozīmi sudrabā. Ārstējies Sabiles, vēlāk Vandzenes lazaretē. Pēc Vācijas kapitulācijas 1945. gada 9. maijā Ēdoles stacijā¹ izdevies no sanitārā vilciena izkāpt, izvairīties no filtrācijas un kļūt par civilistu. Pēc viņa paša atzinuma: "Dievs, Tēvija un labi cilvēki palīdzēja atgriezties dzimtajā pusē un izdzīvot."

No 1945. gada 2. novembra A. Vaidziņš divus gadus strādā Rīgā, LPSR Valsts Ceļojumā teātrī par režisora palīgu un aktieri. No 1947. gada līdz 1951. gadam neklātienē studē LVU Filoloģijas fakultātē Latviešu valodas un literatūras nodaļā. Paralēli studijām strādā par skolotāju Neretas un Rundēnu vidusskolās.

1949. gada 25. martā uz Sibīriju izsūtīta Artura vecākus. Viņam pašam izdodas palikt dzimtenē, taču emocionāli tas ir smags trieciens. Spēku dod darbs amatieru teātros,

¹ Šaurisliežu dzelzceļa līnija Kuldīga – Ēdole – Alsunga tagad likvidēta.

iestudējot vairāku autoru lugas. 1954. gadā Arturu pārceļ darbā uz Dobeles rajona Jaunpils vidusskolu. Arī tur turpinās režisora darbs, iestudējot amatieru teātros R. Blaumaņa, V. Lāča, J. Raiņa, V. Šekspīra lugas.

1958. gadā tiek šķirta laulība ar Ainu Bringmani. Arturs nodibina jaunu ģimeni ar ārsti, medicīnas dienesta kapteini Veltu Ļuļaku, pēc 10 gadiem ģimenē piedzimst meita Mikaēla. 1959. gadā no Sibīrijas atgriežas Artura vecāki, taču saimniecībā "Jaunbalceri" dzīvot viņiem neatļauj.

Pēc visiem pārdzīvojumiem Arturs vēlas profesionāli uzrunāt savu tautu ar mākslas izteiksmes līdzekļiem. 1959. gadā viņš iestājas Valsts Mākslas akadēmijā un 1965. gadā, studējot neklātienē, beidz Mākslas zinātņu fakultāti kā mākslas zinātnieks. 1960. gadā tiek pārcelts darbā uz Kandavas internātskolu; tur pasniedz estētiku, iekārto telpu interjerus, gūst popularitāti šajā jomā un viņa pakalpojumus lūdz internātskolas Jelgavā, Rīgā, Baldones bērnu namā un citur. Arturs darbā iesaista arī skolēnus. Panākumi bērnu estētiskajā audzināšanā ļauj piedalīties Vissavienības Tautas saimniecības sasniegumu izstādē, saņemot izstādes mazo sudraba medaļu. 1963. gadā Arturu Vaidziņu pārceļ darbā uz Tukuma Mākslas un novadpētniecības muzeju. Jaunākais zinātniskais līdzstrādnieks lasa lekcijas arī Tautas universitātes klausītājiem par ētikas un estētikas tēmām.

Īpaši jāatzīmē A. Vaidziņa nopelni Lestenes baznīcas kokgriezumu glābšanā no iznīcības, tos demontējot un pārvedot uz muzeju. Sarīkota kokgriezumu izstāde, atgūta un Tukuma muzejam glabāšanā nodota Lestenes baznīcas Viesu grāmata – ģenerāļa Mārtiņa Hartmaņa ģimenes dāvana draudzei. Kopā ar Rundāles pils muzeja vadītāju Imantu Lancmani darīts viss iespējamais, lai padomju varas apstākļos glābtu Lestenes baznīcas iekštelpu iekārtu un vērtības. Arturs turpina arī lugu un montāžu iestudējumus.

Šī aktīvā darbošanās pastāvošajai iekārtai nav tīkama, sākas trūkumu meklēšana Artura darbā un dzīvē. Seko vairāki aizliegumi veikt noformēšanas darbus iestādēs un skolās, neatļauj lasīt lekcijas par mākslas zinātņi un pedagoģiju. 1971. gadā A. Vaidziņu atbrīvo ("pēc paša lūguma") no darba Tukuma muzejā. Turpmāk viņš veic mākslinieka-noformētāja un citus gadījuma darbus vairākās skolās un iestādēs. 1974. gada nogalē izdodas atsākt pedagoga darbu. Līdz pensionēšanās brīdim 1985. gadā strādājis par skolotāju un audzinātāju Rīgas Neredzīgo bērnu internātskolā, Rīgas un Jūrmalas internātskolās, arī Engures vidusskolā.

Būdam pensionārs, Arturs ārstējas, kārtro savas sakrātās kolekcijas, ar interesi seko pārmaiņām valsts dzīvē. Aktīvi dzīvo līdz 1991. gada Barikāžu laikam.

Pēc Latvijas valstiskās neatkarības atgūšanas Arturs Vaidziņš iesaistās Latvijas Nacionālo karavīru biedrībā, Brālībā "Lāčplēšu Dižcilts", Daugavas Vanagu apvienībā Latvijā; kopš 1994. gada ir LVA biedrs.

Latvijas aizsardzības ministra apbalvojums "Atzinības goda zīme" (2002.), suminājumi 80 gadu jubilejā, NBS komandiera apbalvojums "Par nopelniem" (1. pak., 2004.), LVA Jubilejas medaļa "LVA – 90" (2012.) ir mudinājuši sirmo karavīru turpināt latviešu virsnieka, pedagoga, mākslas zinātnieka un mākslinieka dzīves pieredzes sniegšanu tautas jaunajām paaudzēm.

Ar militāru godu, NBS karavīru, tuvinieku, domubiedru un draugu pavadīts, virsleitnants Arturs Vaidziņš 13. aprīlī rod mūža dusas vietu Ozoliņu kapos Tukumā. Viņa paveiktais darbs sniedz garīgu baudījumu atjaunotajā Lestenes baznīcā un ir viņa dzīves turpinājums tautas atmiņā –

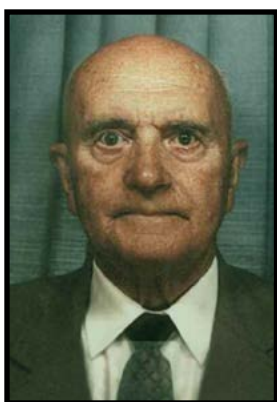
*Tāds garš un dodošs mūžs,
Ar darbiem apaudzis, kā ozols smagām zīlēm.*

LVA biedre **Maija Zālīte**

*Lai ceļi tālēs ved,
Ja liktenis tā lēmis,
Sirds piederēja dzimtenei
Un mūžam piederēs.*

A. Vaidziņš, 19.09.2003.

**PĒDĒJAIS MUMS ZINĀMAIS LATVIJAS KARA SKOLU BEIGUŠAIS VIRSNIIEKS,
ATVAĻINĀTS VIRSLEITNANTS JĀNIS BACHMANIS MŪŽĪBĀ (21.10.1912. – 28.07.2016.)**



Noslēdzies stāsts par Latvijas Kara skolu (LKS) beigušo virsnieku gaitām pasaules ceļos. Jānis Bachmanis Aizsaulē aizgāja dzīves 104. gadā. Viņš bija viens no tiem daudzajiem, kuru izvēlēto dzīves ceļu būtiski mainīja Otrā pasaules kara gaita un iznākums – Latvijas divreizēja okupācija un iekļaušana uzvarētājvalsts sastāvā.

Jāni Bachmanis dzimis 1912. gada 21. oktobrī Svētcima (tagad Salacgrīvas, Salacgrīvas novads) pagastā. 1932. gadā beidzis Salacgrīvas ģimnāziju. No 1934. gada līdz 1935. gadam dienējis Latvijas armijā. 1937. gadā iestājies LKS, to beidzis 1939. gada 1. septembrī (13., priekšpēdējais, izlaidums) un ar Latvijas Valsts prezidenta K. Ulmaņa 260. pavēli armijai un flotei (kopā ar 128 citiem jaunajiem virsniekiem) paaugstināts leitnanta dienesta pakāpē.

Dienējis Latvijas armijā Latgales artilērijas pulkā. Pēc PSRS iebrukuma Latvijā 1940. gada oktobrī pārskaitīts Sarkanarmijas 24. teritoriālajā korpusā. Liktenīgajās 1941. gada jūnija dienās atradies karaspēka vasaras nometnē Litenē. Represijās nav cietis un dienesta vietu izdevies pamest.

Vācu okupācijas laikā no 1943. gada maija dienējis Latviešu leģiona 19. divīzijā artilērijas pulkā. Piedalījies kaujās Volhovā, visās atkāpšanās kaujās līdz pat Kurzemes cietoksnim un Ziemassvētku kaujās pie Džūkstes. Par karotprasmi un varonību apbalvots ar II šķiras (23.02.1944.) un I šķiras (30.12.1944.) Dzelzskrustu. 1944. gada jūnijā paaugstināts virsleitnanta dienesta pakāpē. Kara beigu posmā nokļuvis Vācijā. 1945. gadā Benešovā, Čehoslovākijā beidzis baterijas komandieru kursus. Pēc Vācijas kapitulācijas 1945. gada augustā Rietumu sabiedroto zonā Putlosā, Vācijā saņemts gūstā. Līdz 1946. gada martam atradies karagūstekņu nometnē Cēdelgemā, Beļģijā.

Pēc atbrīvošanas J. Bachmanis izceļojis uz Lielbritāniju; strādājis fabrikā. Sapratis, ka starptautiskā situācija nebūs Latvijai labvēlīga un dzimtenē atgriezties nav cerību, mācoties neklātienē, 1957. gadā Londonā ieguvis tehniskā zīmētāja diplomu. Šajā profesijā nostrādājis 20 gadus; pensionējies; kursus apguvis arī gleznošanas tehniku. Gleznojis galvenokārt dabas skatus akvareļu tehnikā. Vietējā angļu baznīcā sarīkojis arī savu gleznu izstādi.

Pēc Latvijas valstiskās neatkarības atjaunošanas Bachmaņa kungs vairākkārt viesojies dzimtenē. 1994. gadā¹ iestājies LVA. Centies ar padomu palīdzēt jaunās latviešu

¹ Ar Latvijas Republikas aizsardzības ministra 28.10.1994. pavēli Nr.77_mk Jānim Bachmanim dienesta pakāpe pielīdzināta Latvijas Aizsardzības spēku atvaļināto virsnieku dienesta pakāpei – atvaļināts virsleitnants.

virsnieku paaudzes veidošanā. 2001. gada vasarā piedalījies Pasaules latviešu virsnieku 3. saietā Zaubē, Kurzemē.

Kā atzinību par mūža garumā saglabāto latvietību, karavīra drosmi, patriotismu un Tēvzemes mīlestību J. Bachmanis saņēmis Latvijas Republikas aizsardzības ministra goda zīmi *“Par ieguldījumu Bruņoto spēku attīstībā”* (1999.), NBS komandiera apbalvojumu, goda zīmi *“Par nopelniem”* (3. pak., 2004.).

LVA ar savu biedru uzturējusi regulārus pasta un telefoniskus sakarus, apsveikusi valsts svētkos un dzimšanas dienās, sūtījusi žurnālu *Kadets* un *Pārstāstus* par LVA darbu. Mūža nogalē sirmā kunga redze ļoti pasliktinājusies, saziņa kļuvusi grūtāka. Taču līdz pat mūža nogalei viņš latviski runāja ļoti pareizi.

Bachmaņa kungs Boltonā (samērā lielā un senā rūpniecības centrā) uzcēlis māju, iekojis dārzu, kurā rosījies līdz pat 2012. gada rudenim. Allaž interesējies par notikumiem Latvijā un pasaulē. Darbojies Daugavas Vanagu Fondā. Arī Jāņa dzīvesbiedre Boltonā nosvinējusi savu simtgades jubileju. Savas simtgades priekšvakarā, jau vairākus gadus pēc sievas nāves, sirmais kungs māju pārdevis un pārcēlies uz dzīvi Veco ļaužu aprūpes centrā turpat Boltonā. Tuvu radnieku ne Latvijā, ne Anglijā Jānim nav.

2012. gada 21. oktobrī Jāni Bachmani 100 gadu jubilejā apciemoja un sveica Latvijas Ārkārtējais un pilnvarotais vēstnieks Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotajā Karalistē, Viņa ekselence Eduards Stiprais, pasniedzot Latvijas Valsts prezidenta, aizsardzības ministra, NBS komandiera, MVP komandiera/NAA rektora un LVA apsveikumus, kā arī apbalvojumu – LVA Jubilejas medaļu *“LVA – 90/1922-2012.”* Jubilāru sveica arī DV Fonda pārstāvis L. Ceriņa kungs. Sirsnīgus sveicienus un labus vēlējumus sirmais gaviļnieks saņēma arī turpmākajos gados.

2010. gada 30. novembrī Melnās kafijas vakarā Jānis Bachmanis telefoniski atsūtīja sveicienus NAA kadeti un mācītspēkiem: *“Novēlu jums visiem laimīgi dzīvot un strādāt Latvijā, kas man diemžēl nebija lemts.”*

Virsliecināta Jāņa Bachmaņa sirds pārstāja pukstēt 2016. gada 28. jūlijā.

Godbijībā noliecam galvas sava biedra, Latvijas patriota garā, darbīgā dzīvesgājuma priekšā. Vēlam Jānim vieglus Aizsaules ceļus. Glabāsim gaišu pēdējā LKS virsnieka piemiņu.



IX. LATVIEŠU VIRSNIIEKU APVIENĪBAS BIEDRU, GODA BIEDRU IEVĒROJAMĀS jubilejas 2017. GADĀ

100 gadi	atv. kapteinis	Atis Antons HOMKA	2. februārī
95 gadi	atv. leitnants (ASV)	Kārlis VANAGS	12. aprīlī
94 gadi	atv. kapteinis	Ojārs Uldis ALEKSIS	29. martā
93 gadi	atv. virsleitnants	Oļģerts MENTELIS	9. maijā
92 gadi	atv. pulkvedis	Auseklis PĻAVIŅŠ	1. janvārī
91 gads	atv. ASV armijas departamenta augstākais civilierēdnis	Egons GOLDŠMIDTS	2. oktobrī
90 gadi	atv. majors	Egberts IMANTS	26. novembrī
88 gadi	atv. virsleitnants	Arnolds Edgars DAMBIS	25. aprīlī
87 gadi	atv. brig. (R) ģenerālis	Vilmārs KUKAINIS	10. augustā
86 gadi	atv. serž.-majors (ASV)	Zigurds LIELJURIS	19. janvārī
	atv. kapteinis	Valdis ŠTEINBERGS	1. jūlijā
	atv. majors (ASV)	Osvalds Edvards BLAUS	25. augustā
85 gadi	kapteinis, ASV jūras kājnieku korpuss, atv.	Alfons MEDNIS	21. martā
	atv. pulkvežleitnants (ASV)	Ilmārs DAMBERGS	5. jūlijā
84 gadi	atv. pulkvežleitnants	Aivars Kārlis PĒTERSONS	22. jūnijā
	atv. majors (ASV)	Tāļivaldis Modris BOĢIS	7. novembrī
83 gadi	atv. kapteinis	Aleksejs OZOLIŅŠ	15. martā
	atv. pulkvedis	Gunārs VEIDE	8. aprīlī
	atv. kapteinis	Valdis PAVLOVSKIS	29. aprīlī
	atv. pulkvežleitnants	Gunārs GOBA	30. jūnijā
	atv. pulkvežleitnants	Valdis LEFLERS	5. augustā
	atv. j. kapteinis (ASV)	Ilmārs KRASTS	14. oktobrī
82 gadi	atv. virsleitnants	Ģirts OZOLIŅŠ	19. martā
81 gads	atv. kapteine	Sarma LĪNE	13. jūlijā
	atv. virsleitnants.	Zigurds MARKOVIČS	3. decembrī

80 gadi	atv. komandkapteinis	Jānis Džons KARPS	12. martā
	atv. virsleitnants	Heinrihs ROGINSKIS	2. aprīlī
	atv. virsleitnants	Gunārs KRAMIŅŠ	28. aprīlī
75 gadi	atv. pulkvežleitnants	Ģirts JĀTNIEKS	24. maijā
70 gadi	atv. pulkvežleitnants	Andris MILLERS	29. janvārī
65 gadi	atv. pulkvežleitnants	Agris LĪBERGS	12. janvārī
	atv. virsleitnante	Inese GULBE	17. septembrī
60 gadi	ģenerālleitnants	Raimonds GRAUBE	28. februārī
	atv. pulkvežleitnants	Aivars BULS	6. maijā
55 gadi	atv. pulkvedis	Ģirts Valdis KRISTOVSKIS	19. februārī
	atv. virsleitnants	Aigars DADZIS	24. jūnijā
50 gadi	atv. pulkvedis	Raimonds RUBLOVSKIS	19. janvārī
45 gadi	komandleitnants	Artis TIRZMALIS	3. aprīlī
	virsleitnants	Helmutš KORNS	5. maijā
	atv. majors	Druvis KLEINS	23. septembrī
35 gadi	kapteinis	Ronalds MANDELIS	18. novembrī

Daudz baltu dieniņu, Laimiņa, dod'i, diženi, raženi dzīvojot'!

Sastādījusi: LVA biedre atv. kapteine Sarma Līne

X. LVA PAR SEVI UN SAVIEM BIEDRIEM 2016. GADĀ FOTOGRĀFIJĀS



Publicitātes foto

24. februārī NBS Apvienotā štāba zālē tiek ienests biedrības LVA karogs. LVA biedru gada atskaite sapulce ievēl valdi un valdes priekšsēdētāja amatā – atkārtoti atv. kapteini Alekseju Ozoliņu.



Foto: atv. vltņ. Andris Meikulāns

Sapulces sākumā atv. kapteinis Aleksejs Ozoliņš sveic ZS Kuldīgas 45. NBN virsniekus, kuri kļuvuši LVA biedri un nodibinājuši pirmo LVA reģionālo nodaļu.



Publicitātes foto

8. maijā, svinīgajā gājienā Latviešu Leģionāru Brāļu kapos Lestenē, LVA karogu nes atv. kapt. Raitis Jēkabsons, asistenti (no kreisās) atv. pulkvežleitnanti Gunārs Goba, Andris Millers.



Publicitātes foto

8. maijā, Lestenē, svinīgā ierindā (no kreisās): pirmais DV CV priekšsēdis, LVA biedrs, atv. fl. adm. Andrejs M. Mežmalis, aiz viņa – EP deputāts Artis Pabriks, LVA biedrs, atv. komandltn. Māris Grinšteins ar LVA vainagu.



Foto: atv. vltņ. Andris Meikulāns

7. jūlijā Zemessardzes veterānu 2. konferencē pulkveža O. Kalpaka dzimtas mājās „Liepsalās”. No labās: LVA biedri atv. kapt. Aleksejs Ozoliņš (2. rindā, pārstāvēt arī ZS StBN Veterānu apvienību) un NBS kapelāns kapt. Raimonds Krasinskis (1. rindā).

Konferencē piedalījās pieci LVA biedri, viņu vidū arī ZS Veterānu apvienības priekšnieks atv. majors Ilgvars Baumanis.



Publicitātes foto

19. maijā Smiltenes ģimnāzijā desmit Ziemeļvidzemes skolu pārstāvji (arī pilsētu vadības, NBS JIC, Ģenerāļu kluba, LVA pārstāvji) piedalījās ceļojošā 2. Cēsu kājnieku pulka Skolnieku rotas piemiņas karoga maiņas ceremonijā. Latvijas Kara muzejs rīkoja radošās darbnīcas. Dienas beigās – dalībnieku svinīgs gājiens līdz Smiltenes Kultūras centram un svinīga minētā karoga maiņas ceremonija.

14. jūnijā – komunistiskā genocīda upuru piemiņas dienā – LVA virsnieki (no labās) atv. pulkvežleitnanti Gunārs Goba, Valdis Jurgelāns svinīgajā atceres brīdī pie dzelzceļa stacijas Gulbenē.



Foto: atv. vlt. Andris Meikulāns

14. jūnijā Litenē ar LVA karogu (no kreisās): kapt. Didzis Ševels, vlt. Helmutš Kornš, vlt. Ilze Lāce, atv. kapt. Aleksejs Ozoliņš.



Foto: atv. vlt. Andris Meikulāns

LVA valdes priekšsēdētājs Aleksejs Ozoliņš Litenē pie “Sāpju sienas” kopā Latvijas Valsts prezidentu Rimonu Vējoni, NBS komandieri ģenerālleitnantu Raimonu Graubi un pašvaldības vadītājiem.

Bijušajā Latvijas armijas nometnes vietā Litenē, kur līdz 14. jūnijam notika gadskārtējā lauka nometne mūsdienu un topošajiem virsniekiem – Nacionālās aizsardzības akadēmijas kadeti. No kreisās: (visi atvaļināti) pltn. Valdis Jurgelāns, plkv. Jānis Melderis, komandltn. Māris Grinšteins, kapt. Sarma Līne.



Foto: atv. vltņ. Andris Meikulāns



Foto: atv. vltņ. Andris Meikulāns



17. jūnijā ZS 45. Kuldīgas NBN svinīgi tika atklātas, bataljona zemessargu pašu spēkiem remontētas, divas auditorijas – viena, nosaukta Kuldīgas novadnieka, latviešu strēlnieka, aktiera Ēvalda Valtera vārdā, paredzēta bataljona personālam, sanāksmēm, otra – veltīta Latvijas pirmās brīvvalsts armijas komandierim, ģenerālim Mārtiņam Peniķim, aprīkota semināru, priekšlasījumu, nodarbību (t. sk. arī jaunsargiem, skolu jauniešiem) rīkošanai. LVA pārstāvji sveica bataljonu, dāvinot J. Meldera grāmatu “6000 virsnieku likteņi Otrā pasaules kara gados” (1. un 2. daļu). Fotogrāfijās (no kreisās): ierakstot veltījumu grāmatā, atv. kapt. S. Līne, atv. fl. adm. A. M. Mežmalis; atv. kapt. A. Ozoliņš gatavojas pasniegt grāmatas bataljona komandieris pltn. A. Riekstam. Simboliskās lentas atklātajām auditorijām pārgriezta bataljona komandieris un Nacionālās apvienības (NA) Kuldīgas nodaļas vadītāja Kristīna Rūtenberga. Piedalījās arī Latvijas kara vēstures pētnieks, atvaļinātais pulkvedis Jānis Hartmanis, 1. Zemessardzes novada komandieris, pulkvedis Jānis Gailis, NA Kuldīgas nodaļas biedri, bataljona zemessargi.



Foto: atv. vltņ. Andris Meikulāns

Pieminot vienu no Latvijas Brīvības cīņu nozīmīgākajām kaujām 1919. gadā – Skrundas kauju – 29. janvārī Skrundā ikgadēji tiek svinēta sarkanbaltsarkanā Karoga diena. Tajā vienmēr plīvo LVA karogs un piedalās LVA biedri. Klātesošos uzrunā JIC Jaunsardzes departamenta direktors, LVA biedrs, atv. pltn. Ansis Strazdiņš.

No labās: pirmais atv. kapt. Aleksejs Ozoliņš, trešais – pltn. Andris Rieksts.



Foto: atv. kapt. Aleksejs Ozoliņš

28. maijā Apriķu muižā (kopš 1920. gada līdz mūsdienām skola), piedaloties Somijas vēstniekam Olli Kantanenam ar kundzi, arī LVA valdes priekšsēdim A. Ozoliņam (viņš 1951. g. beidzis šo skolu), Apriķu pamatskolas skolotājiem, Aizputes novada pašvaldības pārstāvim u. c., tika atklāta piemiņas plāksne Somijas maršalam, 6. Somijas Valsts

Prezidentam Karlam Gustavam Emīlam Mannerheimam, kuram 2017. gadā būs 150. dzimšanas diena un Somijai – neatkarības simtgade. Apriku skolai A. Ozoliņš pasniedza aizsardzības ministra Raimonda Bergmaņa Pateicības rakstu par ieguldījumu Latvijas vēstures saglabāšanā.



Foto: ZS št. virsseržants Uldis Rumba



Foto: atv. vltņ. Andris Meikulāns

23. jūlijā Kurzemes cietokšņa kauju vietā, nopostīto “Rumbu” māju tuvumā, kopīgs LNKb (18.) un LNPA (26.) gadskārtējais saiets, kurā ik gadus savus sadarbības partnerus sveic arī LVA pārstāvji (šogad seši virsnieki, starp viņiem joprojām možais Latviešu leģiona 19. divīzijas karavīrs, Vo kavalieris, atv. vltņ. Olgerts Mentelis (92) kopā ar kapt. Jāni Slaidiņu).



Publicitātes foto

16. augustā uz atjaunotā Kurzemes divīzijas 3. Jelgavas kājnieku pulka karoga svinīgo iesvētīšanas ceremoniju Ģederta Eliasa Jelgavas Vēstures un mākslas muzejā ieradās arī LVA virsnieki.



Foto: A. Ozoliņš

16. augustā Jelgavā. No labās (visi atvaļināti): fl. adm. A. M. Mežmalis, maj. J. Liniņš, kapt. A. Ozoliņš, pltn. J. Staņko pēc ziedu nolikšanas pie pirmā Latvijas Valsts prezidenta Jāņa Čakstes pieminekļa.



Publicitātes foto

20. augustā – ZS 25. gadadienas svētki. Dalībnieku vidū daudz arī LVA biedru, t. sk. zemessargu-veterānu ierindā pie Brīvības pieminekļa (no kreisās): 1. rindā pirmais – ZS Veterānu apvienības priekšnieks, atv. majors Ilgvars Baumanis; trešais – LVA valdes priekšsēdētājs, ZS StBN Veterānu apvienības priekšnieks, šī bataljona pirmais komandieris, atv. kapteinis Aleksejs Ozoliņš, kuram ZS gadadienas svētku dienās aizsardzības ministrs par ieguldījumu ZS attīstībā pasniedza dāvanu – rokas pulksteni ar iegravētu veltījumu.



Foto: atv. vlt. Jānis Kakstiņš

10. septembrī plkv. Oskara Kalpaka dzimtas mājās Liepsalās noslēdzās Karoga svētki – 20 Madonas un Lubānas novada skolu jaunsargu komandu sacensības militāra un erudīta rakstura disciplīnās. LVA pasniedza uzvarētājkomandām 45. Kuldīgas NBN gatavotus vāpentišus, LVA Atzinības rakstus un pildspalvas ar uzrakstu “Latviešu virsnieku apvienība.” No labās: otrais atv. kapt. A. Ozoliņš, trešais – kapt. A. Rieksts.



Foto: atv. vlt. Andris Meikulāns

24. septembrī – sadarbībā ar AM, NBS, Siguldas novada un Mores pagasta pašvaldību vadību LVA organizēta Mores kauju 72. gadadienas atcere (LVA pārstāv 18 tās biedri).

Atceres sākumu – Latviešu leģionāru Brāļu kapos pie Roznēnu ozola - atklāj atv. kapt. A. Ozoliņš. Klātesošos uzrunā NAA prorektors pltn. Valts Āboliņš. Svētrunu sacīja ZS 19. NBN kapelāns.



Foto: atv. vltņ. Andris Meikulāns

Turpinājumā Mores kauju Piemiņas parkā pie 186 kritušo latviešu leģionāru memoriālās plāksnes tiek nolasīti Saeimas priekšsēdētājas I. Mūrnieces un Mores kauju rotas komandiera, LVA biedra, Vo kavaliera, atv. kapteiņa Ata Antona Homkas (dzīvo Vācijā) apsvēkumi. Runā Siguldas nov. Domes priekšsēdētāja vietniece Līga Sausiņa, ZS 3. novada komandieris jūras kapt. Rūdolfs Rudzuroga, DV CV priekšsēdis, LVA biedrs, atv. fl. adm. Andrejs M. Mežmalis (sk. augšējo fotogrāfiju), LNKB priekšsēdētājs, leģionārs, Vo kavalieris Edgars Skreija. Ar īsām uzrunām klātesošos sveic Mores kauju dalībnieki, leģionāri, Vo kavalieri: Jānis Spičs, atv. kapt. Ojārs Uldis Alekssis, atv. vltņ. Oļģerts Mentelis (abi pēdējie LVA biedri; O. Menteli sk. apakšējā fotogrāfijā; no viņa pa labi LVA biedre, prof., atv. ltn. Liāna Pļaviņa).



Foto: atv. vltņ. Andris Meikulāns

Parka malā, kalnā tiek atklāts un mācītāja Gunta Kalmes iesvētīts piemiņas akmens parka radīšanas idejas un īstenošanas iniciatoram, Mores kauju 1. rotas komandierim, LVA biedram, Vo kavalierim, atv. vltņ. Rolandam Kovtunenko. Ziedus pie piemiņas akmens nolika arī R. Kovtunenko dzīvesbiedre Astrīda un Rolanda dēls Jānis. No labās: mācītājs Guntis Kalme, LVA biedrs, atv. komandltn. M. Grinšteins, pa kreisi - LVA biedrs, kapt. J. Slaidiņš.



Foto: atv. kapt. Aleksejs Ozoliņš

30. septembrī Latviešu leģionāru Brāļu kapos Lestenē dzimtās zemes smiltājā pie memoriāla sienas mūžīgu mājvietu ieguva 1944. gada Ziemassvētku kaujās Lestenes baznīcā, Dievkalpojuma laikā, ievainotā 19. divīzijas mācītāja Vernera Voitkus pelnu urniņa, kuru no Austrālijas atveda dzīvesbiedre Brigīta Voitkus. Atdusas vietu iesvētīja mācītājs Guntis Kalme (otrais no kreisās; blakus – LVA biedri atv. kapt. Aleksejs Ozoliņš, atv. fl. adm. Andrejs M. Mežamalis, Brigīta Voitkus).



